

JAARRAPPORTAGE 2012

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG 2012	5
1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	8
Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding	11
Financiële rapportage	11
Doelen.....	12
Programma 2 Voldoende en gezond water	16
Financiële rapportage	16
Doelen.....	17
Programma 3 Gezuiverd water.....	22
Financiële rapportage	22
Doelen.....	23
Programma 4 Water en maatschappij	25
Financiële rapportage	25
Doelen.....	26
Programma 5 Bedrijfsvoering	30
Financiële rapportage	30
Doelen.....	31
1.2 PARAGRAFEN	34
A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	34
B. Incidentele Baten en Lasten.....	34
C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	34
D. Waterschapsbelastingen.....	35
E. Weerstandsvermogen	37
F. Financiering	38
G. Verbonden Partijen	40
H. Bedrijfsvoering	41
I. EMU-saldo	42
J. Topinkomens	43
2. JAARREKENING 2012	44
Verslag verantwoording Financieel Beheer	44
Rekeningresultaat.....	44
Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage.....	46
2.1 De exploitatierekening naar programma's	55
2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting	56
2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	59
2.4 De balans per 31 december 2012 en de toelichting	60
2.4.1 Toelichting op de balans	61
2.4.2 Waarderingsgrondslagen	61
2.4.3 Activa	62
2.4.4 Passiva	66
BIJLAGEN	74
A. Staat van vaste activa	74
B. Staat van financiële vaste activa	75
C. Overzicht investeringskredieten per 31 december 2012	76
D. Staat van reserves en voorzieningen.....	79
E. Staat van vaste schulden 2012	80
F. Berekening van het rente-omslagpercentage	81
G. Risicoparagraaf	82
H. Vaststelling jaarrapportage	83
I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	84

1. JAARVERSLAG 2012

Voorwoord

Hierbij ontvangt u de rapportage 2012 van het waterschap Noorderzijlvest. Door middel van deze rapportage wordt aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd over de bereikte doelen en resultaten, de uitgevoerde acties en de daarvoor ingezette middelen. De Jaarrapportage 2012 heeft zowel een interne als een externe verantwoordingsfunctie.

De Jaarrapportage 2012 bestaat uit twee onderdelen:

1. In het Jaarverslag wordt voor de programma's 1 tot en met 5 inhoudelijk ingegaan op het gevoerde beleid, de gerealiseerde doelen, alsmede de financiële gevolgen hiervan. Per programma wordt in de geel gearceerde kaders verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid in 2012. Dit betreft het spiegelbeeld van het beleid zoals dat in het Jaarplan 2012 is opgenomen. Deze teksten zijn uit het Jaarplan 2012 integraal en voorafgaand aan de gele tekstvakken overgenomen in het Jaarverslag. Op deze wijze kunt u lezen wat de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsvoornemens waren en wordt hierover in de gele tekstvakken verantwoording door het dagelijks bestuur afgelegd. Daarnaast is in het Jaarverslag een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de risicoparagraaf en de paragraaf over het weerstandsvermogen.
2. In de Jaarrekening zijn de balans, de toelichting op de balans, de exploitatierekening (naar programma's) en de toelichting daarop opgenomen. Tenslotte is een aantal bijlagen voorgeschreven. De controleverklaring van de accountant heeft betrekking op dit onderdeel. In de balans komt tot uitdrukking hoe onze vermogenspositie is. Dit betreft een momentopname per ultimo 2012.

De opzet en indeling van de Jaarrapportage heeft ten opzichte van vorig jaar geen wijzigingen ondergaan en volgt de bestuurlijke wens om op een beleidsmatig niveau verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de gestelde doelen zoals beschreven in het Jaarplan 2012 is onlosmakelijk verbonden met de wijze waarop het waterschap zijn taak wil oppakken en uitvoeren. Het Jaarplan sluit aan op de vijf programma's van de Perspectiefnota. Dit past binnen de voorschriften van de Waterschapswet welke een programma-indeling verplicht stelt. De opgenomen programma's sluiten op hoofdlijnen aan op de thema's van het Waterbeheerplan.

Bij het opstellen van deze Jaarrapportage 2012 is onder meer gebruik gemaakt van de informatie uit de Voorjaarsrapportage 2012 en de Najaarsrapportage 2012. Via deze rapportages is tussentijds verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur.

De Voorjaarsrapportage 2012 beperkt zich tot de hoofdlijnen van het uitgevoerde beheer over de eerste vier maanden van het jaar en er wordt gerapporteerd over de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot het vastgestelde Jaarplan 2012. Mede omdat het budgetrecht primair bij het algemeen bestuur ligt wordt tevens melding gedaan van eventuele (substantiële) onder- dan wel overschrijdingen.

De Najaarsrapportage 2012 wordt opgesteld aan de hand van de gegevens over de periode januari t/m augustus en had ten opzichte van de Voorjaarsnota een meer cijfermatig karakter.

Samenvatting

Het jaar 2012 begon waterhuishoudkundig gezien bijzonder. In de eerste dagen van januari viel er zo'n 80 millimeter regen. Deze neerslag in combinatie met een reeds verzadigde bodem (als gevolg van een natte decembermaand 2011), leidde in combinatie met een stormachtige westnoordwestenwind tot extreme wateroverlast. De wateroverlast zorgde zelfs voor een opschaling binnen de veiligheidsregio naar een uitzonderlijke situatie. De waterberging Noord-Drenthe is ingezet om zoveel mogelijk wateroverlast in ons beheergebied te voorkomen. Hoogwater op de Eemskanaalboezem leidde er toe dat water door de noordelijke Eemskanaalkade stroomde en delen van de zandkern van de dijk mee wegspoelde. Omdat de dreiging van het bezwijken van de dijk groot was, is vanuit de veiligheidsregio besloten een groot deel van het achterliggende gebied (omgeving Woltersum) te evacueren. Uiteindelijk is de dijk gelukkig niet bezweken.

Herstelwerkzaamheden en structurele aanpassingen aan de Eemskanaalkade zijn vervolgens uitgevoerd en zullen de komende jaren een vervolg krijgen. De overige maanden van 2012 kenmerkten zich waterhuishoudkundig gezien als normaal zonder noemenswaardige watertekort- of wateroverlastsituaties. Over het hele jaar gezien viel tot circa 10% meer neerslag dan in een gemiddeld jaar.

In 2012 zijn de uitvoeringswerkzaamheden van herstel- en asfalteringswerkzaamheden van delen van de primaire kering afgerond. Eind 2012 zijn spoedwerkzaamheden uitgevoerd bij het dijkvak nabij het Vierhuizergat. De buitengeul was dermate diep en dicht bij de dijk gekomen dat acuut handelen noodzakelijk was. Daarnaast zijn in de zeekering sensoren geplaatst, waardoor nauwlettend gemonitord kan worden hoe de dijk zich houdt bij hoog water. Dit project is voor een groot deel gefinancierd vanuit het Rijk.

In 2012 is een inhaalslag gepleegd in de muskusrattenbestrijding. Zo zijn er in het beheergebied van ons waterschap bijna 30.000 muskusratten gevangen. Bijna de helft van de muskusrattenvangst in Nederland in 2012 ligt in de provincie Groningen. Na de overname van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie zijn in 2012 tevens onze werkplaatsen verbouwd en hierop aangepast.

De realisatie van de waterberging Peize is eind 2012 in een afrondende fase gekomen. Deze berging wordt niet alleen ingezet in extreme situaties maar maakt regulier onderdeel uit van het watersysteem (meebewegende berging). In januari 2012 is hier dan ook dankbaar gebruik van gemaakt. Vanuit de kaderrichtlijnlijn water is in 2012 gestart met de realisatie van vispassages bij de zeegemalen Noordpolderzijl, Spijksterpompen en de Drie Delfzijlen.

Nieuwbouw en aanpassing aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie Garmerwolde is na jaren voorbereiding in juli 2012 daadwerkelijk van start gegaan. De realisatie loopt voortvarend; medio 2013 zal de nieuwe zuivering operationeel zijn. Tevens zijn in 2012 in de afvalwaterketen zeven rioolgemalen gerenoveerd en geoptimaliseerd.

De sluizen Oosterdijkshorn en Wetsingerzijl zijn in 2012 gerestaureerd en zijn hiermee als belangrijke cultuurhistorische objecten voor de toekomst bewaard. Ook is in 2012 een drietal bruggen gerenoveerd.

Resultaat

Het resultaat over 2012 is negatief en bedraagt € 0,2 miljoen na bestemming. Het Jaarplan 2012 gaf een saldo € 0 aan, terwijl bij de Najaarsrapportage 2012 een negatief resultaat van ruim € 0,5 miljoen werd geprognosticeerd. Dit resultaat wordt als volgt verklaard:

Resultaat Najaarsrapportage 2012 versus Jaarplan 2012	€ miljoen
meer belastingopbrengsten	0,3
een hogere dividenduitkering	0,1
meer onttrokken aan reserves	0,5
nadeel op kosten voor goederen en diensten	-0,8
nadeel op personeelskosten	-0,6
Totaal resultaat Najaarsrapportage versus Jaarplan	-0,5

De belangrijkste verschillen bij de Jaarrekening ten opzichte van de Najaarsrapportage 2012 (per saldo voordelig € 0,3 miljoen) betreffen:

Resultaat 2012 t.o.v. Najaarsrapportage 2012	€ miljoen
meer belastingopbrengsten	0,1
meer opbrengst uit dividenden	0,3
meer onttrokken aan reserves	0,2
voordeel op kapitaallasten	0,4
voordeel op personeelskosten en -opbrengsten	0,3
voordeel op opbrengsten/bijdragen van derden	1,1
nadeel op kosten voor goederen en diensten	-0,1
lager resultaat op belegging	-0,1
minder lasten geactiveerd	-0,1
toevoeging aan reserves en voorzieningen	-1,8
Totaal Resultaat 2012 t.o.v. Najaarsrapportage 2012	0,3

Het voordeel op opbrengsten/bijdragen van derden wordt met name veroorzaakt door nagekomen baten uit voorgaande jaren in verband met afrekeningen bodemdaling, lozing afvalwater, afwikkeling kosten muskusrattenbestrijding, aanvoer afvalwater, (in totaal € 657.000), een incidentele bate inzake waterberging (€ 60.000), opbrengst verkoop materieel/materialen (€ 95.000) en een hogere bate in 2012 voor verrichte werkzaamheden in het kader van de bodemdaling.

De toevoeging aan reserves en voorzieningen betreft enerzijds de (eenmalige) extra dotatie aan de pensioen- en wachtgeldenvoorziening voormalig bestuur van € 1,2 miljoen en anderzijds een dotatie aan de bestemmingsreserve Fonds oude leidingen als gevolg van ontvangen dividend op de beleggingen.

Bestemming van het resultaat

Het negatief resultaat ad € 0,2 miljoen zal, na besluit van het algemeen bestuur, behoudens twee toevoegingen van rente aan bestemmingsreserves en een toevoeging van een afkoopsom aan een bestemmingsreserve waterberging worden afgeboekt op c.q. toegevoegd aan de algemene reserves van de taken Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer. Deze algemene reserves vormen het weerstandsvermogen van het waterschap.

Het gewenste weerstandsvermogen is op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie bepaald op € 4,6 miljoen (watersysteembeheer € 4,0 miljoen en zuiveringsbeheer € 0,6 miljoen). De aanwezige reserves per ultimo 2012 bedragen in totaal € 6,7 miljoen (watersysteembeheer € 3,8 miljoen en zuiveringsbeheer € 2,9 miljoen). De taak watersysteembeheer heeft per ultimo 2012 derhalve een tekort van € 0,2 miljoen, terwijl de taak zuiveringsbeheer een overschot heeft van € 2,3 miljoen.

Het Jaarverslag 2012

1.1 Programmaverantwoording

De Waterschapswet vereist dat het algemeen bestuur op hoofdlijnen het beleid formuleert. Dat is gedaan in het Waterbeheerplan aan de hand van een aantal thema's. Per thema zijn doelen en maatregelen geformuleerd. De thema's vullen samen met de bedrijfsvoering de programma's die de basis zijn voor de Perspectiefnota, het Jaarplan en de bijbehorende rapportages en evaluaties. Zo worden de Perspectiefnota, het Jaarplan en de rapportages in lijn gebracht met het Waterbeheerplan.

In onderstaand overzicht zijn de programma's van het Jaarplan en thema's uit het Waterbeheerplan, dat de basis is van de programma's, opgenomen.

Nr.	Programma	Thema's Waterbeheerplan
1	Waterveiligheid en rampenbestrijding	Waterveiligheid en rampenbestrijding
2	Voldoende en gezond water	Voldoende water Schoon en gezond water
3	Gezuiverd water	Gezuiverd water
4	Water en maatschappij	Water en ruimtelijke ordening Water en economie Leven met water
5	Bedrijfsvoering	Geen

De verantwoording van de programma's omvat het totaal van baten en lasten van het waterschap.

Bij het opstellen van deze jaarrapportage is op het niveau van de programma's gekeken naar de personeelskosten, de kosten van goederen en diensten, de baten alsmede de bestedingen en ontvangsten ten aanzien van investeringen.

In onderstaande tabel wordt het totaal van de lasten en baten (inclusief waterschapsbelastingen) afgezet tegen zowel de begroting 2012 als tegen de begroting 2012 na wijziging. Tevens worden de resultaten uit het jaar 2011 vermeld.

Totaal		Programma 1-5							BATEN	SALDO KOSTEN
in € 1.000	LASTEN							Baten	Saldo	
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek-verliezen	Onvoorzien	Totaal Lasten			
Jaarrapportage 2012	16.847	20.308	32.186	1.878	136	0	71.354	71.102	252	
Jaarplan 2012 na wijz.	17.205	20.563	32.058	0	0	0	69.826	69.262	564	
Jaarplan 2012	17.200	19.902	31.318	0	0	50	68.470	68.470	0	
Jaarrapportage 2011	16.557	19.188	32.475	293	0	0	68.513	69.873	-1.360	
in € 1.000		INVESTERINGEN								
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto						
Jaarrapportage 2012	38.061	2.020	0	36.041						
Jaarplan 2012	37.782	3.491	0	34.291						
Jaarrapp 2011	22.195	4.789	0	17.406						

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt per programma inzicht gegeven in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- de gerealiseerde netto kosten in relatie tot de bedragen opgenomen in de begroting;
- de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en jaarplan 2012 inclusief analyse.

Het resultaat van 2012 wordt nadelig beïnvloed door een aantal bijzondere posten, te weten de afwikkeling van het project TAX-i van het Waterschapshuis ad € 317.000 en een eenmalige extra dotatie aan de pensioenvoorziening voormalig personeel en bestuur ad € 1.218.000.

Het resultaat van 2012 wordt gunstig beïnvloed door opbrengsten uit voorgaande jaren ad € 657.000, een incidentele bate ad € 60.000 en vrijval van bestemmingsreserves ad € 163.000.

Worden genoemde baten en lasten buiten beschouwing gelaten, dan laat 2012 een positief resultaat zien van € 403.000.

Investerings

In het Jaarplan 2012 is het netto investeringsniveau begroot op € 34,3 miljoen (bestedingen/omzet € 37,7 miljoen; subsidies € 3,4 miljoen). Dit is inclusief de bouw van de nieuwe zuiveringstraat in Garmerwolde (ca. € 10 miljoen in 2012) en de bijdrage in het Hoogwaterbeschermingsprogramma HWBP (€ 1,5 miljoen).

In de Najaarsrapportage werd gerapporteerd op het investeringsniveau exclusief geactiveerde lasten. Bij de Jaarrapportage wordt de omvang van de te activeren lasten bepaald.

De Jaarrapportage 2012 laat zien dat daadwerkelijk € 36 miljoen is geïnvesteerd in projecten (omzet € 38,0 miljoen; subsidies € 2 miljoen). Dit is € 1,7 miljoen meer dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een tweetal projecten die niet in de begroting waren opgenomen, te weten de uitvoering van structurele maatregelen aan de Eemskanaalkade met een gerealiseerde omzet van € 1,1 miljoen en versterking van de zeekering Vierhuizen met een gerealiseerde omzet van € 3,4 miljoen. Het algemeen bestuur heeft voor beide projecten extra krediet verstrekt van in totaal € 5 miljoen. Anderzijds is een aantal projecten later opgestart dan gepland, met name de bouw van het bodemdalingsgemaal Usquert (krediet € 6,2 miljoen). De eindafrekening waterberging Peize kan eerst begin 2013 worden opgemaakt.

Kapitaallasten

Voor de berekening van de kapitaallasten is bij het opstellen van het Jaarplan 2012 (najaar 2011) onder andere gekeken naar projecten die naar verwachting gereed zouden zijn per ultimo 2011 en projecten die naar verwachting zouden doorlopen tot in 2012. Verder is in het Jaarplan 2012 gerekend met een rente-omslagpercentage van 3,93.

De verwachting in het najaar dat de kapitaallasten per ultimo 2012 ongeveer op het niveau van de raming zullen uitkomen is niet helemaal bewaarheid geworden. Enerzijds wordt ca. € 150.000 meer afgeschreven dan geraamd, anderzijds vallen de rentelasten ca. € 500.000 lager uit. De besparing op rente is het gevolg van een lager rente-omslagpercentage dan begroot. Het definitieve rente-omslagpercentage bedraagt 3,67 (-0,26%). Op het onderhanden werk levert dit een voordeel op van ca. € 50.000 en op de reeds geactiveerde projecten is dit ca. € 450.000.

Goederen en Diensten

In het Jaarplan 2012 is rekening gehouden met bekende/contractueel overeengekomen prijsstijgingen. De overige budgetten zijn niet aangepast aan de inflatie. Verder is in het Jaarplan opgenomen dat mogelijke prijsstijgingen door het waterschap moeten worden inverdiend. Het inflatiepercentage bedroeg in december 2012 2,9% (bron: CBS).

Als één van de crisismaatregelen van het lenteakkoord is het algemene BTW-tarief met ingang van 1 oktober 2012 verhoogd van 19% naar 21%. Het verlaagde BTW-tarief blijft ongewijzigd en gehandhaafd op 6%. De BTW-verhoging heeft, ten opzichte van de begroting, geleid tot hogere uitgaven van ca. € 150.000. In de najaarsrapportage zijn de eindejaarprognoses van de budgetten niet opgehoogd, hetgeen bij de jaarrekening kon leiden tot een relatief kleine overschrijding op de post goederen en diensten.

Over het algemeen wordt geconstateerd dat er binnen het goederen- en dienstenbudget geen grote verschillen zijn tussen de realisatie in 2012 en wat in de najaarsrapportage van 2012 is opgenomen. De kosten van energie (diesel) zijn € 0,2 miljoen ongunstiger uitgevallen ten opzichte van de raming in het najaar, terwijl de overige kosten voor goederen en diensten ca. € 0,3 miljoen gunstiger zijn uitgevallen.

Muskusrattenbestrijding

Per 1 oktober 2011 heeft de feitelijke overdracht van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie van de provincie Groningen naar het waterschap plaats gevonden. Uit het resultaat van het jaar 2010 is hiervoor een bestemmingsreserve gecreëerd. In 2012 is definitief overeenstemming bereikt over de (overige) kosten en eventuele overnamekosten.

De afwikkeling van het eenmalig uit te keren bedrag vanuit de provincie (€ 250.000 per waterschap), om eventuele toekomstige personele kosten te kunnen dekken heeft begin 2013 plaats gevonden.

Personeel

De toegestane personeelsformatie per 1 januari 2012 bedroeg 285 fte (dit is inclusief de muskusrattenbestrijders die van de provincie zijn overgenomen). In het Jaarplan is taakstellend rekening gehouden met een formatie van 280 fte. Op 31 december waren 277,8 formatieplaatsen bezet. Dit is inclusief de medewerkers, die boventallig zijn. Ten opzichte van de toegestane formatie is de bezetting 97,5%. Om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren is gedurende het jaar de rest van de aanwezige vacaturruimte ingevuld door tijdelijk extern ingehuurd medewerkers. Het ziekteverzuim bedroeg op organisatieniveau 2,9% (2011: 2,77%).

De personeelskosten voor 2012 komen per saldo uit op € 20,3 miljoen ten opzichte van de aangegeven raming in de najaarsrapportage van € 20,6 miljoen.

In het najaar was becijferd dat de personeelskosten per saldo een overschrijding zouden laten zien van circa € 650.000. De voornaamste redenen hiervan waren:

- overschrijding op de af te dragen pensioenpremie;
- overschrijding op loonkosten voor overwerkvergoeding door de extreme wateroverlast in januari 2012;
- overschrijding door meer inhuur personeel ter vervanging van langdurig zieken;
- overschrijding door meer inzet dan begroot op algemeen management.

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is de overschrijding ruim € 400.000 in plaats van € 650.000.

Toevoeging aan voorzieningen

Het dagelijks bestuur heeft in januari 2013 besloten om met ingang van het jaar 2012 een contante waarde berekening van de pensioenaanspraken en de wachtgeldverplichtingen te laten plaats vinden door een actuaaris. De grondslagen voor het berekenen van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen zijn tevens getoetst aan en afgestemd op de pensioen- en wachtgeldregelingen vastgelegd in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Wet Appa). Uit de berekeningen van de actuaaris komt naar voren dat er een extra dotatie per ultimo 2012 dient plaats te vinden van € 1,2 miljoen. Hiermee is in de voorliggende jaarrapportage rekening gehouden.

Baten

Het resultaat op de baten is ten opzichte van de najaarsrapportage ca. € 1,8 miljoen hoger. Dit wordt veroorzaakt door resultaten op beleggingen in de vorm van dividenduitkeringen (€ 0,4 miljoen); een hogere opbrengst voor goederen en diensten/bijdragen van derden (€ 1,0 miljoen); meer belastingopbrengsten (€ 0,1 miljoen); een hogere onttrekking aan reserves en voorzieningen (€ 0,3 miljoen).

In de volgende paragrafen is per programma op hoofdlijnen weergegeven wat de verschillen zijn ten opzichte van het jaarplan en najaarsrapportage.

Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding

In dit programma heeft waterveiligheid betrekking op de aanleg, het onderhoud en het beheer van de primaire zeekering (Ommelanderzeedijk) en de boezemkaden (regionale waterkeringen). Daaronder worden alle werkzaamheden begrepen die te maken hebben met de veiligheidsketen, inclusief het toezicht op de dijken en kaden en de calamiteitenbestrijding.

In dit programma zit ook de beleidsontwikkeling van de relatie tussen het oppervlaktewaterbeheer en de veiligheid voor de burgers (voorkomen van overstromingen). Door sterke dijken en waterkeringen wordt voldaan aan de 'eerste laag' van het veiligheidsbeleid. Alle werkzaamheden ten aanzien van calamiteitenbestrijding vallen onder dit programma. Dit betekent dus niet enkel calamiteiten ten aanzien van hoog water, maar ook die van watertekorten en calamiteiten ten aanzien van de waterkwaliteit en het vaarwegbeheer. Tevens is in dit programma de bestrijding van muskus- en beverratten opgenomen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2012 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 1 Waterveiligheid & Rampenbestrijding								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Onvoorzien	Totaal Lasten	Baten	Saldo Kosten
Jaarrapportage 2012	731	3.142	2.032	0	0	5.905	826	5.079
Jaarplan 2012 na wijz.	631	3.309	1.957	0	0	5.897	640	5.257
Jaarplan 2012	501	3.159	1.357	0	0	5.017	280	4.737
Jaarrapportage 2011	488	1.636	1.504	0	0	3.628	1.038	2.590
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto-investering	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapportage 2012	8.817			8.817				
Jaarplan 2012	3.855	1.150		2.705				
Jaarrapp 2011	3.287	123		3.164				

Financiële Rapportage 2012 op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de lasten. Indien een eventuele overschrijding op de lasten direct wordt gecompenseerd door een kostendekkende bate (omzet) dan wordt de overschrijding niet meegenomen in het oordeel.

De overschrijding van de lasten binnen dit programma is beperkt van omvang en wordt veroorzaakt door met name hogere kapitaallasten en hogere goederen en diensten. De opbrengsten werken/diensten voor derden ligt eveneens hoger (€ 24.000) en compenseert daarmee de hogere lasten (kostendekkende omzet).

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de totale lasten nagenoeg gelijk. De totale lasten zijn echter ca. € 0,9 miljoen hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de extra kosten op goederen en diensten en personeelskosten, als gevolg van de wateroverlast in januari (ruim € 0,5 miljoen). Het aandeel in de kosten dat is betaald aan de betrokken gemeente is hierin meegenomen. In de najaarsrapportage was rekening gehouden met deze extra kosten.

In 2012 heeft nog een uitgave plaatsgevonden van € 54.000 als gevolg van de overdracht van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie. Deze lasten zijn onttrokken aan de daarvoor bestemde bestemmingsreserve.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de kapitaallasten ruim € 0,1 miljoen hoger uitvallen ten gevolge van de afronding van enkele projecten in 2011, welke was voorzien in het jaarplan 2012.

Per ultimo is de overschrijding op de kapitaallasten ten opzichte van de najaarsrapportage € 0,1 miljoen hoger omdat de toegerekende rente aan het onderhanden werk hoger is dan geraamd, een en ander vanwege extra investeringen waarmee in het jaarplan geen rekening is gehouden (Vierhuizergat en Eemskanaalkade).

De personeelskosten zijn nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de oorspronkelijke begroting ondanks een eerste verwachte stijging door extra personele inzet tijdens de wateroverlastperiode. De overschrijding is gecompenseerd met minder inzet op andere onderdelen binnen dit programma.

Ten opzichte van de najaarsrapportage vallen de totale baten ca. € 0,3 miljoen gunstiger uit als gevolg van een voordeel op de eindafrekening mura-kosten voorgaande jaren, de afwikkeling rondom opgelegde dwangsommen en de vrijval van de bestemmingsreserve mura-organisatie.

De baten zijn ca. € 0,5 miljoen hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Het verschil met de najaarsrapportage van € 0,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de post geactiveerde rente op het onderhanden werk. Deze is hoger uitgevallen omdat er meer geïnvesteerd werd dan geraamd.

In 2012 is voor ca. € 5 miljoen meer besteed aan de investeringsprojecten dan in het jaarplan 2012 is opgenomen. De voornaamste reden hiervan is de uitvoering van projecten ter versterking van de Eemskanaaldijk (€ 1,1 miljoen) en versterking van de zeekering bij Vierhuizergat (€ 3,4 miljoen). Voor beide projecten heeft het bestuur, na vaststelling van het jaarplan, extra krediet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de geraamde subsidie op het project LiveDijk XL (€ 1,1 miljoen) in 2013 wordt ontvangen.

In het boekjaar zijn vier projecten afgerond met een besteding aan out of pocketkosten van € 2,1 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 2,2 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2012 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn verwoord in het Waterbeheerplan en luiden als volgt:

- het waterschap is in 2015 een actieve speler in de veiligheidsketen. De eigen rol en houding in de stappen van de veiligheidsketen zijn duidelijk;
- het waterschap draagt zorg voor de waterkeringen zodanig dat deze voldoen aan de vigerende normen. De primaire waterkering (zeedijk) is bestand tegen waterstanden met een overschrijdingskans van 1:4000 jaar en de regionale waterkeringen bieden veiligheid tegen overstromingen met een kans van 1:100 jaar;
- het waterschap heeft innovatieve kennis en inzichten op het gebied van waterveiligheid en rampenbestrijding opgedaan en past deze toe.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2012 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Primaire waterkering

- Uit de derde landelijke toetsronde is naar voren gekomen dat 22 kilometer zeekeringen van Noorderzijlvest niet langer voldoet aan de wettelijke norm tegen overstroming. Deze worden in het nieuwe landelijke Hoog Water Beschermingsprogramma (HWBP) opgenomen en aangepakt conform de MIRT systematiek. (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruime en Transport). De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2012. In dit kader wordt hierbij zoveel als mogelijk samengewerkt met de andere waterschappen binnen dijkkring 6; wetterskip Fryslân en waterschap Hunze en Aa's.
- Om het 22 kilometer lange traject van de primaire kering de komende jaren in de gaten te houden wordt in 2012 gestart met het plaatsen van geavanceerde monitoringsensoren in de dijk. Voor dit project – LiveDijk XL – is eind 2011 een forse financiële bijdrage toegezegd door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Totdat de verbeteringen zijn doorgevoerd, helpen de sensoren ons om de waterveiligheid binnendijs beter te controleren. Tevens is de verwachting dat met de informatie die de sensoren leveren ook toekomstige dijkverbeteringen doeltreffender kunnen worden uitgevoerd.
- Noorderzijlvest participeert in landelijke overleggen om in het kader van het nieuwe HWBP de toekomstige randvoorwaarden voor de toetsing van de zeedijken vast te stellen en afspraken te maken omtrent de nieuwe financieringsstructuur inzake verbeteringswerken aan onze primaire keringen. Deze nadere uitwerkingen van het Bestuursakkoord Water en de gevolgen daarvan voor ons waterschap zullen in 2012 in een beleidsnotitie worden verwoord.
- In 2012 wordt een onderhoudsplan opgesteld voor de primaire waterkeringen. Daarin wordt naast een meer planmatige aanpak van het onderhoud ook aandacht geschonken aan de manier waarop de grasmatten worden onderhouden (met aandacht voor de rol van pachters (schapenbeweidings) en het bekleien van de dijk), de functie en onderhoudwijze van de sloot tussen dijk en de kwelders en de wijze van onderhoud van de asfaltbekleding.
- In 2011 is gestart met de extra onderhoudswerkzaamheden aan de asfaltbekleding van de primaire kering. In 2012 worden deze werkzaamheden hervat en afgerond.

Rapportage

- In het kader van de dijkkring 6 (samenwerking met wetterskip Fryslân en waterschap Hunze en Aa's) worden de benodigde dijkverbeteringen langs de Waddenzee gezamenlijk opgepakt. Hiervoor is een kernteam gevormd. Dit team is meerdere malen bijeen geweest onder andere om te komen tot een projectindeling voor dijkkring 6. In aanloop van de landelijke programmering heeft Noorderzijlvest een organisatiescan ondergaan resulterend in een positieve score. Hierin is de beoogde samenwerking benadrukt. Aan Deltares zal begin 2013 opdracht worden verleend tot het bepalen van de nieuwe hydraulische ontwerprandvoorwaarden voor het gehele traject van Harlingen tot aan de grens met Duitsland.
- In het kader van het project Veiligheid Nederland in Kaart – 2 is dit jaar het gebied vallend onder dijkkring 6 (Friesland, Groningen en deels Drenthe) onder de loep genomen. De resultaten zijn verwoord in een concept eindrapport en worden naar verwachting in het voorjaar 2013 aan de besturen gepresenteerd.
- In het vierde kwartaal van 2012 is het project LiveDijk XL Noorderzijlvest voor een groot deel geconcretiseerd. In een deel van de Ommelanderzeedijk ten noorden van Delfzijl is het Dijk Monitoring en Controle systeem aangebracht. Hiermee kan de waterspanning in de kering actueel worden gevolgd en zo nodig worden aangestuurd waardoor piping kan worden voorkomen en de stabiliteit van de kering worden verbeterd. Voor het traject Lauwersmeerdijk zijn inmiddels de eerste luchtopnamen gemaakt gericht op de analyse van het gedrag van de vooroever. De eerste fase van het ontwikkelen van het landelijke Dijk Data Service Centrum is in gang gezet. Eind eerste kwartaal 2013 zal dit worden opgeleverd.

- Via landelijke overleggen heeft Noorderzijlvest zijn inbreng geleverd gericht op de financieringsstructuur van de nieuwe dijkverbeteringen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de kostenverdeling 50% Rijk, 40% algemene middelen waterschappen en 10% project gebonden aandeel uit eigen directe middelen.
- Het Onderhoudsplan Primaire Kering (OPPK) is in 2012 gereed gekomen. Het onderhoudsplan, dat het objectspecifieke onderhoud beschrijft, dient als basis voor de meer specifieke operationele planning. In combinatie met de periodieke schouwrondes wordt zo een effectievere sturing op het onderhoud en de bijbehorende kosten mogelijk.
- De extra onderhoudswerkzaamheden aan de asfaltbekleding van de primaire kering zijn in 2012 volledig afgerond.
- Eind 2012 zijn in goed overleg met Rijkswaterstaat spoedwerkzaamheden uitgevoerd bij het dijkvak nabij het Vierhuizenkat. De buitengeul was dermate diep en dicht bij de dijk gekomen dat acuut handelen noodzakelijk was (zie ook bij "calamiteitenbestrijding").

Regionale waterkering

- In 2011 is gestart met de toetsing van de regionale waterkeringen. In overleg met de provincies Groningen en Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's wordt hiervoor een norm vastgesteld, een toetsmethodiek gekozen (randvoorwaarden) en worden maatgevende omstandigheden vastgesteld. Gezocht wordt naar eventuele aanpassingen in het huidige stelsel van regionale waterkeringen, waarbij het streven is het vormen van gesloten ringen van waterkeringen en hoge gronden die gezamenlijk beschermen tegen overstromingen vanuit het boezemstelsel. In 2012 zal het aangepaste stelsel van regionale waterkeringen worden vastgelegd in de legger.
- De noordelijke kade van het Eemskanaal maakt deel uit van de getoetste keringen. De resultaten hiervan dienen (mede) als basis voor de overdracht van de provincie naar het waterschap. Een deel van de Eemskanaalkade wordt in 2012 versterkt.
- De hoogwaterstudie (HOWA 3) wordt in 2012 gezamenlijk met de provincies Groningen en Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's uitgevoerd. Bij doorberekening van de hoogwaterstanden en de daarbij behorende maatgevende waterhoogtes zullen nieuwe toetsing en stabiliteitseisen moeten worden geformuleerd.
- Het sturen op overstromingsrisico's, waarbij niet alleen naar de kans wordt gekeken maar ook naar de gevolgen, biedt kansen op het gebied van vergroten van onze invloed op bijvoorbeeld de ruimtelijke inrichting van het beheergebied en kerings- en dijkconcepten. In 2012 zal voor het boezemstelsel beleid worden geformuleerd voor de overgang van overstromingskans naar overstromingsrisico.

Rapportage

- De legger van de regionale waterkeringen is in 2012 vastgesteld;
- De randvoorwaarden voor de toetsingsronde voor de Regionale Waterkeringen moeten nog worden opgesteld door de Provincie Groningen, evenals de toetsingsvoorschriften en de wijze van toetsing. Hiertoe is een studie gaande, genaamd "bepalen veiligheidsklassen regionale waterkeringen". Hierover is in 2012 frequent contact geweest met de provincie. De randvoorwaarden voor de toetsing worden door Provinciale Staten in 2014 vastgesteld. In de loop van 2013 zal worden gestart met de toetsing van de regionale waterkeringen. In 2012 zijn de veiligheidsklassen van de regionale waterkeringen bepaald. Bij deze klassenbepaling gaat het om het actualiseren van eerder vastgestelde veiligheidsklassen / veiligheidsnormen en om het toekennen van veiligheidsklassen / veiligheidsnormen aan nog niet eerder genormeerde regionale waterkeringen;
- In 2012 is circa 3 km (inclusief de 1,2 km kade bij Woltersum) van de noordelijke kade van het Eemskanaal voorzien van een nieuwe damwand. Tevens is 6,3 km van de noordelijke Eemskanaalkade voorzien van een verstevigende en slecht doorlatende kleikist.
- De overdracht van de noordelijke kade van het Eemskanaal van de provincie Groningen naar het waterschap, welke in 2012 zou plaats vinden, is met name vanwege de wateroverlastperiode en de staat van de kaden, voornamelijk uitgesteld;
- De hoogwaterstudie (droge voeten 2050) is volgens planning nog in uitvoering. De hieruit voortkomende maatgevende hoogwaterstanden (MHW's) zullen samen met de geactualiseerde normering en de stabiliteitseisen door de provincie worden gebruikt om te komen tot een toetsmethodiek welke medio 2014 door Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen zal worden vastgesteld. Hierna kan de veiligheidstoetsing van de regionale keringen worden uitgevoerd.
- De methodiek voor sturing op overstromingsrisico's in plaats van op overschrijdingskans wordt in landelijk verband voorbereid en ondervindt enige vertraging omdat de werkzaamheden omvangrijker zijn, dan eerst werd verondersteld.

Calamiteitenbestrijding

- Ook in 2012 ligt de nadruk op het blijven oefenen en trainen van het personeel om adequaat te kunnen optreden bij het bestrijden van (dreigende) rampen. Te denken valt hierbij aan wateroverlast vanuit zee (dijkdoorbraak), wateroverlast vanuit de boezem (hevig en langdurig regen, niet kunnen spuien op Lauwersoog), lekke rioolwaterpersleidingen en oppervlaktewaterverontreiniging als gevolg van klimatologische omstandigheden. Deze oefeningen vinden plaats binnen de eigen organisatie als ook in multidisciplinair verband met andere partners in Crisismanagement Groningen en Drenthe;
- Noorderzijlvest is een vaste partner binnen de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe. In 2012 ligt de nadruk op het gezamenlijk oefenen met de nieuwe communicatiefilosofie welke verwoord is in het "netcentrisch werken". Het steeds sneller en voor een breed publiek beschikbaar worden van actuele informatie tijdens rampen (denk aan twitter), noodzaakt de overheid mee te gaan in deze ontwikkeling en hierop passend te

reageren. Ook binnen onze eigen calamiteitenorganisatie zal deze trend gevolgen hebben hoe wij onze eigen communicatie vormgeven;

- Het verder doorontwikkelen van het Beslissend Ondersteunend Systeem (BOS) Hoogwater.

Rapportage

- De actiepunten naar aanleiding van de evaluatie van de hoogwaterperiode in de eerste week van januari 2012 zijn uitgevoerd dan wel in uitvoering. Een aantal acties zal in 2013 worden opgepakt. Dit zijn de training van extra kade-inspecteurs, het verder uitwerken van een aantal nieuwe rollen tijdens calamiteitenbestrijding en de uitwerking van taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden in taak/actiekaarten. Het invoeren van de netcentrische werkwijze binnen Noorderzijlvest tijdens calamiteitenbestrijding is in 2012 in gang gezet en zal doorlopen in 2013.
- De door de veiligheidsregio Groningen uitgevoerde multidisciplinaire evaluatie van de hoogwaterperiode ("de dijk staat op springen") is in oktober 2012 gepresenteerd. De hieruit ontstane actiepunten zijn in de diverse disciplines uitgezet en in uitvoering genomen. In november is een mini-symposium georganiseerd, waarbij een groot aantal medewerkers van Noorderzijlvest aanwezig was.
- In de veiligheidsregio Groningen is in de afgelopen periode sprake geweest van een viertal GRIP situaties, waarbij ook waterschap Noorderzijlvest betrokken is geweest. Dit betrof één keer een GRIP 1 (bommelding bij RWE Eemshaven), twee keer een GRIP 2 (stroomuitval in een deel van de stad Groningen, waaronder het kantoor van Noorderzijlvest en een bommelding bij het kantorencomplex bij de Euroborg) en één keer een GRIP Voorbereidend (activeren Voorbereidend (Regionaal) Operationeel Team) vanwege de verplaatsing van de stroomgeul richting de zeedijk bij het Vierhuizergat. In alle gevallen zijn er geen problemen met betrekking tot het waterbeheer opgetreden. De afhandeling van het probleem van de zeedijk bij het Vierhuizergat is direct door Noorderzijlvest opgepakt en op een adequate wijze hersteld.
- Noorderzijlvest heeft in de afgelopen periode de eigen calamiteitenorganisatie bij vier situaties geactiveerd. Dit betrof één keer een opschaling naar coördinatiefase 1 (activeren Waterschaps Actieteam (WAT)), vanwege een persleidingbreuk in de omgeving van Roden en drie keer een opschaling naar coördinatiefase 2 (activeren WAT en Waterschaps Operationeel Team (WOT)). Dit betrof de stroomstoring van een deel van de stad (zie hierboven bij GRIP 2), de voorbereiding van werkzaamheden aan de servers op het waterschapskantoor, waarbij gedurende een volle dag alle data verkeer stil zou komen te liggen en de problematiek rondom de zeedijk bij het Vierhuizergat (tevens opschaling naar GRIP Voorbereidend). In deze laatste situatie is één keer sprake geweest van een overleg van het Waterschaps Beleidsteam (WBT), waarbij kortstondig sprake was van een coördinatiefase 3. In alle situaties is adequaat opgetreden en waren er geen noemenswaardige problemen ten aanzien van het waterbeheer.
- Op het gebied van opleiden en oefenen zijn er binnen Noorderzijlvest wederom tal van activiteiten geweest. Ter voorbereiding op een multidisciplinaire oefenweek is, in samenwerking met waterschap Hunze en Aa's, een workshop voor de geconsigneerde handhavers georganiseerd. Ter voorbereiding op het stormseizoen is een tweetal workshops 'mobilofoongebruik' gegeven, zijn twee oefeningen met betrekking tot de coupuresluiting gehouden, waarbij een keer de zuidelijke coupure alternatief (m.b.v. schotbalken) gesloten is en heeft een oefening volledige dijkbewaking plaatsgevonden. De geplande oefening met betrekking tot de Eemskanaalkade is vanwege bezwaren van derden geannuleerd. Het WAT en het WOT hebben in een tweetal afzonderlijke oefeningen ervaring opgedaan met een aantal specifieke vaardigheden.
- Noorderzijlvest heeft ook aan diverse multidisciplinaire oefeningen binnen de veiligheidsregio Groningen deelgenomen. Dit waren de CoPI oefenweek, een ROT driedaagse en een training voor de handhavers milieu in een zogenaamd motorkapoverleg.
- Het Beslissend Ondersteunend Systeem Hoogwater is verbeterd met betrekking tot de nauwkeurigheid van weerdata en in het gebruik met het omgaan van onzekerheden. Verder is het onderliggende hydrologische model verbeterd. Het BOS Hoogwater heeft ons goed geholpen bij de beheersing van de hoogwatersituatie in januari 2012.

Muskusrattenbestrijding

- In verband met de taakoverdracht muskusrattenbestrijding van de provincie Groningen aan het waterschap, is eind 2011 ook de bestrijdingsorganisatie overgaan naar het waterschap. In het 'Vangplan 2012' staan de doelen geformuleerd zoals die in het samenwerkingsverband tussen de waterschappen en de provincies noordelijke provincies zijn overeengekomen. Noorderzijlvest zal dienovereenkomstig zijn taken met betrekking tot de muskusrattenbestrijding uitvoeren. Hierbij wordt opgemerkt dat, vanaf taakoverdracht en het overgaan van de bestrijdingsorganisatie, bij ons een optimalisatieslag plaats vindt om zo ook in 2012 aan de gezamenlijke doelstellingen te kunnen voldoen. Tevens wordt in 2012 gewerkt aan een strategieontwikkeling muskusrattenbestrijding Noorderzijlvest.

Rapportage

- De veldsituatie ten aanzien van de populatie muskusratten in de provincie Groningen blijft ondanks een verbetering nog steeds zorgelijk. Bij de overname van de beheersgebieden in oktober 2011 van de provincie Groningen troffen wij een situatie aan, waarbij de beheersorganisatie niet was ingericht conform de landelijk afgesproken regels, waarbij vanggebieden structureel geen personele bezetting kenden. Dit resulteerde in een zeer hoge populatie muskusratten (ver boven het landelijk gemiddelde) en veel schade aan diverse waterkeringen en watergangen.

- De veldsituatie ten aanzien van de populatie muskusratten in de provincie Groningen blijft ondanks een verbetering nog steeds zorgelijk. Bij de overname van de beheersgebieden in oktober 2011 van de provincie Groningen troffen wij een situatie aan, waarbij de beheersorganisatie niet was ingericht conform de landelijk afgesproken regels, waarbij vanggebieden structureel geen personele bezetting kenden. Dit resulteerde in een zeer hoge populatie muskusratten (ver boven het landelijk gemiddelde) en veel schade aan diverse waterkeringen en watergangen.
- In 2012 zijn er binnen het waterschap Noorderzijlvest 29.850 muskusratten gevangen. Circa 45% van de totale vangsten in Nederland wordt gevangen in de provincie Groningen. De landelijke norm is gesteld op 0,25 vangsten per kilometer watergang. In enkele gebieden binnen Noorderzijlvest zijn in 2012 zelfs 10 vangsten per kilometer watergang gevangen.
- Tussen de voorjaars- en najaarstrek zijn er meerdere zogenaamde veegacties uitgevoerd overeenkomstig het vangplan 2012. Deze actie heeft tot aanzienlijke hogere vangsten geleid in deze gebieden. In mei 2012 heeft een dergelijke veegactie plaatsgevonden met behulp van collega's van andere waterschappen uit het samenwerkingsverband.
- In 2012 zijn diverse audits ten aanzien van de muskusrattenbestrijding uitgevoerd. Audits in de speur- en in de trekperiode waarbij de werkinstructie, bestrijdingscyclus en de afgesproken landelijke gedrageregels muskusrattenbestrijding worden getoetst.
- Mobiele applicatie is in 2012 geïmplementeerd voor de gehele bestrijdingsorganisatie Noordoost Nederland. Vangsten en uren worden nu digitaal vastgelegd en doorgestuurd naar de landelijke database vangstregistratie.nl. Op deze manier wordt gestructureerd (meer) inzicht verkregen over de bestrijding, cyclus en schades.
- Met betrekking tot overige zaken (onroerende zaken) is bestuurlijk overeenstemming bereikt. Vanwege de verontreinigde bodem onder de gebouwen in relatie tot de waarde van de gebouwen is besloten om de gebouwen niet over te nemen van de provincie Groningen. Onze werkplaatsen zijn in 2012 verbouwd en aangepast om de muskusrattenbestrijdingsorganisatie onder te brengen.

Programma 2 Voldoende en gezond water

Onder dit programma wordt begrepen de inrichting, het onderhoud en het beheer van het oppervlaktewater, inclusief het toezicht hierop vanuit de Waterwet (voorheen onder andere WVO) en het beheer van het freatisch grondwater. Maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast zoals het inrichten van waterbergingsgebieden en het realiseren van een bemaling bij Lauwersoog vallen tevens onder dit programma.

Een belangrijk deel van de maatregelen voortvloeiend uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de aanpak van verdroogde gebieden is in dit programma opgenomen. Dit geldt ook voor de maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten. Indien nodig worden deze zaken vastgelegd in waterakkoorden.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2012 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 2		Voldoende en gezond water							BATEN	SALDO KOSTEN
in € 1.000	LASTEN						Totaal Lasten	Baten	Saldo Kosten	
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Onvoorzien					
Jaarrapportage 2012	4.878	6.060	6.353	0	0	17.292	2.548	14.744		
Jaarplan 2012 na wijz.	5.061	5.680	6.631	0	0	17.372	2.389	14.984		
Jaarplan 2012	5.231	4.650	6.962	0	0	16.843	2.138	14.706		
Jaarrapportage 2011	4.785	6.794	8.714	0	0	20.293	3.083	17.210		
in € 1.000	INVESTERINGEN									
	Bruto-investering	Subsidie	Bijdr.Res	Netto						
Jaarrapportage 2012	8.501	1.144		7.358						
Jaarplan 2012	13.380	1.906		11.474						
Jaarrapp 2011	10.518	4.321		6.197						

Financiële rapportage op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de lasten. Indien een eventuele overschrijding op de lasten direct wordt gecompenseerd door een kostendekkende bate (omzet) dan wordt de overschrijding niet meegenomen in het oordeel.

Ten opzichte van de najaarsrapportage vallen de totale lasten ca. € 0,1 miljoen gunstiger uit dan geraamd. De totale lasten zijn ca. € 0,4 miljoen hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

Op goederen en diensten is in de najaarsrapportage een voordeel ingeboekt van ruim € 0,3 miljoen. Hier tegenover stond een overschrijding op personeelskosten van ca. € 1 miljoen. Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de kosten voor goederen en diensten € 0,3 miljoen extra gedaald door o.a. een besparing op onderhoud waterlopen door derden.

In de voorjaarsrapportage is reeds aangegeven dat de personeelskosten hoger uitvallen dan geraamd, met name als gevolg van een in de begroting opgenomen verlaging van deze kosten. Binnen programma 3, Gezuiverd water, zien we het tegenovergestelde. Per ultimo boekjaar is het nadeel ten opzichte van de najaarsrapportage ca. € 0,4 miljoen. De reden hiervan is dat met name op het onderhoud waterlopen en kunstwerken meer inzet van eigen personeel heeft plaatsgevonden (er is minder onderhoud uitbesteed aan derden). Overigens worden deze uren (deels) in rekening gebracht bij derden (onderhoud bodemdalinggemalen).

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de kapitaallasten € 0,2 miljoen gunstiger zullen uitvallen wegens vertraging in de uitvoering van enkele investeringsprojecten in 2011. Per ultimo boekjaar zijn deze lasten ten opzichte van de najaarsrapportage nog eens € 0,2 miljoen gunstiger uitgevallen als gevolg van een voordeel op de rentelasten van de geactiveerde en onderhanden projecten.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de baten ruim € 0,2 miljoen gunstiger uitvallen als gevolg van nagekomen baten inzake bodemdalingobjecten. Per ultimo boekjaar zijn de baten als gevolg hiervan verdubbeld (€ 0,4 miljoen).

Zoals in de najaarsrapportage reeds is aangegeven wordt in 2012 minder besteed aan de investeringsprojecten dan in het jaarplan is geraamd. In totaal is € 4,8 miljoen minder geïnvesteerd dan geraamd (35% van het totaal). De voornaamste reden hiervan is dat de bouw van het bodemdalinggemaal Usquert pas in 2013 start. Hierdoor werd ook minder subsidie ontvangen in 2012. Verder vindt de financiële afronding van de waterberging Peize plaats in 2013 en niet zoals eerst werd aangenomen in 2012.

In het boekjaar zijn zes projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van € 3,4 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 4,4 miljoen (zie bijlage C. Overzicht in 2012 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. De robuustheid en de veerkracht van watersystemen zijn behouden en versterkt. De watersystemen zijn daarmee op orde en voldoen aan de werknormen voor wateroverlast van het Nationaal Bestuursakkoord Water;
- b. In alle wateren is het goede ecologische potentieel (GEP) en de daarbij behorende waterkwaliteit bereikt, conform de doelstelling uit de Beslisnota KRW van Rijn-Noord en Nedereems. Dit doel vertaalt het waterschap in drie subdoelstellingen:
 - o Schoon en onbelast water;
 - o Robuuste ecosystemen met zo weinig mogelijk barrières;
 - o Praktisch toepasbare ecosystemekennis.
- c. De watersystemen worden goed beheerd;
- d. Er is een beter begrip van de effecten van klimaatverandering.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2012 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Operationeel watersysteembeheer 2012

Rapportage

De totale hoeveelheid neerslag in het beheergebied van Noorderzijlvest lag tussen de 750 mm in oosten tot 900 mm in het westen van het waterschapsgebied. Hiermee is vooral in het gebied ten westen van de Stad Groningen tot zo'n 100 mm meer neerslag gevallen dan het langjarig gemiddelde.

Nat begin van 2012

Het jaar 2012 begon direct met veel neerslag, in vijf dagen tijd viel er 80 mm. Deze neerslag in combinatie met een reeds verzadigde bodem, als gevolg van een natte decembermaand en een stormachtige westenwind leidde in begin januari tot wateroverlast. De wateroverlast zorgde zelfs voor een opschaling binnen de veiligheidsregio naar een uitzonderlijke GRIP 4 situatie.

Streng tot zeer strenge vorst in februari

De overtollige neerslag was goed en wel weggepompt of we kregen te maken met strenge- tot zeer strenge vorst. Er was zelfs sprake van de officiële 33^e koudegolf sinds 1901. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben we een zeer proactief beheer gevoerd om de schaatssport zoveel mogelijk ten dienst te zijn. Zo is er voorgemalen, waardoor gemalen eerder uitgezet konden worden bij belangrijke schaatsroutes. Hierbij is een goede afstemming geweest met de organisatie van de Noorderrondritten en andere ijsverenigingen. Tevens is er tijdens de vorstperiode actief gecommuniceerd naar onze ingelanden over wat we wel of niet deden en waarom.

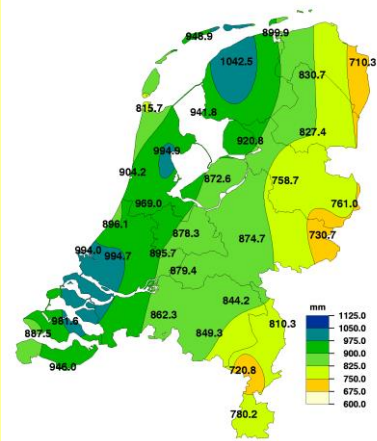
Zachte lente

De lente van 2012 was zeer zacht. Met name de maand maart was vrij zacht, met relatief weinig neerslag. Begin maart kwamen dan ook al de eerste aanvragen voor beregening binnen. Ook is toen gestart met de doorspoeling van het zoetwataanvoergebied in de kustpolders van Noord-Groningen.

Een Nederlandse zomer

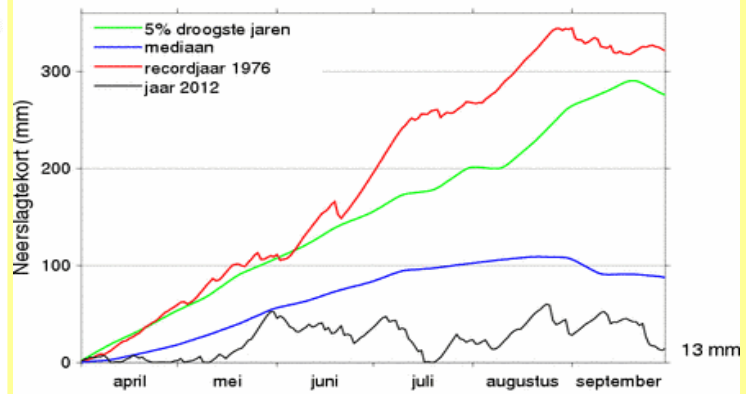
De zomer van 2012 was ten opzichte van andere jaren een rustig jaar wat waterbeheer betreft. Zo was deze zomer niet extreem droog of nat. In onderstaande grafiek van het KNMI is goed te zien dat we in 2012 niet te maken hebben gehad met extreme droogte. Het neerslagtekort in Nederland bleef zelfs onder het normaal gemiddelde (mediaan). Hierdoor heeft het waterschap ten opzichte van andere jaren nauwelijks IJsselmeerwater te hoeven inlaten via Gaarkeuken. Het water dat wel ingelaten werd, werd voor het grootste deel doorgevoerd via Dorkwerd richting het beheergebied van waterschap Hunze en Aa's.

Jaarsom neerslag 2012

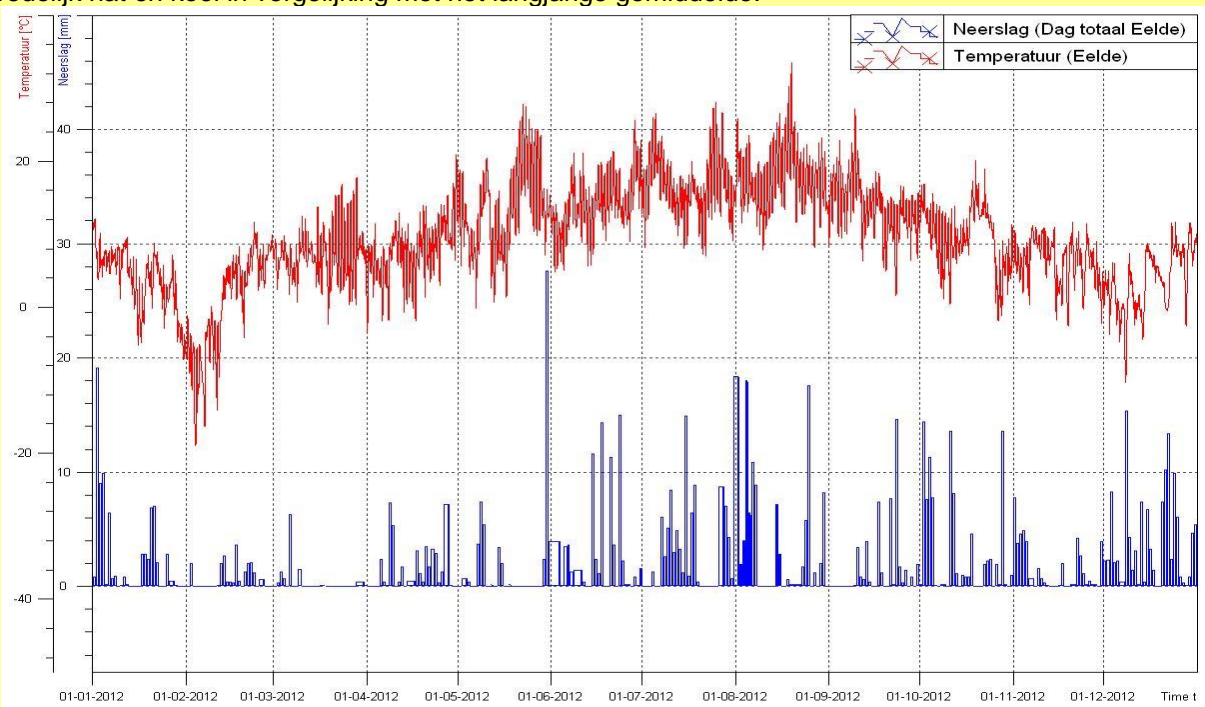
Neerslagtekort in Nederland in 2012

Landelijk gemiddelde over 13 stations

(c) KNMI, 2012-10-02

Hierna volgende grafiek geeft de temperatuur en neerslag weer in Eelde. De maanden mei en augustus waren zonnig met een 'normale' hoeveelheid neerslag. De maanden juni en juli waren redelijk nat en koel in vergelijking met het langjarige gemiddelde.

Door de neerslag die in de maanden juni en juli was gevallen, was er geen vraag meer naar zoetwater ten behoeve van beregenen in de noordelijke kustpolders. In begin augustus is daarom besloten om het zoetwateraanvoersysteem stop te zetten. Doordat er in de zomer regelmatig neerslag viel waren deze maanden voor het operationeel waterbeheer vrij rustig. Alleen de laatste dag van augustus is er plaatselijk extreem veel neerslag gevallen in het gebied rond de Eemshaven (rond de 100 mm). Lokaal heeft dit geleid tot een tijdelijke verhoging van de waterstanden. Echter binnen twee dagen waren de waterstanden weer op het streefpeil.

Herfst, wisselend droog en nat

De maanden september en november waren over het algemeen droog en zonnig. Oktober was een redelijke natte maand. Ook was er in deze maanden een aantal flinke herfststormen, maar dit heeft niet geleid tot problemen in de waterafvoer.

Nat begin van de winter

December was vrij wisselvallig en over het algemeen nat en zacht voor de tijd van het jaar. Het jaar eindigde dus zoals het ook begon; met veel neerslag. De neerslag en smeltende sneeuw zorgden in de laatste weken op een aantal locaties lokaal voor iets hogere waterstanden. Vaak was dit het gevolg van een verstopte duiker waardoor het water niet snel genoeg afgevoerd kon worden.

Kaderrichtlijn Water

- De realisatie van natuurvriendelijke oevers in het Pieterbuurstermaar is in 2011 afgerond. In 2012 worden natuurvriendelijke oevers aangelegd binnen de RAK Appingedam. Tevens worden in 2012 voorbereidingen getroffen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers welke in de jaren 2013 tot en met 2015 worden uitgevoerd. Het gaat hierbij onder andere om de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de gebieden Damsterdiep, langs diverse maren en in de Noordelijke Kustpolders;
- De voorbereidingen voor realisatie van vispassages aan de zeegemalen is afgerond. In 2012 wordt daadwerkelijk gestart met de realisatie van deze vispassages, waarbij de vispassage bij het gemaal Spijksterpompen als eerste in de planning staat. De vispassages worden voor een groot deel gefinancierd vanuit het Waddenfonds;
- Naast de vispassages bij zeegemalen worden in 2012 in het achterland relatief kleine vispassages aangelegd;
- De voorbereiding van de inrichting van de Eener- en Langelosche Stukken in 2012 zal er toe leiden dat volgens planning de uitvoering plaats kan vinden in de jaren 2013 – 2014.

Rapportage

- De voorbereidingen voor het aanleggen van de natuurvriendelijke oevers binnen het RAK Appingedam zijn wegens het niet tijdig verkrijgen van de ontgrondingenvergunning niet in 2012 gestart. Realisatie is thans voorzien in 2013.
- De voorbereidingen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de gebieden Damsterdiep, langs diverse maren en in de Noordelijke Kustpolders zijn gestart in 2012. Voor de realisatie van natuurvriendelijke oevers is een raamovereenkomst overeengekomen. Deze opdracht wordt ook gebruikt voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers in het RAK Appingedam.
- De voorbereidingen voor de realisatie van de vispassages aan de zeegemalen en kunstwerken is in 2012 afgerond. Middels een BVP aanbesteding (Best Value Procurement) is de opdracht voor de realisatie tot stand gekomen. Met de uitvoering is in 2012 gestart en verloopt volgens planning. Het vispasseerbaar maken van een van de kunstwerken in het achterland is in 2012 gerealiseerd.
- De planvoorbereiding betreffende de robuuste ecologische verbindingzone Drentsche A gebied – Paterswoldsemeer is in 2012 afgerond. De uitvoering is voorzien in de jaren 2013 – 2014.
- In de tweede helft van 2012 is aan het bestuur een voortgangsrapportage KRW voorgelegd. Op onderdelen van het KRW-maatregelenpakket is een herziening gepleegd.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

- In 2012 zullen de werkzaamheden ten aanzien van de realisatie van de waterberging rond het Leekstermeer/Peize voor het grootste deel afgerond worden. Vanaf medio 2010 kan deze waterberging reeds ingezet worden. Daarnaast wordt in 2012 aan verschillende uitvoeringsprojecten binnen de herinrichting Roden/Norg bijgedragen. De maatregel waterberging Peize is in zijn geheel een KRW-maatregel.
- Voorbereidingen rond de inrichting in het gebied Marumerlage worden in 2012 afgerond, waarna uitvoering vanaf 2013 kan plaatsvinden.

Rapportage

- Vanaf eind maart 2012 is het volledige bergingsgebied beschikbaar gesteld voor de opvang van overtollig water. In 2013 wordt naar verwachting het project opgeleverd waarbij binnen het project de bouw en aanpassing van een aantal gemalen en de plaatsing van een stuw in het Peizerdiep het sluitstuk is.
- De voorbereidingen voor de inrichting van het gebied Marumerlage zijn gestart en worden in de eerste helft van 2013 afgerond.

Bodemdaling

- In 2011 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden aan de bodemdalingsgemalen Selwerd en Usquert. Realisatie hiervan is voorzien in de jaren 2012 – 2014.

Rapportage

- De aanbesteding van gemaal Usquert vindt na overeenstemming met de Bodemdalingscommissie in 2013 plaats door middel van prestatie-inkoop (Best Value Procurement). De voorbereidende werkzaamheden voor gemaal Selwerd zijn van start gegaan na het vaststellen van het peilbesluit in juli 2012.

Waterbeheersing

- De waterhuishoudkundige werkzaamheden in de ruilverkavelingen Lutjegast-Doezem worden in 2012 afgerond;
- Het opstellen van peilbesluiten voor een aantal gebieden (o.a. Noordelijke kustpolders, Spijksterpompen en bodemdalinggebieden).

Rapportage

- De peilbesluiten Selwerd/Zernike/Paddepoel en Noordpolder zijn in 2012 vastgesteld. Het concept peilbesluit Eelderwolde Zuid is in 2012 aan het dagelijks bestuur voorgelegd. Naar aanleiding van een zienswijze is besloten hierover nader onderzoek te doen. Naar verwachting zal in 2013 het peilbesluit ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Na vaststelling van het peilbesluit Koningslaagte/Paddepoel is een tweetal verweerschriften in behandeling bij de rechtbank. Het peilbesluit Smilde is in concept gereed en wordt in 2013 aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voorgelegd.

- De realisatie van de maatregelen naar aanleiding van het peilbesluit Reitdiepdal-zuid/Koningslaagte zijn gestart en worden in het eerste kwartaal van 2013 afgerond.

Kunstwerken

- In 2011 is gestart met het optimaliseren van de kwantiteitsgemalen. In 2012 en 2013 zullen in totaal 17 gemalen gerenoveerd worden;
- In 2012 worden de elektrische installaties van de zeegemalen Spijksterpompen en Noordpolderzijl gerenoveerd c.q. vervangen;
- De vervanging van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen is ook in 2012 nog volop in uitvoering. Dit project is uitgesmeerd over een aantal jaren. Afronding is voorzien in 2013.

Rapportage

- De uitvoering van het optimaliseren van de kwantiteitsgemalen is in 2011 gestart. In 2012 is hier volop uitvoering aan gegeven. Afronding is volgens planning voorzien in 2013.
- De opdracht voor het vervangen van de elektrische installaties van de zeegemalen Spijksterpompen en Noordpolderzijl is niet gegund wegens een dreigende overschrijding van het beschikbare krediet. Het optimaliseren van beide gemalen wordt nu anders opgepakt. In 2012-2013 wordt de bemalingcapaciteit van het gemaal Noordpolderzijl vergroot, waarbij tevens de elektrische installatie van het gemaal wordt vervangen. Zowel het vergroten van de bemalingcapaciteit als het vervangen van de elektrische installatie is als opgave voorzien in de jaarplannen 2012 en 2013. Afronding van dit project staat gepland voor 2013. Het vergroten van de bemalingcapaciteit en het vervangen van de elektrische installatie van gemaal Spijksterpompen is opgenomen in de perspectiefnota 2013 – 2016.
- De realisatie van de tweede fase van het vervangen van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen is in 2012 gestart. Volgens planning loopt de realisatie door tot in 2014.

Lauwersoog

- Ten aanzien van de bouw van een gemaal te Lauwersoog worden in 2012 belangrijke keuzes verwacht. Eind 2011 is samen met Wetterskip Fryslân, Provincies en Rijk het Businessplan hiervoor uitgewerkt.
- Op basis van een onderzoeksrapport sluisen Lauwersoog is een langjarig onderhoudsprogramma opgesteld. In 2012 worden onderdelen hieruit uitgevoerd, waaronder het in 2011 gestarte onderhoud aan de contragewichten en geleidingen van deze afwateringssluis.

Rapportage

- In april 2012 is het Businessplan Gemaal Lauwersoog afgerond. De gepresenteerde basisuitvoering met drie concepten zijn beschreven en besproken. Als onderdeel van het besluitvormingsproces is door de besturen van waterschap Noorderzijlvest en wetterskip Fryslân getracht inzicht te krijgen in mogelijke medefinanciering vanuit Rijk en Provincie. Het wachten is thans op een formele reactie van het Rijk.
- De werkzaamheden aan de kabels en geleidingen van de afwateringssluizen te Lauwersoog zijn in 2012 gerealiseerd.

Baggeren

- Vanuit het oude baggerbeleidsplan is voor elk jaar voor € 900.000 in de goederen en diensten opgenomen voor het baggeren c.a. van kanalen en vijvers. In 2010 en 2011 zijn uit dit plan de laatste baggerwerkzaamheden uitgevoerd. Het betrof hier het baggeren van (delen van) het Hoendiep, Lopsterwijmers, Niekerkerdiep en Godlinzermaar. In 2012 worden de voorbereidende werkzaamheden gestart vanuit het nieuwe in 2011 vastgestelde waterbodembeleidsplan. In 2012 en 2013 zullen met name baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd aan vijvers in stedelijke gebieden. Hierdoor is het jaarlijks opgenomen bedrag voor baggeren in deze jaren substantieel verlaagd;
- In 2012 worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor en gestart met het baggeren van het Damsterdiep, dat onderdeel uitmaakt van het integrale project Dijkpark Garmerwolde;
- In 2012 worden werkzaamheden uitgevoerd die te maken hebben met het ontmantelen van het baggerdepot Valcum.

Rapportage

- Voordat kan worden gestart met het baggeren van het Damsterdiep als onderdeel van het Dijkpark, moet eerst een tweetal relatief kleine saneringen worden uitgevoerd. De voorbereidingen hiervan zijn in 2012 gestart. Uitvoering hiervan is voorzien in 2013.
- In 2012 is gestart met de ontmanteling van het baggerdepot Valcum. De ontmanteling van het depot en de inrichting van de wierde zal in 2013 gereed zijn. Inmiddels is voor dit project een subsidie van € 650.000 toegezegd.
- De voorbereidingen voor het baggeren van het Oldenhoofdsekanaal en het Hoendiep zijn in 2012 gestart.

Vergunning en Handhaving

Rapportage

- Bij handhaving is in 2012 het leantraject “effectief en doelgericht handhaven” beëindigd. De diverse acties zoals die zijn benoemd in het plan van aanpak zijn in gang gezet of uitgevoerd.
- Sinds 1 april 2012 is het Omgevingsloket Online (OLO) uitgebreid met de zogeheten watermodule. Er kan nu via het digitaal landelijk loket een watervergunning of melding bij het waterschap worden aangevraagd. In 2012 zijn ongeveer 30% van de aanvragen en meldingen via het OLO ingediend.
- Sinds 1 mei kan het waterschap overtredingen sneller afhandelen door de invoering van de Bestuurlijke Strafbeschikking (BSB). Als personen of bedrijven illegaal stoffen lozen of handelen in strijd met vergunningvoorschriften en de Keur, kan het waterschap een geldboete opleggen.
- Er zijn werkafspraken opgesteld over hoe om te gaan met het lozen van melkspoelwater. Het opstellen van beleidsregels/algemene regels voor waterkeringen is in concept gereed. Deze zullen samen met de nog op te stellen beleidsregels/algemene regels voor oppervlaktewater in 2013 bestuurlijk worden vastgesteld. Tevens zijn in 2012 beleidsregels opgesteld hoe om te gaan met strafrecht (proces-verbaal, bestuurlijke strafbeschikking).
- De visie op de schouw is in 2012 nog niet opgesteld. Onderzocht zal worden of alle zwetsloten elk najaar geschouwd moeten worden. Vooruitlopend op een op te stellen visie zijn in tweederde van het gebied de schouwkaarten herzien en zijn de schouwkaarten gewijzigd. Hierdoor zijn tijdens de najaarsschouw ongeveer 10 % minder sloten ten opzichte van vorig jaar geschouwd. De schouwkaart is in 2012 gereed gekomen voor webpublicatie; van deze mogelijkheid is reeds veel gebruik gemaakt.
- In het najaar zijn er 250 controles in het kader van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij uitgevoerd. De pilot met digitale checklisten is uitgevoerd en succesvol geweest.
- Er is eind 2012 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van het bewijs van goede dienst. Dit bewijs is begin 2013 ontvangen. Van twee groepen klanten (contacten die via klachten en meldingen zijn binnengekomen en contacten met betrekking tot vergunningaanvragen en handhaving) zijn 400 personen telefonisch geënkquêteerd en zijn 150 dossiers met betrekking tot vergunningen en handhaving onderzocht.

Programma 3 Gezuiverd water

Onder het programma Gezuiverd water wordt verstaan het ontvangen, transporteren en zuiveren van het afvalwater en het verwerken en afvoeren van zuiveringsslib. Er wordt actief samenwerking gezocht met andere actoren (gemeenten en waterleidingbedrijf) in de waterketen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2012 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 3		Gezuiverd water							BATEN	SALDO KOSTEN
in € 1.000		LASTEN						Totaal Lasten	Baten	Saldo Kosten
		Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Onvoorzien				
Jaarrapportage 2012		8.572	3.001	14.614	0	0	26.187	11.212	14.975	
Jaarplan 2012 na wijz.		8.830	2.800	14.473	0	0	26.103	11.008	15.095	
Jaarplan 2012		8.880	3.480	14.173	0	0	26.533	11.133	15.400	
Jaarrapportage 2011		8.683	3.076	14.144	0	0	25.903	9.891	16.012	
in € 1.000		INVESTERINGEN								
		Bruto-investering	Subsidie	Bijdr.Res	Netto					
Jaarrapportage 2012		17.948	75		17.873					
Jaarplan 2012		18.037	135		17.902					
Jaarrapp 2011		5.251	16		5.235					

Financiële rapportage op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de lasten. Indien een eventuele overschrijding op de lasten direct wordt gecompenseerd door een kostendekkende bate (omzet) dan wordt de overschrijding niet meegenomen in het oordeel.

De hogere lasten binnen dit programma worden veroorzaakt door met name hogere personeelskosten en goederen/diensten. Tegenover deze hogere lasten staan hogere baten voor opbrengsten werken/diensten voor derden van € 314.000 (kostendekkende omzet).

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de totale lasten nagenoeg op hetzelfde niveau gebleven. De totale lasten zijn ruim € 0,3 miljoen lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de kosten voor goederen en diensten ca. € 0,3 miljoen hoger zullen uitvallen als gevolg van schade aan drie persleidingen en een breuk in een filtraatleiding op Garmerwolde. Per ultimo boekjaar vallen de kosten ten opzichte van de najaarsrapportage ruim € 0,1 miljoen hoger uit. Dit wordt met name veroorzaakt door extra onderhoud en revisiewerk op de rwzi Delfzijl.

De netto besparing op de levering van elektriciteit door inzet van de warmtekrachtkoppeling (WKK-)installatie bedraagt in 2012 € 372.000. Door gebruik te maken van de restwarmte van de WKK, die ingezet wordt voor de verwarming van de slibhal, is er in 2012 eveneens een besparing op aardgasverbruik gerealiseerd van ca. € 50.000.

De kapitaallasten zijn ruim € 0,2 miljoen gunstiger uitgevallen ten opzichte van de najaarsrapportage. Dit is het gevolg van een voordeel op de rentelasten van de geactiveerde en de onderhanden projecten.

In de voorjaarsrapportage is reeds aangegeven dat de personeelskosten lager uitvallen dan geraamd, met name als gevolg van een in de begroting opgenomen verhoging van deze kosten. Binnen programma 2, Voldoende en gezond water, zien we het tegenovergestelde.

De personeelskosten zijn ten opzichte van de najaarsrapportage ca. € 0,2 miljoen ongunstiger uitgevallen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meer voorbereidende werkzaamheden op voorgenomen projecten. Hiermee was in het jaarplan geen rekening gehouden. Deze uren worden niet geactiveerd.

De baten vallen ten opzichte van de najaarsrapportage ca. € 0,2 miljoen gunstiger uit. Dit heeft te maken met een hogere opbrengst voor de verwerking van afvalwater en een aanvullende bijdrage in het kader van de gemeenschappelijke regeling als gevolg van de BTW-verhoging per 1 oktober 2012.

De investeringen komen nagenoeg uit op het begrote volume (99,5% van het totaal).

In het boekjaar zijn zes projecten afgerond met een besteding van € 4,3 miljoen aan out of pocket kosten. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 4,0 miljoen. De overschrijding wordt veroorzaakt door meerkosten op het project Renovatie filterpersgebouw in combinatie met de bouw van de werkplaats op Garmerwolde en het project Garmerwolde as built, CE, Atex, veiligheid (zie bijlage C. Overzicht in 2012 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. rioolwater wordt duurzaam behandeld;
- b. de samenwerking in de waterketen is versterkt en de waterketen is geoptimaliseerd;
- c. er is nieuwe kennis ontwikkeld om met minimaal dezelfde gevraagde eisen milieueffectiever en kostenefficiënter te zuiveren.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2012 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Garmerwolde

- Onze grootste zuivering, de RWZI Garmerwolde wordt grondig aangepakt om zo te voldoen aan het Lozingenbesluit en de WVO-vergunning. De zuivering functioneert op dit moment niet aan de ontwerpgrondslagen. Vooral de eerste trap van de zuivering laat veel meer zwevende stofuitspoeling zien dan waarmee in het ontwerp rekening is gehouden. Voor de realisatie van een nieuwe zuiveringsstraat worden de investeringskosten geraamd tussen € 22 en € 24 miljoen. In 2012 wordt gestart met de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde door middel van de bouw van een nieuwe zuiveringstraat. Eind 2013 zal deze nieuwe zuiveringsstraat werkzaam moeten zijn, waarbij wordt voldaan aan het behalen van de WVO-normen. Tevens zal de werking van de bestaande zuiveringsstraat geoptimaliseerd moeten worden. Daarnaast worden de werkzaamheden betreffende aanvullende wettelijke maatregelen tegen geur en geluid in 2012 gecontinueerd.
- Door procesoptimalisatie en procesautomatisering wordt mede het zuiveringsrendement verhoogd. Het besturingssysteem van de zuivering en de besturing zelf wordt geschikt gemaakt voor integratie met de nieuwbouw. Hiervoor zal het besturingssysteem en het procesmatig functioneren van de huidige zuivering geoptimaliseerd worden;
- Als onderdeel van de integratie van een onderhoudsbeheersysteem (McMain) in de bedrijfsvoering van waterschap Noorderzijlvest is het noodzakelijk om onderhoudsconcepten te ontwikkelen en deze vervolgens te plannen en uit te voeren. Als eerste stap wordt dit gerealiseerd voor Garmerwolde.

Rapportage

- De realisatie van een nieuwe zuiveringsstraat te Garmerwolde en de verbetermaatregelen aan de bestaande installatie zijn gezamenlijk aanbesteed door middel van de BVP methode (Best Value Procurement). De werkzaamheden zijn gestart in juli 2012 en het slaan van de eerste paal is in kleine kring feestelijk gevierd. De werkzaamheden verlopen conform de planning en medio 2013 zal de bouw gereed zijn.
- De nieuwbouw/renovatie van het filterpersgebouw en werkplaats Garmerwolde is begin 2012 in gebruik genomen. Het filterpersgebouw en de werkplaats zijn in juni 2012 officieel geopend.
- Het project veiligheidsnormen rwzi Garmerwolde is volledig afgerond. Borging van werkmethode voortkomend uit project veiligheidsnormen is echter nog onvoldoende; bijvoorbeeld het wijzigen aan installaties en normering van risicovolle processen. Dit wordt in 2013 verbeterd.
- Alle installaties op de zuivering Garmerwolde en het gedeelte van de slibverwerking zijn ingebracht in het onderhoudsbeheersysteem McMain. De jaarlijkse preventieve onderhoudstaken zijn nu ingevoerd. De overige zuiveringskringen en de bijbehorende rioolgemaal zullen in het tweede trimester van 2013 in het onderhoudsbeheersysteem operationeel zijn.
- Het project aanpassingen aan de weegbrug op Garmerwolde is in 2012 volledig afgerond. Proces operators hebben nu de beschikking over trendanalyses van diverse processen waardoor het inzicht in procesverloop verbeterd is.

Overige rioolwaterzuiveringsinstallaties

- Het renovatie-/nieuwbouwprogramma van de overige rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt in 2012 voortgezet. Zo wordt in 2012 gestart met de uitvoering van de bouw en centralisatie van de rwzi Uithuizermeeden, inclusief de daaraan gerelateerde persleiding en bouw van een rioolgemaal (zie hierna);
- In 2012 worden de in 2010 opgestarte onderzoeken op het gebied van alternatieve zuiveringsmethoden (nageschakelde techniek) zoals het zuiveren met kroos en watervlooien voortgezet.

Rapportage

- Het Algemeen Bestuur heeft in 2012 besloten een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor de renovatie/uitbreiding van de rwzi Uithuizermeeden en het lozingspunt van het effluent te verplaatsen nabij de Eemshaven. De projectvoorbereidingen zijn in 2012 gestart. De oplevering zal volgens planning plaatsvinden in 2014.
- Het project Rioolwaterontvangstation Eemshaven is in 2012 gerealiseerd en in gebruik genomen door Groningen Seaports en de gemeente Eemshaven.
- Op het gebied van alternatieve zuiveringsmethoden (nageschakelde techniek) is samenwerking met externe partners gezocht. Noorderzijlvest neemt deel in het onderzoeksproject Algenboerderij Eemshaven, waarbij het vooral expertise, opgedaan in het onderzoek zuiveren met kroos en watervlooien heeft ingebracht.
- In samenwerking met de NOM en Friesland Campina is in 2012 gestart met het opstellen van een business case voor de uitbreiding van rwzi Marum. De afronding van de business case zal in de eerste helft van 2013 zijn beslag krijgen.

Rioolgemalen en leidingen

- Door het samenvoegen van de rwzi's Uithuizen en Uithuizermeeden wordt in 2012 gestart met de uitvoering van de realisatie van de bouw van een rioolgemaal en rioolpersleiding om het rioolwater naar de zuivering van Uithuizermeeden te transporteren.
- Het renovatie-/nieuwbouwprogramma, dat een uitwerking is van eerder genomen bestuurlijke besluiten, wordt voortgezet. Zo wordt in 2012 gewerkt aan de renovatie van acht rioolgemalen. Deze werkzaamheden zijn reeds gestart in 2011 en lopen naar verwachting door tot in 2014.
- Het leidingenbeheer wordt gereorganiseerd naar de uitkomsten van een onderzoek dat de Unie van Waterschappen heeft gedaan. Sinds 1 juli 2008 is de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) in werking getreden. De wet beoogt gevaar of economische schade door beschadiging van ondergrondse kabels of leidingen (water-, elektriciteit- en gasleidingen, telefoonlijnen en olie- en gasleidingen) te voorkomen. Waterschap Noorderzijlvest heeft de afgelopen jaren veel tijd besteed om de WION-wetgeving binnen de organisatie te implementeren. Afronding hiervan vindt plaats in 2012;
- In 2012 worden de werkzaamheden betreffende de vervanging van telemetrie van rioolgemalen voortgezet. Afronding is voorzien in 2013.

Rapportage

- De realisatie van het rioolgemaal Uithuizen om het rioolwater naar de zuivering Uithuizermeeden te transporteren is gestart in het vierde kwartaal van 2012. De aanleg van de persleiding is vertraagd door het proces om te komen tot overeenstemming met de grondeigenaren en aanvullende grondonderzoeken. De aanleg van de persleiding staat nu gepland voor de eerste helft van 2013.
- Van de uitvoering van de renovatie van 7 rioolgemalen zijn alle gemalen omgebouwd en in bedrijf genomen, waaronder ons grootste rioolgemaal aan het Damsterdiep. De renovatie en inrichting van het laatste rioolgemaal is gestart in het vierde kwartaal van 2012 en wordt als laatste van de zeven rioolgemalen afgerond in het eerste kwartaal van 2013.
- Het inmeten van alle persleidingen is van start gegaan in 2012. In het eerste halfjaar van 2013 wordt dit project afgerond. Voor het borgen van de WION wetgeving is in 2012 een organisatiestructuur uitgewerkt. De implementatie hiervan zal plaats vinden in de eerste helft van 2013.
- De realisatie van de tweede fase van het vervangen van de telemetrie van de rioolgemalen is in 2012 gestart. Dit project wordt samen uitgevoerd met het vervangen van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen (programma 2).

Duurzaamheid en energie

- De energiebesparende maatregelen omvatten onder andere het in 2012 vervangen van de oppervlaktebeluchting in Eelde door een bellenbeluchting.
- Het energiebeleidsplan krijgt in 2012 een vervolg met een uitvoeringsplan energiezorg Noorderzijlvest.

Rapportage

- De voorgenomen investering voor de vervanging van de oppervlaktebeluchting in Eelde door een bellenbeluchting is niet doorgegaan. Uit de businesscase is gebleken dat de terugverdientijd (TCO) voor de investering plusminus 13 jaar bedraagt. Voor de MJA-3 maatregelen gaan we uit van een terugverdientijd van 6 jaar. Er is een alternatieve lijst samengesteld met maatregelen die wel voldoen aan de gestelde voorwaarden. Hierbij moet men denken aan de installatie van energiezuinige pompen en voorstuwers en de installatie van drainzuilen in de slibindikers. Deze innovatie reduceert het drogestof gehalte, wat uiteindelijk een besparing geeft op transportkosten. Het leveren en monteren van een aantal drainzuilen en zonnepanelen zijn in 2012 in opdracht gegeven. Montage vindt plaats in de eerste helft van 2013.
- In het najaar 2012 is het energiebeleidsplan bestaande uit een uitvoeringsplan energiezorg Noorderzijlvest gereed gekomen. Daarnaast moet nog een nieuw energie-efficiency programma 2013 – 2016 worden opgesteld (vanuit landelijke MJA3-afspraken). Tevens wordt in 2013 nog onderzocht waar met de beperkte middelen nog energiebesparende en duurzame energieopwekkende maatregelen te treffen zijn.

Programma 4 Water en maatschappij

Het programma Water en maatschappij richt zich op de externe omgeving van het waterschap. Hieronder wordt begrepen de plaats van het waterschap in de maatschappij zoals in de sfeer van de ruimtelijke ordening en economie. Beleids- en kennisontwikkeling op alle relevante werkgebieden van het waterschap, dat in samenspraak met het Rijk, provincies en andere waterschappen plaatsvindt, is ook in dit programma opgenomen. De werkzaamheden van het bestuur en van externe communicatie worden gezien als maatschappelijke activiteiten. Tevens worden hieronder begrepen de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het vaarwegbeheer (inclusief bruggen). Ten slotte valt onder dit programma het onderhoud en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed (voormalige sluisen en woningen), het beheer van onroerende zaken en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid en internationaal beleid.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2012 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 4		Water en maatschappij							
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN	
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Onvoorzien	Totaal Lasten	Baten	Saldo Kosten	
Jaarrapportage 2012	1.331	2.242	1.862	1.218	0	6.653	404	6.249	
Jaarplan 2012 na wijz.	1.348	2.606	1.725	0	0	5.679	210	5.469	
Jaarplan 2012	1.253	2.871	1.725	0	0	5.849	210	5.640	
Jaarrapportage 2011	1.120	2.450	1.528	0	0	5.098	215	4.883	
in € 1.000	INVESTERINGEN								
	Bruto-investering	Subsidie	Bijdr.Res	Netto					
Jaarrapportage 2012	2.191	801		1.390					
Jaarplan 2012	1.860	300		1.560					
Jaarrapp 2011	2.322	329		1.993					

Financiële rapportage op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de lasten. Indien een eventuele overschrijding op de lasten direct wordt gecompenseerd door een kostendekkende bate (omzet) dan wordt de overschrijding niet meegenomen in het oordeel.

De overschrijding binnen dit programma wordt veroorzaakt door een extra toevoeging aan de voorziening voormalige bestuurders van € 1,2 miljoen. Door het dagelijks bestuur is op 16 januari 2013 ingestemd met het aanpassen van de actuariële berekeningen. Vervolgens zijn extern nieuwe berekeningen gemaakt, op basis waarvan de toevoeging aan de voorziening is bepaald. Deze hogere last was bij de najaarsrapportage 2012 niet te kwantificeren en is pas ontstaan aan het eind van het boekjaar.

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de totale lasten ca. € 1,0 miljoen hoger uitgevallen. De totale lasten zijn ca. € 0,8 miljoen hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

De goederen en diensten laten per saldo een overschrijding zien van ruim € 0,1 miljoen. Deze overschrijding wordt vooral veroorzaakt door kosten die gemaakt zijn voor werkzaamheden ten behoeve van derden. Deze kosten zijn in rekening gebracht en leveren daardoor een extra bate op van € 0,1 miljoen.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de kapitaallasten ongeveer € 0,1 miljoen hoger uitvallen als gevolg van de afronding van enkele projecten in 2011, waarvan in het jaarplan de verwachting was dat dit in 2012 plaats zou vinden. De jaarrapportage komt overeen met de prognose in de najaarsrapportage.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat er een besparing op personeelskosten wordt geraamd van ca. € 0,3 miljoen. Per ultimo boekjaar is ten opzichte hiervan een besparing gerealiseerd van ruim € 0,3 miljoen als gevolg van minder personele inzet op thema- en gebiedsgerichte plannen en externe communicatie.

De toevoeging voorzieningen heeft betrekking op de extra dotatie aan de pensioen- en wachtgeldvoorziening voormalig en huidig (dagelijks) bestuur. Deze is rechtstreeks ten laste gebracht van het bestuur. In januari 2013 is bij bestuursbesluit besloten deze verplichtingen, op grond van een actuariële herberekening, op het gewenste niveau te brengen.

Aan baten is ten opzichte van de begroting € 0,2 miljoen meer ontvangen. € 0,1 miljoen heeft betrekking op in rekening gebracht kosten derden (zie hierboven). De overige € 0,1 miljoen heeft met name te maken met een hogere opbrengst voor geactiveerde lasten.

In de najaarsrapportage is gemeld dat er in 2012 meer besteed zou worden aan investeringsprojecten. De voornaamste redenen hiervan zijn dat enkele (onderzoeks-)projecten vanuit 2011 doorlopen tot in 2012 en dat de restauratiekosten Wetsingerzijl hoger uitvallen dan begroot. De bijdrage in de restauratiekosten van Wetsingerzijl waren ook € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Een en ander heeft geleid tot een hoger investeringsvolume in 2012 van ruim € 0,3 miljoen (ruim 17% van het totaal).

In het boekjaar zijn zeven projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van € 4,8 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 4,9 miljoen (zie Bijlage C. Overzicht in 2012 afgeronde projecten).

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

Voor Water en ruimtelijke ordening

- a. Het waterschap ontwikkelt en ontsluit informatie en kennis voor gebiedsprocessen.
- b. Het waterschap participeert in gebiedsprocessen en brengt kennis en informatie in.

Voor Water en economie

- c. Het waterschap zoekt met zijn partners duurzame antwoorden op aan water gerelateerde maatschappelijke vraagstukken.
- d. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en recreatie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.
- e. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en energie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.

Voor Leven met water

- f. Het waterschap reageert adequaat op calamiteiten en levert de direct benodigde informatie aan de operationele diensten.
- g. Het waterschap informeert de omgeving op transparante wijze.
- h. Het waterschap is toegankelijk voor de samenleving met onder andere de e-overheid.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2012 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Bestuur

- In 2011 is de bestuurlijke stroom onder de loep genomen, met als doel de stroom efficiënter in te richten (doorlooptijd verminderen, kwaliteit verbeteren). In 2012 wordt de bestuursagenda actiever ingezet en beheerd als sturingsmiddel voor de ambtelijke organisatie en het bestuur;
- In 2011 is, door de ingestelde projectgroep Good Governance - in een actief afstemmingsproces met het AB – de beleidsnotitie Good Governance opgesteld waarin de eigentijdse besturingsfilosofie van Noorderzijlvest is opgenomen. In 2012 wordt aan de bewustwording en de betekenis van governance en integriteit blijvend aandacht besteed. Dit onderwerp wordt geagendeerd voor onder meer het eigen fractiebestuur van de verschillende fracties, het fractievoorzitteroverleg en in een informatieve/thema vergadering van het algemeen bestuur;
- Op basis van het meerjarig onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid wordt in samenwerking met het dagelijks bestuur de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken voor 2012 bepaald en uitgevoerd. Aandachtspunten voor de Auditcommissie in 2012 worden door het algemeen bestuur bepaald;
- De formele afhandeling van de aanbeveling en voordracht van de nieuwe dijkgraaf wordt begin 2012 voorzien. Na benoeming bij Koninklijk Besluit en installatie van de dijkgraaf zal een overdrachtdossier beschikbaar zijn. Er wordt een kennismaking- en inwerkprogramma gemaakt voor de nieuwe dijkgraaf met interne en externe stakeholders;
- De afspraken uit het Bestuursakkoord Water worden op de relevante terreinen geïmplementeerd in de organisatie en in de samenwerking met verschillende partners. Deze uitwerkingsopgaven zijn voor de waterschapsprocessen opgenomen in de procesjaarplannen. Voor zover deze uitwerkingen – die merendeels in de landelijke overlegcircuits plaatsvinden – daartoe aanleiding geven, worden de relevante implicaties voor Noorderzijlvest bij het opstellen van de perspectiefnota 2013 – 2016 meegenomen.

Rapportage

- De voortgang van de onderwerpen op de Bestuursagenda 2012 is regelmatig besproken in het overleg van de portefeuillehouders met de programmamanager en procesmanagers. Er bestaat meer inzicht in welke onderwerpen wanneer aan bod komen, en er kan aan de hand van de planning eerder worden bijgestuurd.
- De nieuwe formats voor de bestuursvoorstellen zijn met behulp van een ambtelijk en bestuurlijk samengestelde werkgroep herzien en in een informatieve vergadering van het algemeen bestuur gepresenteerd. In september heeft een deel van de ambtelijke organisatie een gerichte training gevolgd voor het schrijven van bestuursvoorstellen. De nieuwe formats zijn met ingang van oktober 2012 in gebruik genomen.
- De fracties in het algemeen bestuur hebben het op zich genomen om in het eigen fractieoverleg de onderwerpen governance en integriteit aan de orde te stellen. Voor de zomer heeft een fractievoorzitteroverleg plaatsgevonden waarin onder meer het onderwerp integriteit is besproken. Dit heeft geresulteerd in een workshop integriteit die is georganiseerd voor het gehele algemeen bestuur.

- Eind oktober is training voor het algemeen bestuur georganiseerd op het terrein van overheidsfinanciën en -management.
- Het dagelijks bestuur heeft begin 2012 in het kader van doelmatigheid en doeltreffendheid de onderzoeksonderwerpen bepaald voor het jaar. In programma 5 "Bedrijfsvoering" zijn de onderwerpen kort toegelicht.
- De formele procedure tot benoeming van de dijkgraaf is met de beëdiging van de heer B. Middel op 18 januari 2012 afgerond.
- De relevante gevolgen van het Bestuursakkoord Water voor Noorderzijlvest zijn betrokken bij de totstandkoming van de Perspectiefnota 2013-2016 en het Beleidsjaarplan 2013 (zie ook paragraaf 1.2, A. Ontwikkelingen. In 2012 is duidelijk geworden dat de zittingstermijn van het bestuur zal worden verlengd. Naar nu bekend zullen de (stembus)verkiezingen voor de waterschapsbesturen gelijktijdig plaatsvinden met de verkiezingen voor provinciale staten eind maart 2015. De hiervoor benodigde wijzigingen in wetgeving zijn in voorbereiding. De Unie van Waterschappen is hierbij betrokken.

Beleid en onderzoek

- Het Klimaatakkoord wordt uitgewerkt in een bestuursnotitie waarin de ambitie van het waterschap wordt beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen;
- In 2012 wordt een vervolg gegeven aan het uitvoeren van watersysteemrapportages. In deze rapportages wordt onder andere bekeken in hoeverre de uitvoering van KRW-maatregelen daadwerkelijk leidt tot het beoogde (ecologisch) effect op onze watersystemen.
- In 2012 zet het waterschap de in 2010 opgestarte onderzoeken door, met als doel te kijken of de onderzoeken leiden tot innovaties die op termijn door het waterschap (of door anderen) kunnen worden geïmplementeerd. Te denken valt hierbij aan onderzoek op het gebied van het zuiveren met kroos en watervlooiën, het onderzoek naar de effecten van het plaatsten van helofytenfilters in vijvers in stedelijke gebieden, onderzoek naar de effecten van toenemende droogte (inclusief verdringingsreeks) en onderzoek naar verruiming kennis grondwater.
- Samen met onder andere de provincie Groningen wordt een Hoogwater studie (HOWA III) uitgevoerd, waarbij in kaart wordt gebracht welke maatregelen tot 2050 noodzakelijk zijn bij het doorzetten van de klimaatscenario's. Hierbij wordt tevens een doorkijk gegeven naar het jaar 2100.
- In 2012 zal worden gewerkt aan het realiseren van een monitoringsbeleidsplan voor voldoende, gezond en gezuiverd water;
- In 2011 is door het algemeen bestuur het waterschapsbeleid op het gebied van internationale (ontwikkelings)samenwerking vastgesteld. In 2012 wordt samen met andere waterschappen en regionale overheden gekeken naar mogelijke internationale samenwerkingsmogelijkheden waar gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis, kunde en netwerk.

Rapportage

- Het Klimaatakkoord is uitgewerkt in een concept-bestuursnotitie waarin de ambitie van het waterschap wordt beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen. Er is een landelijke monitoring uitgevoerd waarin het waterschap zijn vorderingen heeft aangegeven. De resultaten van de Klimaatmonitor verschijnen in 2013.
- In 2012 is voor de Kardingeplas en omgeving een watersysteemrapportage opgesteld met als doel de werking van de watersystemen beter in beeld te hebben. Hierdoor kan een betere inschatting gemaakt worden van het effect van de te treffen maatregelen, o.a. ter voorkoming van blauwalgen.
- In 2012 is onderzoek verricht naar influentzeven, watervlooiën en gruisontwatering conform het thematisch kennisprogramma 2012-2015.
- Het project "Droge Voeten 2050" (HOWA III) is volop in uitvoering (zie ook programma 1 Waterveiligheid en Rampenbestrijding). In 2012 is de maatregelenstudie voorbereid die in 2013 de eerste contouren van de benodigde maatregelenpakketten oplevert.
- De optimalisatie van de monitoring is opgeleverd in 2012. Een conceptbeleidsplan voor de monitoring is opgesteld. Een tool waarmee we de informatie voor de medewerkers beschikbaar maken 'wat, waar en waarom' meten we wordt in 2013 opgeleverd.
- In 2012 hebben verkenningen plaatsgevonden om tot een programma ontwikkelingssamenwerking te komen. Dit heeft geresulteerd in een samenwerkingsproject in Nicaragua/Honduras in Midden-Amerika, met financiering van de EU en het NWB Ontwikkelingsfonds in nauwe samenwerking met de stedenband Groningen – San Carlos. Ook heeft dit geresulteerd in een samenwerkingsproject in het Naivasha River Basin in Kenia, met financiering van de H.M. Nederlandse Ambassade in Nairobi, Kenia. Beide projecten gaan in 2013 van start.

(Vaar-)Recreatie

- In 2011 zijn de mogelijkheden in beeld gebracht van het eventueel overdragen van bruggen aan wegbeheerders. De kosten voor het onderhoud van deze bruggen worden hierbij nadrukkelijk meegenomen. In 2012 wordt in elk geval de Boerenbrug te Marsum gerenoveerd en vervolgens aan de gemeente overgedragen.
- De finale afrondende werkzaamheden aan de sluis Oosterdijkshorn vinden in 2012 plaats.

Rapportage

- De renovatiewerkzaamheden aan de Boerenbrug te Marsum zijn afgerond. De gerenoveerde brug wordt thans overgedragen aan de gemeente.
- De renovatie van de bruggen Wijmerszijl en Vismaartil in de gemeente Loppersum wordt gecombineerd met de herinrichting Garrelsweer. Ook hier worden de beide bruggen na renovatie overgedragen aan de gemeente.
- De afrondende werkzaamheden aan de sluis Oosterdijkshorn zijn in het eerste kwartaal van 2012 gerealiseerd.

Cultuurhistorie

- In 2012 wordt de oude sluis te Wetsinge gerestaureerd.

Rapportage

- De restauratiewerkzaamheden van de historische Wetsingerzijl zijn in 2012 afgerond. De laatste afrondende werkzaamheden vinden nog plaats in het eerste kwartaal van 2013.

Waterketen en stedelijke wateropgave

- In 2011 is een (concept) beleidsnotitie opgesteld met daarin een visie met bijbehorende strategie over hoe op de middellange en lange termijn het zuiveringsproces verder geoptimaliseerd kan worden. Het verlagen van de exploitatielast is hierbij een belangrijk uitgangspunt. In 2012 wordt volgens deze strategie gewerkt;
- In 2011 zijn gesprekken met gemeenten en haar vertegenwoordigers opgestart om in gezamenlijkheid te zoeken naar efficiency verbeteringen in de keten. Hierbij zijn de gemaakte afspraken met een aantal gemeenten geformaliseerd door middel van het sluiten van afvalwaterakkoorden. In 2012 wordt hier een vervolg aangegeven met één of meerdere gemeenten;
- In 2010 is in het kader van het formuleren van de stedelijke wateropgaven gestart met het in kaart brengen van concrete maatregelen met de gemeente Groningen. In 2012 worden naar verwachting met drie andere gemeenten de stedelijke wateropgaven in beeld gebracht.

Rapportage

- In 2011 is een conceptversie opgesteld van de beleidsnotitie Zuiveringsvisie 2030. In april 2012 is de "Routekaart Afvalwaterketen, op weg naar een duurzame afvalwaterketen: Visie 2030" verschenen. Deze visie is opgesteld door zowel de VNG als de Unie van Waterschappen. Met het definitief maken van de zuiveringsvisie 2030 is gewacht op deze routekaart, zodat in 2012 deze hierop kon worden aangepast. Deze zuiveringsvisie, in de vorm van een strategienota is eind 2012 ambtelijk afgerond, en zal begin 2013 aan het bestuur worden voorgelegd. Het bestuur wordt gevraagd de in de strategienota geformuleerde visie en strategie aansluitend te mogen vertalen in een operationeel plan. Dit plan bevat de concrete uitwerking in maatregelen voor de komende 10 jaar.
- Vanaf 2010 is een aantal trajecten gestart met als doel te komen tot meer efficiency in de waterketen. In 2011 heeft dit geleid tot een regionaal Waterketenakkoord. In mei 2012 zijn de resultaten van de onderzoeken, zoals deze zijn opgenomen in het akkoord, ambtelijk en bestuurlijk gepresenteerd. De uitwerking van een vervolproces heeft plaatsgevonden en heeft geleid tot het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Dit programma is, evenals bij alle andere ketenpartners, binnen Noorderzijlvest in 2012 bestuurlijk geaccordeerd. De in de uitvoeringsprogramma genoemde uitwerkingen zijn in 2012 belegd bij een aantal werkgroepen. Ook is er een strategiegroep waterketen gekomen, bestaande uit een vertegenwoordiging van management en directie. Zij denken na over verdere vormen van samenwerking. Clustersamenwerking is hier één van, wat in ons beheergebied heeft geleid tot de vorming van 5 samenwerkingsclusters. Met de DAL-gemeenten (Delfzijl, Appingedam en Loppersum) is in 2012 een Afvalwaterplan opgesteld. Dit plan, met maatregelenprogramma, wordt begin 2013 bestuurlijk voorgelegd. In 2013 starten projecten om ook met de BMW-gemeenten, het Westerkwartier en Groningen-Stad tot afspraken te komen.
- In 2012 is een risicobeoordeling uitgevoerd voor de persleiding Groningen/rwzi Garmerwolde. In 2013 zullen de resultaten met advies ter besluitvorming worden voorgelegd aan het bestuur.

Waterbewustzijn

- Ter vergroting van het waterbewustzijn bij ingelanden wordt in 2012 een trainingprogramma voor medewerkers en bestuur opgesteld waarin de ingeland als 'klant' wordt neergezet en waarin de interne stakeholder van het waterschap Noorderzijlvest bewust wordt gemaakt van zijn rol als behartiger van het klantbelang;
- In 2012 wordt een beleidsnotitie watereducatie opgesteld. Het waterschap is zich bewust van het belang van educatie onder vooral de jongerendoelgroep. Niet alleen omdat jongeren de toekomstige ingelanden zijn van het waterschap, maar ook om op termijn het dreigende tekort aan vakmensen het hoofd te bieden. Al op jonge leeftijd zullen mensen geïnteresseerd gemaakt moeten worden voor het waterbeheer;
- Organiseren van twee publieke evenementen. Net als in 2011 zal ook in 2012 een tweetal evenementen worden georganiseerd voor het brede publiek. Hiervan maakt het landelijke evenement "Dag van de dijk" in ieder geval onderdeel uit. Doel van deze evenementen is het water(schap) door het publiek te laten ervaren;
- Social media nemen een steeds belangrijker plaats in binnen onze samenleving. Een toenemende interactie is het gevolg. Het waterschap stemt zijn communicatiekanalen hierop af. Werken aan een interactieve website, werken aan betere bereikbaarheid en werken aan actieve nieuwsverspreiding (onder andere via Twitter) zijn hiervan voorbeelden.

- In 2012 wordt de website van Noorderzijlvest vernieuwd en geactualiseerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij een nieuw content managementsysteem (CMS) voor de waterschappen. Uitgangspunt hierbij is dat de nieuwe website interactief van opzet dient te zijn.
- In 2012 wordt het in 2011 opgezette klachtenmanagement geoptimaliseerd op basis van onder andere een uitgevoerd extern imago-onderzoek. De bij de klachtenafhandeling betrokken interne werkprocessen zullen meer op elkaar worden afgestemd, waarbij medewerkers bewust worden gemaakt van elkaars bijdrage aan de oplossing van een probleem (klacht c.q. melding).

Rapportage

- Ter vergroting van het waterbewustzijn is zoveel als mogelijk aangesloten bij landelijke waterschapsevenementen. In het kader hiervan heeft Noorderzijlvest in 2012 deelgenomen aan de "Dag van de Dijk". Daarnaast is in juni 2012 deelgenomen aan het lokale initiatief "De Nacht van Electra". Hiermee is als eigenaar van het gemaal De Waterwolf meegewerkt aan het bekendheid geven van kunst en cultuur in deze regio in samenhang met een netwerkbijeenkomst voor belangrijke stakeholders van ons waterschap.
- Er is in 2012 veelvuldig gebruik gemaakt van sociale media: Twitter, YouTube (filmpjes) en Flickr (foto's). In 2012 is een begin gemaakt met een onderzoek naar de gewenste richting waarin het waterschap zich aan de buitenwereld wil presenteren, te vertalen in een identiteit en een daarvan afgeleide missie en visie. Dit krijgt een vervolg in 2013 als onderdeel van het proces om te komen tot een nieuw waterbeheerplan.
- Het waterschap heeft in 2012 ruime aandacht besteed aan educatieve activiteiten. In het kader van de Geo-week verzorgde het waterschap voor ruim 400 scholieren gastlessen, terwijl in september werd deelgenomen aan het project Watervlo van het Nederlands Watermuseum (doelgroep: leerlingen van het primair onderwijs). Daarnaast zijn meerdere groepen leerlingen van het voortgezet onderwijs op het waterschapshuis en op buitenlocaties ontvangen en rondgeleid. De beleidsnotitie watereducatie is in 2012 opgesteld. Deze notitie is een basis voor de educatieve activiteiten in de komende jaren.
- Pogingen om vanuit het landelijke samenwerkingsorgaan waterschappen (Het Waterschapshuis) tot aanbesteding te komen van een gezamenlijk CMS (contentmanagementsysteem) hebben niet tot resultaat geleid. Het vereiste aantal deelnemers was te laag. Hetzelfde geldt voor een poging van een aantal waterschappen om hierin in gezamenlijk verband op te trekken. Vooralsnog lijkt het er nu op dat de waterschappen op individuele basis in 2013 al dan niet overgaan tot de aanschaf van nieuw CMS.
- Ten aanzien van de website van Noorderzijlvest is in 2012 de inrichting zodanig aangepast dat deze thans volledig voldoet aan de webrichtlijnen. Daarnaast is in eigen beheer onderzoek gedaan naar een nog betere performance van de huidige website.
- Vanaf 1 juli 2012 beschikt het waterschap over een waterloket. Dit loket, bestaande uit zes deelloketten, vormt de eerstelijnsopvang voor de mensen die zich met vragen en meldingen tot het waterschap richten of een vergunning willen aanvragen. Het aantal registraties in de zes maanden in 2012 bedraagt ongeveer 1.000.
- In het najaar is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheid officiële publicaties van het waterschap zoveel mogelijk online te doen plaatsvinden. Richtinggevend hiervoor zijn de wettelijke mogelijkheden. Hiermee kan een belangrijke besparing op advertentiekosten worden gedaan. Medio 2013 wordt een nieuwe bekendmakingverordening aan het bestuur voorgelegd.

Programma 5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen programma in het Waterbeheerplan. Onder dit programma vallen het werk van de ondersteunende processen, concerncontrol en de faciliteiten van het waterschap.

Er is de afgelopen tijd een grotere focus op de bedrijfsvoering met onder andere meer aandacht voor strategische projecten, het uitrollen van planmatig werken voor de gehele organisatie en het meer sturen op programma's.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2012 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten (exclusief waterschapsbelastingen) en de voorgenomen investeringen.

Programma 5		Bedrijfsvoering							
in € 1.000	LASTEN							BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek-verliezen	Onvoorzien	Totaal Lasten	Baten	Saldo Kosten
Jaarrapportage 2012	1.336	5.861	7.324	660	136	0	15.317	1.807	13.510
Jaarplan 2012 na wijz.	1.335	6.168	7.271	0	0	0	14.774	841	13.933
Jaarplan 2012	1.335	5.741	7.101	0	0	50	14.227	835	13.393
Jaarrapportage 2011	1.481	5.233	6.584	293	0	0	13.591	1.584	12.007
in € 1.000	INVESTERINGEN								
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto					
Jaarrapportage 2012	604			604					
Jaarplan 2012	650			650					
Jaarrapp 2011	817			817					

Financiële rapportage op hoofdlijnen

In het kader van de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onder-/overschrijding op de lasten. Indien een eventuele overschrijding op de lasten direct wordt gecompenseerd door een kostendekkende bate (omzet) dan wordt de overschrijding niet meegenomen in het oordeel.

De overschrijding binnen dit programma wordt veroorzaakt door hogere kosten voor goederen/diensten (€ 53.000), toevoeging aan een voorziening (€ 660.000) en afschrijving van boekverlies (€ 136.000). Op de personeelskosten is er sprake van een onderschrijding van € 307.000. De hogere lasten worden direct gecompenseerd door hogere dividenden € 363.000, een hogere onttrekking aan de reserves € 136.000 en hogere baten personeel van € 150.000. Alle drie de hogere baten zijn direct te relateren aan de hogere toevoeging aan een voorziening en de post afschrijving van boekverlies.

Ten opzichte van de najaarsrapportage zijn de totale lasten met ruim € 0,5 miljoen gestegen. De totale lasten zijn ongeveer € 1,1 miljoen hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

Op de goederen en diensten is in de najaarsrapportage een incidentele last verantwoord van ruim € 0,3 miljoen wegens de afkoop van het project TAX-i (een gemeenschappelijk betalingssysteem voor belastingen van het Waterschapshuis), terwijl een voordeel kosten op de kosten van externe advisering voor personeel- en organisatiebeleid werd verwacht van ruim € 0,2 miljoen.

Per ultimo boekjaar zijn de kosten ten opzichte van de najaarsrapportage ongeveer op hetzelfde niveau gebleven met de vermelding dat enerzijds de kosten van de tractie € 0,2 miljoen hoger zijn uitgevallen en dat anderzijds € 0,1 miljoen minder is besteed op het gebied van informatiebeleid en € 0,1 miljoen minder aan de heffing en invordering van de belastingopbrengsten. Tevens is nog een nagekomen post ontvangen voor een afrekening van verzekeringskosten uit een voorgaand jaar.

De kapitaallasten zijn op het niveau van de begroting uitgekomen.

In de najaarsrapportage is aangegeven dat de personeelskosten met ca. € 0,4 miljoen naar boven worden bijgesteld, vooral als gevolg van meer inhuur ter vervanging van langdurig zieken en meer inzet dan begroot op algemeen management. Per ultimo boekjaar vallen deze kosten € 0,3 miljoen gunstiger uit als gevolg van een besparing op het gebied van personeelsbeleid en -beheer.

De toevoeging op de voorzieningen/reserves heeft betrekking op een tweetal posten. Enerzijds betreft het een dotatie aan de bestemmingsreserve fonds Oude Leidingen wegens ontvangen dividend op de beleggingen ad ca. € 0,4 miljoen. Anderzijds betreft het de begrote jaarlijkse dotatie aan de wachtgeld- en pensioenvoorziening van voormalig personeel en voormalig en huidig dagelijks bestuur ad ca. € 0,3 miljoen. Deze post wordt jaarlijkse in de begroting onder dit programma geraamd.

De post Afschrijving van boekverliezen komt voort uit een afwaardering van één van de twee beleggingen ten behoeve van het fonds Oude Leidingen. De ene belegging laat per ultimo 2012 een positief resultaat zien van € 0,6 miljoen, de andere laat een negatief resultaat zien van € 0,1 miljoen. Een negatief resultaat op beleggingen (afschrijving van boekverliezen) dient verplicht te worden opgenomen in de jaarrekening. Een positief resultaat op beleggingen wordt niet opgenomen.

De baten laten een voordelig saldo zien van ca. € 1 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door ontvangen dividend op de eerdergenoemde beleggingen (€ 0,4 miljoen), vergoedingen voor uitgeleend personeel en voor derden verrichte werkzaamheden ((€ 0,4 miljoen) en een hogere onttrekking uit de voorzieningen (€ 0,2 miljoen). De investeringen komen ca. € 50.000 lager uit ten opzichte van het begrote volume (7% van het totaal). In 2012 zijn twee projecten afgerond met een besteding aan out of pocket kosten van € 0,22 miljoen. Het beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 0,25 miljoen (zie Bijlage C. Overzicht in 2012 afgeronde projecten).

Doelen

Het gedurende de planperiode zo doelmatig en doeltreffend mogelijk faciliteren van de primaire programma's. In 2010 is de reorganisatie doorgevoerd. De nieuwe structuur is procesgericht. Doel voor de komende jaren is het realiseren van een effectieve en efficiënte organisatie. In de komende jaren optimaliseert de organisatie daartoe de processen en worden de medewerkers getraind in de gewenste houding en het gewenste gedrag.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2012 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Mens en organisatie

- De procesinrichting wordt ook in 2012 verder verbeterd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een procesverbeteringsmethode die zich vooral richt op de toegevoegde waarde van activiteiten binnen een proces. Het doel van procesoptimalisatie is meer doen met hetzelfde. Door slimmer te werken kunnen mensen en middelen beter worden benut.
- In 2011 is voor het eerst een medewerkertevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Medewerkertevredenheid is één van de prestatie-indicatoren waarop het Dagelijks Bestuur de organisatie wil monitoren. De resultaten van het onderzoek worden in 2012 gebruikt om mogelijke aspecten te optimaliseren en om als eerste referentie voor de medewerkertevredenheid in de toekomst.
- Het verder ontwikkelen van talenten wordt in 2012 door de unitmanagers opgepakt. Het doel is om te komen tot een werkwijze waarin de medewerker verantwoordelijkheid kan en wil nemen voor zijn eigen ontwikkeling.
- Om het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers te verhogen staat 2012 in het teken van het werken aan betrouwbaarheid met het borgen van vastgestelde procedures, werkwijzen en standaards. Leidinggevenden moeten zich meer bewust worden van hun rol in het veilig werken van hun medewerkers. In 2012 wordt hiertoe een ARBO jaarplan gemaakt. Tevens zal een veiligheidmanagementsysteem in gebruik genomen worden. Dit systeem levert een betere borging van de verschillende activiteiten op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn (VGW).

Rapportage

- Naast de diverse leantrajecten heeft een adviesbureau, samen met medewerkers, de processen beoordeeld op de inrichting en efficiency. Op basis van de resultaten zijn voorstellen gedaan voor verbetering per proces en de onderlinge verbanden tussen de processen. Inmiddels is een aantal van de verbetervoorstellen doorgevoerd.
- De HR cyclus vormt een effectieve basis voor het ontwikkelen van talenten. Vanuit deze gesprekken hebben diverse medewerkers ontwikkeltrajecten doorlopen of zijn andere functies gaan vervullen, waarbij hun talenten, kennis en kunde beter aansluiten bij de persoonlijke wensen en die van de organisatie.
- In oktober is er een dag "Veiligheid en Aansprakelijkheid" georganiseerd om het veiligheidsbewustzijn bij zowel leidinggevenden als medewerkers te verhogen.

Informatievoorziening bedrijfsprocessen

- Binnen het proces van Data, informatie en advies, wordt gewerkt aan een aantal LEAN trajecten, die leiden tot een plan van aanpak. Uit deze trajecten komt naar voren dat we tijd besparen en de kwaliteit kunnen verhogen door services aan te bieden aan onze medewerkers. Door het gebruik van deze services, zoals het aanbieden van een module om reisdeclaraties in te voeren, wordt het proces versneld en de kwaliteit van het product verhoogd. In 2012 zal dit gedachtegoed meer vorm gegeven worden door onder andere meer aan te bieden op het gebied van de personeelsadministratie en de financiële administratie.
- In 2012 wordt een intern communicatieplan opgesteld. Een groter accent wordt gelegd op de interne communicatie in de wetenschap dat externe samenwerking vaak lijdt onder een intern onvoldoende geïnformeerde ambtelijke organisatie.

Rapportage

- Projecten die waren gepland door "Het Waterschapshuis" zijn niet uitgevoerd, zoals het CMS (zie ook programma 4) en modernisering van Iris. Daarnaast is ingeschat dat bij de investeringen ook extra beheer en onderhoudskosten gemaakt zouden worden. Door niet uitgevoerde zaken en minder beheer en onderhoud zijn de kosten voor "Het Waterschapshuis" in 2012 lager dan gebudgetteerd.
- De pilot voor E-facturering (van bestellen tot betalen) is afgerond en het project is begin 2013 opgestart.

- De computerruimte is aangepast voor de nieuwe apparatuur, deze is in januari 2013 geplaatst.
- De aanbestedingen voor telecommunicatie lopen volgens planning en de implementatie vindt in de eerste helft van 2013 plaats.

Control

- De doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken zullen door het dagelijks bestuur worden geïnitieerd en extern dan wel intern worden uitgevoerd;
- Het uitvoeren van diverse audits: dit betreft naast de jaarlijkse interne audits naar veilig en gezond werken (VGW) tevens audits op projecten en op de organisatieontwikkeling. In 2012 krijgen de interne controles binnen de waterschapsprocessen, die in 2011 gestart zijn, een vervolg. Daarnaast is in 2011 een opzet gemaakt voor de check in en over de processen. Het gaat daarbij vooral om het continu leren en verbeteren. Een belangrijk instrument voor het continu leren en verbeteren is de (operational) audit. Een team van (interne) auditoren zal hiervoor worden geformeerd. Daarnaast wordt geleerd door te kijken naar andere organisaties (benchmarks);
- Wat betreft het risicomanagement zal gewerkt worden met een team van specialisten. Ook dit team wordt begin 2012 geformeerd;
- Op basis van het Bestuursakkoord Water wordt in 2012 ook meer aandacht geschonken aan de monitoring van de lokale lasten en de monitoring van de integriteit.

Rapportage

- In 2012 is een doeltreffendheidsonderzoek naar investeringsprojecten uitgevoerd. De centrale vraag was in hoeverre de investeringen in de afgelopen jaren hebben bijgedragen aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de investeringen in de onderzoeksperiode (2008-2011) volledig gekoppeld kunnen worden aan de doelen uit het Waterbeheerplan (WBP). Wat betreft de uitvoering van de maatregelen uit het WBP is de conclusie dat 46% van de geplande maatregelen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Dit wordt als onvoldoende beoordeeld. In het onderzoek is daarnaast gekeken of aan wijzigingen van het WBP actieve besluiten ten grondslag liggen en hoe het WBP in de praktijk wordt gebruikt in de organisatie. De conclusie van de (interne) onderzoekers is dat het WBP als een statisch, passief document wordt ervaren. In de tijdgeest van het opstellen van het plan is het als goed beoordeeld. In de loop der tijd blijkt echter dat het WBP niet realistisch is, de doelen en maatregelen onvoldoende zijn uitgewerkt en besluitvorming over wijzigingen op het waterbeheerplan als diffuus wordt ervaren. De aanbevelingen van de auditoren liggen op het terrein van het actief volgen van het huidige waterbeheerplan en kritisch te kijken hoe het nieuwe waterbeheerplan vorm en inhoud kan krijgen opdat het een levend document wordt. Hiervoor zal een betere koppeling gelegd dienen te worden tussen het waterbeheerplan en de planning en control instrumenten.
- Het tweede onderzoek in 2012 betrof de bestuurlijke inbreng en betrokkenheid bij het proces calamiteitszorg. Naar aanleiding van de hoogwatersituatie begin 2012 is dit onderzoek (extern) uitgevoerd. In de informatieve vergadering van 30 mei is het algemeen bestuur op de hoogte gebracht van de uitkomsten. Tot slotte was voor 2012 een doeltreffendheid- en doelmatigheidsonderzoek gepland van het project Waterberging Noord Drenthe. Dit onderzoek kan pas starten na de afronding van het project en zal, mede op advies van het actiecomité, extern worden uitgevoerd. Dit onderzoek is opgenomen in de planning voor het jaar 2013.
- In 2012 is een intern auditteam opgeleid, gelijktijdig met de uitvoering van een tweetal onderzoeken (zie hiervoor investeringen en een onderzoek naar projectmatig werken). Tevens is in 2012 gekeken naar de opvolging van adviezen uit eerdere VGW-audits en is gekeken of in de organisatie voldoende maatregelen worden genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen te voorkomen. In 2010 is hiervoor beleid vastgesteld waarbij er voor drie risicogebieden streng Misbruik en Oneigenlijk (M&O)-beleid noodzakelijk is. Het betreft vergunningverlening, handhaving en schadeclaims. Uit het onderzoek blijkt dat er voldoende maatregelen (interne controles en kwaliteitsnormen) zijn genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen.
- Zoals bij eerdere rapportages gemeld wordt er geen team van specialisten geformeerd rondom risicomanagement. Het onderwerp heeft bij zowel het management als bij de projectleiders de nodige aandacht en er is geen behoefte aan een bredere ondersteuning. Bij bestuursvoorstellen is een rubriek toegevoegd voor het opnemen van risico's en kanttekeningen.
- Bij zowel de perspectiefnota als bij het jaarplan is een paragraaf opgenomen over de monitoring van de financiële afspraken in het kader van het Bestuursakkoord Water.

Juridisch en financieel beleid en beheer

- Rechtmatigheid blijft aandacht vragen van de organisatie. Zowel intern als extern (door de accountant) zal getoetst worden op (financieel) rechtmatig handelen. Een steeds scherpere hantering van de normering maakt continue scherpere bij het inkoopproces noodzakelijk. De doelstelling is dat bij de jaarrekeningen goedkeurende verklaringen worden ontvangen van de accountant op zowel getrouwheid als op financiële rechtmatigheid.

Rapportage

- In het begin van 2012 is over het jaar 2011 een tweede onderzoek uitgevoerd naar de rechtmatigheid van inkopen en aanbesteden. Uit dit onderzoek kwamen nog enkele fouten naar voren als een vervolg op onjuiste aanbestedingen in 2010. De uitkomsten van onze eigen controle zijn door de accountant meegenomen bij de controle over het jaar 2011.

- In augustus is een controle uitgevoerd naar rechtmatig aanbesteden/inkopen over de eerste maanden van het jaar 2012. Uit deze controle is gebleken dat, op één uitzondering na, alle fouten uit voorgaande jaren zijn hersteld met een rechtmatige aanbesteding. In februari 2013 heeft een tweede controle plaatsgevonden over het gehele jaar 2012. De uitkomsten hiervan zijn door de accountant meegenomen bij de jaarrekeningcontrole.

1.2 Paragrafen

A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het Jaarplan 2012 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de begroting zijn gehanteerd besproken.

Doelen

Beleidsmatig is er geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren. De doelen uit het Waterbeheersplan zijn leidend geweest in de Jaarrapportage.

Bestuursakkoord Water

Landelijk zijn tussen de betrokken partijen afspraken gemaakt over de monitoring van de afspraken die gemaakt zijn in het kader van het Bestuursakkoord Water (BAW). Met de gemaakte afspraken streven de partijen naar een doelmatigheidswinst die geleidelijk oploopt tot jaarlijks € 750 miljoen in 2012. Het aandeel van de waterschappen hierin bedraagt plm. € 325 miljoen.

Via een drietal sporen zal de landelijke monitor plaatsvinden waarbij een belangrijke is het monitoren van de werkelijke lastenontwikkeling versus de autonome ontwikkeling. Deze monitoring vindt jaarlijks plaats. De twee andere sporen betreffen het benoemen van succesvolle doelmatigheidsregelingen (jaarlijks) en het meten van de daadwerkelijk geleverde prestaties (driejaarlijks).

In zowel de Perspectiefnota (PPN) als in het Jaarplan is een paragraaf opgenomen over de eigen monitoring van de BAW-afspraken. In de PPN 2013-2016 is geconstateerd dat de lastendrukontwikkeling bij Noorderzijlvest zich binnen de verwachtingen bevindt. Door de ingezette bezuinigingen vanaf 2011, die zijn ingezet los van de gemaakte afspraken in het kader van BAW, kunnen we naar verwachting ons aandeel in de doelmatigheidswinst ruimschoots behalen.

Overige ontwikkelingen

- Eind 2012 is gestart met de uitvoering van een efficiencyscan van de organisatie van het waterschap Noorderzijlvest. In 2010 is er een reorganisatie doorgevoerd. De scan moet laten zien in hoeverre de organisatie sinds juni 2010 effectiever en efficiënter is gaan werken. De adviezen komend uit de efficiencyscan zullen vanaf 2013 worden geïmplementeerd.
- De wateroverlastperiode van begin 2012 laat nogmaals zien dat de nog aan het waterschap over te dragen noordelijke Eemskanaalkade niet aan de gewenste en noodzakelijke borging van de waterveiligheid voldoet. In 2013 dienen hierover afspraken te worden gemaakt met Rijkswaterstaat en de provincie Groningen.
- In het landelijke regeerakkoord van VVD-PvdA (oktober 2012) is aangegeven dat een grote decentralisatie van taken en bevoegdheden overheden vergt die op een passende schaal zijn georganiseerd. In dat licht worden volgens het regeerakkoord op de lange termijn de waterschappen samengevoegd met landsdelen. In de tussenliggende tijd wordt bevorderd dat waterschappen opschalen tot landelijk 10 à 12 waterschappen.
- Landelijk is in 2012 afgesproken om de kosten van de jaarlijkse bijdrage van de waterschappen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma of als investering op te nemen in de waterschapsbegroting met een afschrijvingstermijn van 5 jaar, of direct in de exploitatie op te nemen. Noorderzijlvest had tot deze tijd de kosten als investeringsbedrag met een afschrijvingstermijn van 35 jaar in zijn begroting opgenomen. Dit is nu gewijzigd in een investeringsbedrag met een afschrijvingstermijn van 5 jaar. De jaarlijkse bijdrage (50% van het totaal) is hierbij conform de landelijke afspraken vanaf 2013 verlaagd naar 40%.

B. Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten en lasten betreffen de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande jaren en komende jaren moeten worden beschouwd.

Er hebben zich in de exploitatierekening 2012 de volgende incidentele baten en lasten voorgedaan:

- de financiële afronding project TAX-i van het Waterschapshuis ad € 317.000 (Programma 5). Hiermee is in de najaarsrapportage al rekening gehouden;
- een eenmalige extra dotatie van ruim € 1,2 miljoen in de pensioen- en wachtgeldvoorziening voormalig bestuur als gevolg van gewijzigde grondslagen (Programma 4). In de najaarsrapportage was deze post pro memorie opgenomen, omdat nog geen uitsluitel bestond over de kosten.
- een afkoopsom voor een waterbergingsgebied Electraboezem ad € 60.000 (Programma 2). Ten tijde van het opstellen van de najaarsrapportage was nog niet bekend dat het waterschap deze bijdrage (afkoopsom) zou ontvangen.

Genoemde baten en lasten veroorzaken in de exploitatie een nadeel van per saldo € 1,5 miljoen.

C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor een nadere analyse van de onttrekkingen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4.4.

D. Waterschapsbelastingen

Het belastingstelsel omvat de volgende heffingen:

- verontreinigingsheffing.
- zuiveringsheffing.
- watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is voor directe lozingen op het oppervlaktewater. Het tarief is gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing. De opbrengsten hiervan gaan naar de taak Watersysteem. De zuiveringsheffing is de heffing van huishoudens en bedrijven. Huishoudens betalen een forfait van 3 vervuilingeenheden (VE) terwijl een alleenwonende 1 VE betaalt. Bedrijven betalen naar de vuillast waarbij de maatstaf voor heffing op zuurstofbindende stoffen is aangepast van 136 naar 150 gram per VE per dag.

De kosten van het Watersysteem moeten worden opgebracht door 4 categorieën te weten:

- ingezetenen;
- eigenaren gebouwd;
- eigenaren natuur;
- eigenaren (overig) ongebouwd.

In de vergadering van algemeen bestuur van 25 juni 2008 is de kostentoedeling vastgesteld.

De kostentoedeling Watersysteem is als volgt:

- 25% aan de ingezetenen;
- 18,2% aan de zakelijke gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen;
- 0,2% aan de zakelijke gerechtigden van natuurterreinen;
- 56,6% aan de zakelijke gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Bij de watersysteemheffing wordt geen gebruik gemaakt van tariefdifferentiatie behalve bij de categorie buitendijks gelegen gebouwde en ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen). De korting op het tarief is vastgesteld op 75%.

De categoriegebonden kosten (kosten verkiezingen, WOZ-kosten en kwijtschelding) worden toegerekend aan de betreffende categorieën.

De waterschappen Noorderzijlvest, Fryslân en Hunze en Aa's werken sinds 2006 samen op het gebied van de waterschapsbelastingen. Voor de uitvoering van de heffing en invordering van de genoemde waterschappen is per 1 september 2007 de Gemeenschappelijke Regeling Hefpunt opgericht. De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Na evaluatie eind 2010 is de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1-1-2011 van kracht geworden.

De in 2011 door Hefpunt in gang gezette verbeteringen betreffende de prognose voor heffingsgrondslagen heeft ondermeer geleid tot een neerwaartse bijstelling van de totale WOZ-waarde van de objecten. Een daling ten opzichte van 2011 van 1,5%. Het gevolg hiervan is dat de heffingsgrondslag wijzigt. De stijging van het tarief voor natuur werd mede veroorzaakt door een lagere oppervlakte (1.000 ha) dan in 2011, terwijl de daling voor zuiveringsheffing hoofdzakelijk werd veroorzaakt door een kostendaling van 3% en een lager aantal VE dan in 2011.

De belastingverantwoording 2012 is medio februari 2013 door Hefpunt beschikbaar gesteld. Deze verantwoording is opgenomen in voorliggende Jaarrapportage. De controleverklaring van Hefpunt is opgeleverd. De accountant van Hefpunt heeft geen afwijkingen gevonden in de verantwoording.

Tarieven 2012

De vastgestelde tarieven en opbrengsten over 2012 zijn als volgt.

Overzicht tarieven				
Heffing / categorie	heffingseenheid	Jaarplan 2012	Jaarplan 2011	Ontwikkeling in %
Watersysteemheffing				
Ingezetenen	in € per woonruimte	54,56	52,70	3,5
Gebouwd - binnendijs	in % WOZ-waarde	0,0483	0,0458	5,5
Gebouwd - buitendijs	in % WOZ-waarde	0,0121	0,0115	5,2
Ongebouwd - binnendijs	in € per ha	49,35	47,52	3,9
Ongebouwd - buitendijs	in € per ha	12,34	11,88	3,9
Natuur	in € per ha	3,61	3,28	10,1
Verontreinigingsheffing	in € per v.e.	62,62	63,46	-1,3
Zuiveringsheffing	in € per v.e.	62,62	63,46	-1,3

Waterschapsbelastingen	tarieven 2012	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz	Jaarrek. 2011
Categorie				
Gebouwd - buitendijs	0,0121%	39.000	9.000	20.000
Gebouwd - binnendijs	0,0483%	16.663.000	17.118.000	16.130.000
Ongebouwd - buitendijs	€ 12,34	8.000	7.000	4.000
Ongebouwd - binnendijs	€ 49,35	5.320.000	5.256.000	5.186.000
Natuur	€ 3,61	56.000	58.000	52.000
Ingezetenen	€ 54,56	7.358.000	7.298.000	7.365.000
Verontreinigingsheffing	€ 62,62	333.000	313.000	397.000
Zuiveringsheffing woningen	€ 62,62	19.653.000	19.383.000	20.071.000
Zuiveringsheffing bedrijven	€ 62,62	4.876.000	4.734.000	4.837.000
Totale belastingopbrengst		54.306.000	54.176.000	54.062.000

Belastingteruggave voorgaande jaren

In zijn totaliteit is deze opbrengst € 195.000 lager dan waar rekening mee was gehouden. Deze had voornamelijk betrekking op de categorie gebouwd – binnendijs.

Belastingopbrengsten 2012

De bruto belastingopbrengsten zijn in het Jaarplan 2012 begroot op € 55,8 miljoen. Rekening houdend met kwijtschelding en oninbaarheid ad € 1,9 miljoen, bedragen de begrote netto belastingopbrengsten circa € 53,9 miljoen.

Bij de najaarsrapportage is door Hefpunt de inschatting gemaakt dat de belastingopbrengsten hoger zullen uitvallen dan begroot. Dit heeft geleid tot een begrotingswijziging van € 300.000 voor deze opbrengsten, waarbij het totaal begrote bedrag uitkomt op € 56,1 miljoen (exclusief kwijtschelding) en € 54,2 (inclusief kwijtschelding). De opbrengst inclusief kwijtschelding is ten opzichte van de uitkomsten in de najaarsrapportage uiteindelijk nog € 129.000 hoger uitgevallen.

In het hoofdstuk "Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage" wordt een nadere toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de jaarrapportage en de najaarsrapportage.

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet kan aan belastingplichtigen, die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau.

Het aantal verzoeken ligt gemiddeld op ca. 11.000 per jaar. Ongeveer 80% van de aanvragen wordt gehonoreerd. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten.

Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is geen kwijtschelding mogelijk omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt.

E. Weerstandsvermogen

Op grond van artikel 14 van de door het algemeen bestuur vastgestelde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijlvest heeft het bestuur in mei 2009 beleid vastgesteld over het weerstandsvermogen, het risicomangement, de reserves en de voorzieningen. Dit beleid omvat een beschrijving van de risico's, het weerstandsvermogen om de risico's te kunnen afdekken en beleid over de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen.

De algemene reserve wordt gezien als bron voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is het van belang die risico's te benoemen die anderszins niet zijn te ondervangen, ofwel risico's die niet afgedekt kunnen worden door middel van verzekeringen (overdraagbare risico's aan derden), voorzieningen of onvoorzien. De uitkomst van de Jaarrapportage 2012 en eerdere bestuurlijke besluitvorming heeft het volgende effect op de algemene reserves. Het resultaat 2011 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2011 (zie Rekeningresultaat in hoofdstuk 2). Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van de Jaarrapportage.

Algemene reserves/kostendragers	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2012	4.328.000	1.371.000	5.699.000
Toevoegingen 1 januari 2012	55.000	1.277.000	1.332.000
Aanwending algemene reserves	0	0	0
Stand per 31 december 2012	4.383.000	2.648.000	7.031.000
Mutatie resultaat 2012	-584.000	244.000	-340.000
Stand per 31 december 2012 incl. resultaat 2012	3.799.000	2.892.000	6.691.000

Op basis van de wettelijke voorschriften wordt zowel bij het jaarplan als bij de perspectiefnota (meerjarenbegroting) jaarlijks ingegaan op de geïventariseerde risico's en het daarbij behorende beleid over het weerstandsvermogen.

Bij het opstellen van de perspectiefnota 2013-2016 (voorjaar 2012) zijn de financiële gevolgen van de risico's opnieuw in kaart gebracht (kans maal gevolg in geld). Vergeleken met vorig jaar is voor de taak watersysteem het bedrag aanmerkelijk lager vastgesteld (van € 5,4 miljoen naar € 4,0 miljoen). Dit komt doordat van een aantal risico's de financiële gevolgen aanmerkelijk lager zijn geschat. Het gaat hier om de gevolgen van een doorbraak regionale keringen, het niet voldoen aan de normen voor regionale keringen en het risico van het niet (voldoende) kunnen inzetten van het R.J. Cleveringsluizen op Lauwersoog. Daarnaast is, op basis van ervaringen in het verleden, voor de overige risico's beoordeeld of de financiële gevolgen bijgesteld moesten worden. Vergeleken met vorig jaar is voor de zuiveringstaak het risico eveneens lager vastgesteld (van € 0,9 miljoen naar € 0,6 miljoen).

Het beschikbare weerstandsvermogen per 1 januari 2012 bedroeg € 7,0 miljoen (€ 4,4 miljoen voor watersysteembeheer en € 2,6 miljoen voor zuiveringsbeheer). Op basis van de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie bedraagt de gewenste minimale omvang van het weerstandsvermogen € 4,6 miljoen (€ 4,0 miljoen voor watersysteembeheer en € 0,6 miljoen voor zuiveringsbeheer).

Per 1 januari 2013 bedraagt het beschikbare weerstandsvermogen € 6,7 miljoen (€ 3,8 miljoen voor watersysteembeheer en € 2,9 miljoen voor zuiveringsbeheer). Dit houdt in dat voor de taak watersysteembeheer het beschikbare weerstandsvermogen onvoldoende is om de gevolgen van de geïdentificeerde risico's af te dekken (€ 0,2 miljoen tekort). Voor de taak zuiveringsbeheer is het beschikbare weerstandsvermogen voldoende (€ 2,3 miljoen overschot).

In het beleid is vastgesteld dat het weerstandsvermogen mag variëren tussen de 0,8 en 1,2 maal de benodigde capaciteit. Afgezet tegen de minimum norm van 0,8 maal de benodigde capaciteit is er sprake van een vrije ruimte van € 0,6 miljoen voor watersysteembeheer en € 2,4 miljoen voor zuiveringsbeheer.

In het (vastgestelde) Jaarplan 2013 is voor de taak watersysteembeheer een beroep gedaan op de algemene reserve van € 1,1 miljoen. Afgezet tegen de minimum norm is hiermee voor de taak watersysteembeheer de beschikbare vrije ruimte geheel gebruikt (- € 0,5 miljoen).

Voor de taak zuiveringsbeheer is in het Jaarplan 2013 een bedrag aan de reserve toegevoegd van € 0,6 miljoen. Dit ter egalisatie van toekomstige hogere lasten.

In onderstaande tabel is het niveau van het benodigde weerstandsvermogen van (voorjaar) 2012 vergeleken met de stand per 1 januari 2013.

Kostendragers	Stand per 1 januari 2013	Benodigde weerstandsvermogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	3.799.000	4.000.000	-201.000
Zuiveringsbeheer	2.892.000	600.000	2.292.000
Totaal kostendragers	6.691.000	4.600.000	2.091.000

F. Financiering

Algemeen

Als gevolg van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en tevens op basis van de Waterschapswet zijn de waterschappen verplicht een financieringsparagraaf in de Jaarrapportage op te nemen. Deze paragraaf is in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

Naar aanleiding van de kredietcrisis is het stelsel van regelgeving in de financiële markten aangepast. Een en ander heeft uiteraard ook gevolgen voor het financieringsstatuut. De nieuwe beleidsregels ten aanzien van financiering zijn verwerkt in een concept-treasurystatuut. Naar verwachting zal de definitieve versie van dit statuut in het 1 kwartaal van 2013 aan het dagelijks bestuur worden aangeboden. Ten aanzien van de financiering wordt nog opgemerkt dat het waterschap Noorderzijlvest zijn taken nagenoeg uitsluitend via eigen financieringsmiddelen en de Waterschapsbank financiert.

De ontwikkeling van de rente (rentevisie)

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal het waterschap zijn rentevisie actualiseren. De rentevisie zal daarbij mede worden gebaseerd op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële instellingen.

Ook in 2012 is de korte rente laag gebleven. Het 3-maands Euribor bivakkeert op historisch lage niveaus. Het rentetarief is gedaald van 1,14% in januari naar 0,19% in december. Kort geld blijft, ondanks de relatief forse opslagen een goedkope financieringsbron. In het verleden speelde bij financiering vooral het risico van te laat consolideren bij het inzetten van een stijging van de rente. Tegenwoordig moet zeker ook nadrukkelijk het beschikbaarheidsrisico worden meegenomen. Inmiddels is er wel een einde gekomen aan de daling van de Euribor en is er sprake van een lichte stijging (0,04%) van het tarief voor 3 maanden. Dit lijkt een teken te zijn van het voorzichtig toenemend optimisme over de "houdbaarheid" van de eurozone.

De lange rente (10 jaar) beweegt zich al een aantal maanden rond de 1,8%. Ook nu nog wordt de markt steeds gedreven door zwakke economische vooruitzichten.

De financieringsbehoefte

In het Jaarplan 2012 is de financieringsbehoefte van het waterschap per 1 januari 2012 en per ultimo 2012 weergegeven (exclusief de bestemmingsreserve Beheer oude leidingen). Bij het Jaarplan was het uitgangspunt dat de dekking van het financieringstekort gedeeltelijk kon plaatsvinden door gebruik te maken van korte geldfaciliteiten (tot één jaar).

Het werkelijke verloop van de financieringsbehoefte voor 2012 is als volgt:

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2012	1-jan-2012
Activa		
Materiële en immateriële vaste activa	176.997	148.492
Financiële vaste activa	305	408
A. Totaal vaste activa	177.302	148.900
Passiva		
Algemene reserve	7.030	5.698
Overige reserves	7.741	3.122
Totaal eigen vermogen	14.772	8.820
Voorzieningen	2.946	1.982
Vaste geldleningen	148.720	134.060
Waarborgsommen	31	27
Totaal vreemd vermogen	148.751	134.087
B. Totaal passiva (financieringsmiddelen)	166.469	144.889
A-B Financieringstekort	10.833	4.011

Per 1 januari 2012 was in de overige reserves de bestemmingsreserve Beheer fonds oude leidingen ad € 4.867.000 niet meegenomen. Inclusief deze reserve zou, in plaats van een financieringstekort van € 4.011.000, het financieringsoverschot € 856.000 bedragen. De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben deze reserve in gemeenschappelijk beheer. Op 31 december 2012 is de reserve wel in het totaal meegenomen.

Mutatie financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2012
Financieringsbehoefte	
Investerings	39.411
Aflossingen geldleningen	15.340
Totaal financieringsbehoefte	54.751
Dekking van de financieringsbehoefte	
Afschrijvingen	10.910
Opgenomen leningen in 2012	30.000
Afwaardering lening u/g	102
Saldo mutatie eigen vermogen en voorzieningen	2.049
Totaal dekking van de financieringsbehoefte	43.061
Mutatie financieringsbehoefte	-11.689

Op basis van een geraamd financieringstekort eind 2012 en de voorgenomen investeringen 2012, was in het Jaarplan 2012 rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe leningen ter hoogte van € 19 miljoen. In 2012 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal € 30 miljoen (2x € 15 miljoen) tegen een rentepercentage van respectievelijk 2,51 en 1,78, beide met een looptijd van 10 jaar. De hogere financieringsbehoefte is te verklaren door de hogere investeringen in 2012.

De kasgeldlimiet en rentekosten verbonden aan de financieringsfunctie

De voor 2012 vastgestelde kasgeldlimiet van € 15,8 miljoen is niet overschreden. Deze kasgeldlimiet is een belangrijk wettelijk criterium voor het aantrekken van kort vreemd vermogen. Gezien de rentestand is in 2012 zoveel mogelijk gewerkt met kort geld.

In het Jaarplan 2012 is gerekend met het rentepercentage (omslagpercentage) van 3,93. Het definitieve omslagpercentage is 3,67 (zie Bijlage F).

De renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie. De wetgever bedoelt hiermee het bedrag aan vreemd vermogen waarover in de toekomst een hogere/lagere rente moet worden betaald dan bestuurlijk wenselijk wordt geacht. De norm voor de waterschappen is een percentage van het begrotingstotaal. Dit percentage is vastgesteld op 30%. Absoluut gezien betekent dit voor 2012 een bedrag van € 20,6 miljoen. De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen, bedroeg € 15,3 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de norm.

Risicoparagraaf

Het is van belang de risico's te onderkennen die het waterschap loopt bij het uitoefenen van zijn taken. Op algemene risico's, risico's die zich altijd voor zouden kunnen doen, wordt in het jaarplan niet ingegaan. In de jaarrapportage wordt alleen ingegaan op de risico's die mogelijkwerwijs financiële gevolgen hebben voor de exploitatiebegroting.

Bij het opstellen van de jaarrapportage heeft actualisatie van de (mogelijke) risico's plaatsgevonden.

In bijlage G. is een totaaloverzicht opgenomen van de mogelijke (juridische en financiële) risico's die het waterschap loopt.

G. Verbonden Partijen

De volgende van belang zijnde samenwerkingsverbanden zijn door het waterschap Noorderzijlvest aangegaan:

Gemeenschappelijke regeling met Hunze en Aa's

In de reglementen van Noorderzijlvest en die van Hunze en Aa's is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meer andere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige taakonderdelen en dat daartoe een regeling is aangegaan.

Tussen beide waterschappen is sinds 1 januari 2000 sprake van een samenwerking ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, het sluiten van (dijk)coupures en de beheerkosten van het fonds oude leidingen. Hiertoe is een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan.

Eind 2009 is, gezamenlijk met waterschap Hunze en Aa's, gestart met het verkennen van mogelijkheden tot verbetering van deze regeling. Dit heeft geleid tot herziening van de gemeenschappelijke regeling. Met ingang van 2011 wordt afgerekend op basis van vaste prijs/kwaliteitsafspraken. Eind 2012 is deze afspraak geëvalueerd. De algemene conclusie is dat de nieuwe afspraken hebben bijgedragen aan een betere verstandhouding en ze hebben een werkbare situatie opgeleverd waarin (financiële) verrassingen zijn beperkt.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt

Per 1 september 2007 is tussen de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, evenals Wetterskip Fryslân een gemeenschappelijke regeling ingericht die is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.

De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Eind 2010 is, na evaluatie en aanpassing, de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1-1-2011 van kracht geworden.

Eén van de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschapslasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van deze drie waterschappen.

Verdere kostenverlaging is mogelijk door schaalvergroting. Door Hefpunt wordt actief ingezet op samenwerking met gemeenten om ook het opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen onder te brengen bij Hefpunt. Binnen het werkgebied van Wetterskip Fryslân is een onderzoek naar mogelijke scenario's tot samenwerking met een aantal gemeenten gestart. Er is ook een dergelijk initiatief binnen de werkgebieden van Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. Dat zal zijn vervolg krijgen in 2013.

Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is opgericht om, vooral op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie, producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.

In 2009 is een Gemeenschappelijke Regeling voorbereid. De gemeenschappelijke regeling is formeel per 1 juli 2010 in werking getreden. De overgang van alle producten van de stichting naar de GR heeft op 1 januari 2013 plaats gevonden.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Hoofddoelstelling van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. De bank streeft niet naar maximale winst, maar naar een bij het karakter van de bank passend optimaal resultaat.

Het waterschap Noorderzijlvest is eigenaar van ruim 2% van de aandelen.

RioNoord B.V.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's evenals het Waterbedrijf Groningen nemen gezamenlijk deel in een rioleringsbedrijf om voor gemeenten in de provincie Groningen rioleringsstaken uit te voeren.

Met deze samenwerking wordt een structurele kostenbesparing in de waterketen beoogd en wordt de kwaliteit van de rioleringszorg gewaarborgd en verbeterd. Hierdoor wordt tevens een positief effect verkregen op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Tevens wordt met deze samenwerking invulling gegeven aan het landelijke waterketenbeleid om een structurele samenwerking tussen partijen in de waterketen te bewerkstelligen. Ultimo 2009 heeft de formele aandelenoverdracht plaatsgehad en is Noorderzijlvest voor 25% eigenaar van de aandelen van RioNoord B.V. Het waterschap Hunze en Aa's heeft eveneens 25% van de aandelen in handen, de overige 50% van de aandelen zijn in handen is van Waterbedrijf Groningen. De driehoofdige directie bestaat uit de secretarisdirecteuren van de waterschappen en de directeur van Waterbedrijf Groningen. In de eerste helft van 2013 wordt een bestuurlijk besluit genomen over de voortzetting van deze B.V.

N.V. Groninger Monumenten Fonds

De N.V. Groninger Monumenten Fonds is in 2003 door acht partijen opgericht met als doelstelling een wezenlijke bijdrage te zullen leveren aan het in standhouden en beheren van een deel van het cultureel erfgoed in de provincie Groningen. Het waterschap is eigenaar van ruim 9% van de aandelen.

Overige samenwerkingsverbanden

Daarnaast zijn nog enkele lichtere samenwerkingsverbanden aangegaan met andere overheden. Een voorbeeld is die voor de aanleg, het beheer, onderhoud en instandhouding van systemen voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA's). Verder kan genoemd worden de beheerovereenkomst met betrekking tot zuiveringstechnische werken tussen het waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân. Sinds het jaar 2000 zijn afspraken gemaakt over het beheer en de verdeling van kosten. De afspraken zijn in overeenstemming met de systematiek die het waterschap Noorderzijlvest in de Gemeenschappelijke Regeling met Hunze en Aa's is overeengekomen.

H. Bedrijfsvoering

Binnen het waterschap Noorderzijlvest bestaat een grote focus op de bedrijfsvoering, waarbij onder andere aandacht bestaat voor strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken door de gehele organisatie en het sturen op de naar programma's ingedeelde Perspectiefnota en Jaarplan. In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal bijzondere onderwerpen.

Bezetting en verzuim

De toegestane personeelsformatie voor 2012 bedraagt 285 fte (in het Jaarplan is taakstellend rekening gehouden met een personeelsbestand van 280 fte). Op 1 januari 2012 was 259,6 fte ingevuld. De vacatureruimte bedroeg bij aanvang van het boekjaar 25,4 fte.

De gemiddelde bezetting bedroeg in 2012 278,2. De boventallige werknemers zijn hierbij inbegrepen.

Per ultimo 2012 bedroeg de werkelijke vacatureruimte ten opzichte van de toegestane formatie nog 7,2 fte.

De vacatureruimte is gedurende het jaar grotendeels ingevuld door tijdelijk ingehuurd personeel.

Het ziekteverzuimpercentage over 2012 bedroeg 2,90%, exclusief zwangerschapsverlof en langdurig verzuim (2011: 2,77%, 2010 3,69%, 2009 4,04%).

Integriteit

Integriteit is een belangrijk aandachtspunt in de dagelijkse realiteit van ons waterschap. Deze aandacht komt naar voren in de HR gesprekscyclus, waarbinnen het in 2012 een prominente plaats heeft gehad. Daarnaast kennen wij binnen onze organisatie een vast aanspreekpunt voor het melden van ongewenst gedrag. In onze werkwijze binnen de diverse processen hebben wij controlemechanismen ingebed, waarmee wij integer gedrag kunnen monitoren. Hiermee perken wij het risico op oneigenlijk gebruik van goederen en middelen zo veel mogelijk in. Dit omdat wij te maken hebben met een werkomgeving waarbij autonomie in werk en handelen voorop kan staan.

Rechtmatigheid

Naast de controleverklaring met betrekking tot getrouwheid ontvangt het waterschap vanaf 2009 van de accountant tevens een verklaring met betrekking tot de financiële rechtmatigheid.

Intern vindt structureel een toetsing plaats op (financieel) rechtmatig handelen en wel aan de hand van een intern controleprogramma. In programma 5 wordt nader gerapporteerd over het verloop in 2012.

Inkoop en aanbesteding

In 2012 is het Inkoop- een aanbestedingsbeleid 2012-2013 vastgesteld. Middels dit beleid wordt bij inkooptrajecten gelet op de totale kostprijs (TCO) en wordt tevens de kwaliteit meegewogen in de gunning. Duurzaam inkopen en maatschappelijk verantwoord ondernemen is ook onderdeel van het beleid. Zo is het voorstel om rekening te houden met social return goedgekeurd en zal dit in 2013 bij een tweetal projecten worden toegepast.

Bij een aantal Europese aanbestedingen is maximaal gebruik gemaakt van de aanwezige kennis in de markt door aan te besteden middels de nieuwe filosofie Best Value Procurement (Prestatie-inkoop).

Vanuit het inkoopcluster is samenwerking met andere waterschappen geïnitieerd. Hierdoor ontstaat, naast gunstige condities, een doelmatigheidswinst. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijke aanbestedingen en uniforme voorwaarden richting de markt.

I. EMU-saldo

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische Monetaire Unie (EMU), is in het Verdrag van Maastricht een aantal afspraken gemaakt. Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (overheidstekort van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). De afgelopen jaren hebben veel lidstaten deze norm overschreden.

Voor de waterschappen geldt tot nu toe een individuele referentiewaarde (bedrag per waterschap), die is afgeleid van de nationale waarde. De nationale waarde is 3% van het BBP. De verdeling onder overheidsorganisaties is als volgt:

2,5% voor rijksoverheid en sociale verzekeringsinstellingen en 0,5% voor decentrale overheden, waarbinnen 0,05% geldt voor waterschappen, 0,38% voor gemeenten en 0,07% voor provincies. Voor de decentrale overheden geldt nu nog een norm van -0,5% van het BBP. Deze norm geldt alleen als de totale norm van -3% dreigt te worden overschreden. Voor alle waterschappen samen is een tekort toegestaan van € 308.000.000. Per waterschap is dit vervolgens, op basis van de totale netto kosten, vertaald naar een individuele referentiewaarde. Voor het waterschap Noorderzijlvest betreft dit een laatst bekende waarde van € 6.829.000. Voor 2012 geldt het EMU-saldo nog niet als sturingsinstrument voor de decentrale overheden.

De bijdrage aan het EMU-tekort wordt nog niet als verwijtbaar gezien. De huidige situatie in Europa laat zien dat door het ontbreken van begrotingsdiscipline in een aantal landen in de eurozone, serieuze risico's voor de groei en de financiële stabiliteit zijn opgetreden voor alle Europese lidstaten. Een en ander heeft geresulteerd in nieuwe Europese afspraken over de beheersing van de EMU-normen (EMU-saldo en EMU-schuld). Deze nieuwe regels zijn opgenomen in de concept Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF). Deze wet kan grote gevolgen hebben voor de waterschappen. In 2013 zal hierover nadere informatie worden verstrekt. In het Verdrag van Maastricht zijn afspraken gemaakt over een verantwoorde economische en monetaire ontwikkeling binnen de EMU-landen. Zo is onder andere bepaald dat het overheidstekort (EMU-tekort) van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Er is sprake van een negatieve bijdrage van een organisatie indien in een jaar meer wordt uitgegeven dan ontvangen.

De opbouw van het EMU-saldo is als volgt (x € 1000):

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2012	Begroting 2012	Jaarrekening 2011
1. EMU/exploitatiesaldo	-252	0	1.139
2. Invloed van investeringen			
Bruto investeringsuitgaven	-42.006	-40.729	-22.175
Investeringssubsidies en bijdragen	2.020	3.491	4.789
Verkoop van materiële en immateriële activa	25	0	28
Afschrijvingen	10.910	10.749	10.546
	-29.051	-26.489	-6.812
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	1.370	92	293
Onttrekkingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	-6	-304	0
Onttrekkingen aan voorzieningen	-480	0	-432
	884	-212	-139
4. Invloed reserves			
Betalingen t.l.v. reserves	-703	0	-3.390
Externe vermeerderingen	429	0	189
	-274	0	-3.201
5. Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	0	0	0
Boekverlies	102	0	61
	102	0	61
Totaal EMU-saldo	-28.591	-26.701	-8.952

Het EMU-saldo is begroot op € -26,7 miljoen. In het Jaarplan was € -23,7 miljoen opgenomen omdat de uren en rente niet waren meegenomen in de bruto-investeringen.

Het verschil met het werkelijke EMU-saldo, ruim € 1,9 miljoen, wordt enerzijds veroorzaakt door hogere investeringsuitgaven en anderzijds door de invloed van de voorzieningen als gevolg van een (eenmalige) toevoeging aan de voorzieningen wegens het op niveau brengen van de pensioen- en wachtgeldvoorziening dagelijks bestuur.

Aan het einde van het begrotingsjaar bedroeg het saldo van de rekening courant € 4,7 miljoen negatief. Aan de toezichthouder, in casu de provincie, is over de stand van het kasgeld driemaandelijks gerapporteerd over het EMU-saldo. Er zijn geen opmerkingen gemaakt over het gehanteerde beleid.

J. Topinkomens

Per 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (de WOPT) in werking getreden. Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag, gebaseerd op het gemiddelde salaris van ministers. Het normbedrag varieert elk jaar en wordt vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het gemiddelde jaarloon, de WOPT-norm, bedraagt voor 2012 € 194.000 en geldt als openbaarmakingsnorm voor:

- publieke instellingen: ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen;
- semi-publieke instellingen: ziekenhuizen, scholen, publieke omroepen, drinkwaterbedrijven en woningbouwcorporaties. Deze instellingen worden geheel of gedeeltelijk door de overheid betaald.

Deze organisaties moeten hun topinkomens opnemen in hun financiële jaarverslag en digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ministerie maakt hiervan een totaaloverzicht dat in december 2012 aan het parlement wordt aangeboden.

Het Waterschap Noorderzijlvest heeft geen ambtenaren en/of bestuurders in dienst die vallen onder de WOPT en heeft derhalve de gegevens van betreffende functionaris(sen) (functienaam, dienstverband, beloning 2012 en beloning 2011) niet in de Jaarrapportage op te nemen.

Vanaf 1 januari 2013 geldt dat mensen met een topfunctie in de (semi)publieke sector niet meer mogen verdienen dan 130 procent van het salaris van een minister. De wet die dit regelt heet de Wet Normering Topinkomens (WNT). Daarmee komt de WOPT te vervallen.

2. Jaarrekening 2012

Verslag verantwoording Financieel Beheer

In dit verslag wordt nader ingegaan op het rekeningresultaat. Tevens wordt een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen tussen de Jaarrapportage en de najaarsrapportage.

Rekeningresultaat

De Jaarrapportage 2012 sluit met een negatief resultaat van € 252.000 na bestemming. Bij de Najaarsrapportage 2012 werd uitgegaan van een verwacht nadelig resultaat van € 564.000. De mutaties op de primitieve begroting zijn, conform de vermelde onder- en overschrijdingen, opgenomen in een begrotingswijziging. Deze zijn door het algemeen bestuur vastgesteld in vergadering van 17 oktober 2012. De primitieve begroting werd hiermee met € 564.000 gewijzigd. De onderbouwing van het nadeel in de najaarsrapportage is niet opnieuw in de Jaarrekening opgenomen.

Het nadeel ten opzichte van de primitieve begroting kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2012	
Jaarrekening 2012 t.o.v. primitieve begroting 2012	€
Lagere Kapitaallasten	353.000
Hogere Personeelslasten	-760.000
Hogere kosten Gebruiks- en verbruiksgoederen	-304.000
Lagere Energiekosten	825.000
Lagere kosten Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	21.000
Hogere kosten Onderhoud door derden	-1.929.000
Lagere kosten Diensten door derden en bijdragen aan derden	519.000
Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	-1.878.000
Hogere Afschrijving van boekverliezen	-136.000
Lagere kosten Onvoorzien	50.000
Hogere Rentebaten en dividenden	460.000
Hogere Baten in verband met salarissen en sociale lasten	176.000
Hogere Opbrengst werken voor derden en eigendommen	1.139.000
Hogere opbrengst Waterschapsbelastingen	429.000
Bijdragen van derden	68.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	178.000
Onttrekkingen aan reserves	670.000
Lagere Doorberekeningen aan investeringen	-133.000
Saldo baten en lasten, exploitatieresultaat 2012	-252.000

Het resultaat 2012 wordt voor € 657.000 positief beïnvloed door mee- en tegenvallers uit voorgaande jaren. De specificatie hiervan is als volgt:

Resultaat voorgaande jaren	€
Betreft:	
Nagekomen bate aandeel NAM / BD energiekosten zeeemalen	60.000
Nagekomen bate aandeel NAM / BD exploitatiekosten ruilverkaveling	37.000
Nagekomen bate aandeel NAM / BD 2e schil electraboezem	167.000
Nagekomen bate afrekening lozing bedrijfsafvalwater	116.000
Nagekomen bate afwikkeling MURA 2010	100.000
Nagekomen bate afrekening wateraanvoer	33.000
Nagekomen bate afrekening accijns verbruiksbelasting	39.000
Nagekomen bate afrekening verzekeringspremie	55.000
Nagekomen bate afwikkeling verbeurde dwangsommen	50.000
Totaal resultaat voorgaande jaren	657.000

Het werkelijke resultaat over 2012 bedraagt € 252.000 (nadeel).
 Het verschil met de najaarsrapportage 2012 ad € 312.000 kan als volgt globaal worden verklaard:

Rekeningresultaat 2012	
Jaarrekening 2012 t.o.v. begroting 2012 na wijzigingen	€
Lagere Kapitaallasten	358.000
Lagere Personeelslasten	75.000
Lagere Gebruiks- en verbruiksgoederen	45.000
Hogere Energiekosten	-214.000
Hogere Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	-45.000
Hogere Onderhoud door derden	-100.000
Lagere Diensten door derden en bijdragen aan derden	435.000
Hogere Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	-1.813.000
Hogere Aandeel en Doorberekende kosten	-173.000
Hogere Afschrijving van boekverliezen	-136.000
Hogere Rentebaten en dividenden	395.000
Hogere Baten in verband met salarissen en sociale lasten	176.000
Hogere Opbrengst werken voor derden en eigendommen	931.000
Hogere Opbrengst Waterschapsbelastingen	129.000
Hogere Bijdragen van derden	68.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	178.000
Onttrekkingen aan reserves	136.000
Lagere Doorberekeningen aan investeringen	-133.000
Voordeel jaarrekening 2012 t.o.v. begroting 2012 na wijziging	312.000

In het hoofdstuk "Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage" vindt een nadere analyse van de verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage plaats.

Opbouw van het resultaat 2012

Opbouw van het resultaat 2012	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal €
Netto Resultaat	-810.000	284.000	-526.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve			
Toevoeging aan bestemmingreserve F.O.L.	0	-429.000	-429.000
Totaal Toevoeging aan bestemmingsreserve	0	-429.000	-429.000
Bijdragen uit bestemmingsreserves			
Gemaal de Slokkert	33.000	0	33.000
Onderhoudsbaggeren stedelijk gebied	32.000	0	32.000
Onderhoud kunstwerken	36.000	0	36.000
Bestrijding muskusratten	211.000	0	211.000
Vijver waterschapshuis	2.000	4.000	6.000
Achterstallig onderhoud	0	50.000	50.000
Reserve Beheer oude leidingen	0	336.000	336.000
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	314.000	390.000	704.000
Nog te bestemmen resultaat 2012 (incl. de toevoegingen en onttrekkingen)	-496.000	244.000	-252.000

Bestemming van het resultaat 2012

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het rekeningresultaat 2012. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 252.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Het waterschap heeft twee bestemmingsreserves die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserves Baggeren Overdiepte Hoendiep en Gemaal De Slokkert. Rentetoevoegingen aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

In 2012 heeft het waterschap een afkoopsom ad € 60.000 ontvangen met de afspraak dat dit bedrag zal worden ingezet op waterberging. In onderstaand voorstel is opgenomen dat dit middels een te vormen bestemmingsreserve gaat plaatsvinden.

Voorstel bestemming resultaat 2012	Water- systeem beheer	Zuivering beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve baggeren overdiepte Hoendiep	7.000		7.000
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	21.000		21.000
Bestemmingsreserve waterberging Electraboezem	60.000		60.000
Algemene reserve (per saldo)	-584.000	244.000	-340.000
Totaal Baten	-496.000	244.000	-252.000

Structurele effecten

Bij de analyse van de resultaten van de Jaarrapportage 2012 is gekeken naar mogelijke structurele effecten. Bij het opstellen van de Perspectiefnota 2014 tot en met 2017 wordt rekening gehouden met de uitkomsten van de Jaarrapportage.

Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en Najaarsrapportage

De Jaarrapportage sluit met een negatief resultaat van € 252.000. In de najaarsrapportage werd uitgegaan van een negatief resultaat van € 564.000.

Kosten- en opbrengstsoorten	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Kapitaallasten	16.847.000	17.205.000	17.200.000	16.557.000
Personeelslasten	20.969.000	21.044.000	20.209.000	19.688.000
Gebruiks- en verbruiksgoederen	5.705.000	5.750.000	5.401.000	5.065.000
Energiekosten	3.566.000	3.352.000	4.391.000	3.413.000
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	1.024.000	979.000	1.045.000	956.000
Onderhoud door derden	8.397.000	8.297.000	6.468.000	8.934.000
Diensten door derden en bijdragen aan derden	13.494.000	13.929.000	14.013.000	14.107.000
Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	1.878.000	65.000	0	293.000
Aandeel en Doorberekende kosten		-173.000		
Afschrijving van boekverliezen	136.000			
Onvoorzien	0	0	50.000	0
Totaal lasten	72.016.000	70.448.000	68.777.000	69.013.000
Baten				
Rentebaten	578.000	547.000	547.000	594.000
Rentebaten en dividenden	429.000	65.000	0	498.000
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	176.000	0	0	67.000
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	11.991.000	11.060.000	10.852.000	10.254.000
Waterschapsbelastingen	54.305.000	54.176.000	53.876.000	53.118.000
Bijdragen van derden	205.000	137.000	137.000	451.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	485.000	307.000	307.000	432.000
Onttrekkingen aan reserves	703.000	567.000	33.000	3.251.000
Doorberekeningen aan investeringen	2.892.000	3.025.000	3.025.000	1.707.000
Totaal baten	71.764.000	69.884.000	68.777.000	70.372.000
Saldo baten en lasten, exploitatieresultaat 2012	-252.000	-564.000	0	1.359.000

In de kolom Begroting 2012 na begrotingswijziging staan de begrotingscijfers inclusief de wijzigingen uit de Najaarsrapportage 2012. Deze wijzigingen zijn tot stand gekomen door per programma analyses te maken.

Onderstaand wordt op kosten- en opbrengstsoort een nadere analyse gegeven. In de analyse worden enkele kosten- c.q. opbrengstsoorten samengevoegd.

Lasten

Kapitaallasten (V € 358.000)

Rentebaten (V € 31.000)

Kapitaallasten en rentebaten	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Rente	5.937.000	6.447.000	6.451.000	6.011.000
Afschrijvingen van activa	10.910.000	10.758.000	10.749.000	10.546.000
Totaal lasten	16.847.000	17.205.000	17.200.000	16.557.000
Baten				
Rentebaten	578.000	547.000	547.000	594.000
Totaal baten	578.000	547.000	547.000	594.000

a. Rentelasten

Dit betreft de aan de activa toegerekende omslagrente. Deze bestaat grotendeels uit externe rente (ca. € 5,4 miljoen) en heeft betrekking op aangegane langlopende geldleningen alsmede rente van in rekening-courant opgenomen gelden. Het restbedrag (€ 0,5 miljoen) heeft betrekking op interne rente, zijnde de berekende rente over de eigen financieringsmiddelen.

De rentelasten over 2012 wijken ca. 8% af ten opzichte van de inschatting bij de najaarsrapportage. In de najaarsrapportage waren deze lasten reeds lichtelijk naar beneden bijgesteld. Met name op Programma's 2 'Inrichting watersystemen' en op Programma 3 'Gezuiverd water', was de bijstelling van de rente op het onderhanden werk aan de lage kant.

Het gemiddeld geïnvesteerde vermogen in 2012 lag ca. € 3,7 miljoen onder het niveau van het in het Jaarplan begrote bedrag. De financieringsmiddelen zijn bijna € 2 miljoen lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de stand van het eigen vermogen. Deze is ca. € 2 miljoen lager dan bij het opstellen van het Jaarplan werd geraamd.

In de begroting is, op basis van de in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen, het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen berekend op 3,93. Het werkelijke percentage komt uit op 3,67. Dit is het grootste gedeelte van de bespaarde rente.

b. Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten over 2012 wijken met een bedrag van ruim. € 0,1 miljoen (nadeel) af van de raming bij de najaarsrapportage. Bij de najaarsrapportage bleven deze lasten op basis van actuele prognoses nagenoeg op het niveau van de begroting. Achteraf blijkt deze inschatting te laag te zijn geweest.

c. Rentebaten

Dit betreft hoofdzakelijk interne rente, namelijk de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen (€ 576.000). De rente over het eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserve. Het restantbedrag (€ 2.000) betreft externe rente en heeft betrekking op een verstrekte langlopende geldlening en invorderingsrente.

Personeelslasten (N € 98.000)

Personeelsbaten (V € 354.000)

Personeelslasten en -baten	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Salariskosten en sociale lasten	17.997.000	18.688.000	18.318.000	16.588.000
Personeel van derden	1.872.000	1.064.000	689.000	1.833.000
Overige personeelslasten	1.100.000	1.292.000	1.202.000	1.267.000
Subtotaal lasten	20.969.000	21.044.000	20.209.000	19.687.000
Doorberekende personeelskosten		-173.000		
Totaal lasten	20.969.000	20.871.000	20.209.000	19.687.000
Baten				
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	176.000	0	0	67.000
Onttrekking pensioen- wachtgeldvoorziening	485.000	307.000	307.000	432.000
Totaal baten	661.000	307.000	307.000	499.000
Per saldo	20.308.000	20.564.000	19.902.000	19.188.000

Zowel in het Jaarplan als in de Jaarrekening worden in de personeelslasten tevens de baten, verband houdend met salarissen en sociale lasten alsmede de geraamde onttrekking uit de pensioen- en wachtgeldvoorziening, meegenomen.

a. Salarissen en sociale lasten

Deze post beslaat de salariskosten en sociale lasten van het personeel in loondienst alsmede de uitkeringen aan voormalig personeel en bestuur. Op deze post is een onderschrijding zichtbaar van € 691.000. Dit heeft grotendeels te maken met het in eerste instantie opvullen van vacatureruimte door middel van inhuur van derden. Dit veroorzaakt een verschuiving naar de post personeel van derden.

b. Personeel van derden

Deze post heeft betrekking op vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap, inhuur van derden op vacatureruimte, inhuur van derden wegens extra werkzaamheden.

De post laat een overschrijding zien van € 808.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door inhuur van derden op de vacatureruimte gedurende het jaar. Verder is de post vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap met € 36.000 overschreden, terwijl de vervanging van enkele medewerkers, die zijn uitbesteed aan andere organisaties, een extra inhuur van derden tot gevolg heeft gehad.

c. Overige personeelslasten

Het voordeel ten opzichte van de begroting van € 192.000 wordt grotendeels veroorzaakt door een mutatie (voordeel) op de waarde van nog op te nemen verlofdagen per ultimo 2012 (ca. € 300.000). Anderzijds werd voor werkloosheidsuitkeringen ruim € 100.000 aan het UWV betaald.

d. Personeelsbaten

De baten in verband met salarissen en sociale lasten hebben betrekking op opbrengsten als gevolg van uitgeleend personeel in 2012 en een WAO-uitkering voor een langdurig zieke.

De bestedingen in 2012 voor pensioen- en wachtgeld bestuurs- en voormalig personeel bedroegen € 485.000.

Deze zijn onttrokken aan de aanwezige voorziening en overstijgen het in de begroting opgenomen bedrag met € 179.000.

e. Per saldo

De toegestane personeelsformatie in 2012 bedraagt 285 fte. In het Jaarplan 2012 is taakstellend opgelegd om rekening te houden met een personeelsformatie van 280 fte. Met vacatureruimte wordt in het Jaarplan geen rekening gehouden.

Per saldo laten de personeelslasten ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van € 257.000. Wordt de onttrekking pensioen- en wachtgeldvoorziening buiten beschouwing gelaten dan is het voordeel € 78.000.

Gebruiks- en verbruiksgoederen (V € 45.000)

Goederen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Gebruiks- en verbruiksgoederen	5.705.000	5.750.000	5.401.000	5.065.000
Totaal lasten	5.705.000	5.750.000	5.401.000	5.065.000

Bij de najaarsrapportage zijn de lasten van de gebruiks- en verbruiksgoederen naar boven bijgesteld met € 348.000. Onder deze lasten valt ook de post aanschaf chemicaliën op de zuiveringsinstallaties en de slibinstallatie. Deze post is in totaal € 110.000 overschreden op een budget van € 2,1 miljoen. Aan de andere kant is een besparing gerealiseerd op de aanschaf van programmatuur. In de najaarsrapportage was reeds rekening gehouden met de afwaardering op de lening aan de deelneming RioNoord B.V. ter hoogte van € 102.000 en het afboeken van de destijds gemaakte voorbereidingskosten voor de oprichting van deze BV.

Energiekosten (N € 214.000)

Energie en water	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Energie en water	3.566.000	3.352.000	4.391.000	3.413.000
Totaal lasten	3.566.000	3.352.000	4.391.000	3.413.000

In deze post zijn de kosten van brandstof (benzine, diesel en LPG), gas, water en elektriciteit opgenomen. Door energiebesparende maatregelen en de uitvoering van een aantal projecten zoals de warmtekrachtkoppeling (WKK), de ombouw van een aantal zuiveringen (Leek, Hoogkerk, Zuidhorn), het

hoofdrioolgemaal en het hergebruik voor verwarming van de slibhal in Garmerwolde is het energieverbruik ten opzichte van voorgaande jaren aanzienlijk gedaald. Ook door slim in te kopen (samen met andere waterschappen) zijn de kosten van energie op een stabiel peil gebleven.

Op basis van een inschatting in het najaar zijn de energiekosten ruim € 1 miljoen verlaagd. Ten opzichte van de najaarsrapportage laten de kosten een nadeel zien van € 214.000. Dit wordt veroorzaakt door een overschrijding op de kosten van diesel voor de gemalen.

In het Jaarplan is rekening gehouden met een netto-besparing op de kosten voor electriciteit wegens de in gebruik genomen nieuwe WKK-installatie van € 300.000. Door het gebruik van de WKK-installatie zijn de lasten daarom verlaagd met € 300.000.

Huren, pachten en andere rechten, etc. (N € 45.000)

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Huren, pachten en rechten	620.000	587.000	598.000	548.000
Verzekeringen	218.000	219.000	274.000	223.000
Belastingen	186.000	173.000	173.000	185.000
Totaal lasten	1.024.000	979.000	1.045.000	956.000

De toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meer inhuur van pompen in op de watersystemen.

Onderhoud door derden (N € 100.000)

Onderhoud door derden	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Onderhoud door derden	8.397.000	8.297.000	6.468.000	8.934.000
Totaal lasten	8.397.000	8.297.000	6.468.000	8.934.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten per saldo verhoogd met € 1,8 miljoen. Dit is met name het gevolg van kosten als gevolg van de bestrijding van hoog water ((januari 2012), kosten voor het herstel van een drietal grote persleidingen en een breuk in de filtraatleiding op de rwzi Garmerwolde alsmede de afkoop van het financieel pakket TAX-i van het Waterschapshuis. Het aandeel van Noorderzijlvest bedroeg ruim € 300.000.

Met ingang van 1 oktober is het BTW-tarief verhoogd van 19% naar 21%. Deze verhoging heeft geleid tot hogere uitgaven van € 150.000. In de najaarsrapportage zijn de eindejaarsprognoses van de budgetten niet opgehoogd. De meerkosten zijn zoveel mogelijk opgevangen binnen de beschikbaar gestelde budgetten.

De toename van per saldo ca. € 100.000 is deels het gevolg van restkosten in verband met de overname van de muskusrattenbestrijding (€ 54.000). Deze kosten zijn onttrokken aan de bestemmingreserve. Verder zijn de onderhoudskosten op zuiveringsbeheer overschreden met ca. € 200.000. De kosten voor licenties, computerapparatuur en communicatiemiddelen zijn ca. € 250.000 gunstiger uitgevallen omdat de bijdrage aan geplande projecten in het Waterschapshuis in 2012 niet hebben plaats gevonden.

Overige diensten door derden en bijdragen aan derden (V € 435.000)

Diensten en bijdragen derden	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	13.494.000	13.929.000	14.013.000	14.107.000
Totaal lasten	13.494.000	13.929.000	14.013.000	14.107.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten verlaagd met € 84.000. Per saldo laat deze kostenpost eind boekjaar een onderschrijding zien van € 435.000. De besparing heeft voornamelijk betrekking op administratieve en technische adviezen derden (€ 125.000), advertentiekosten (€ 50.000), kosten afvoer afval (€ 100.000) en een eindafrekening voor slibverwerking door derden (€ 130.000).
Toevoegingen aan reserves en voorzieningen (N € 1.813.000)

Reserves en voorzieningen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Toevoeging Reserve Beheer oude leidingen	429.000	65.000	0	0
Toevoeging Voorziening pensioen en wachtgelden	1.449.000	0	0	293.000
Totaal lasten	1.878.000	65.000	0	293.000

De toevoeging op de Reserve beheer oude leidingen heeft betrekking op uitgekeerd dividend en de teruggave van dividendbelasting.

De toevoeging op de voorziening pensioen- en wachtgelden heeft betrekking op het dagelijks bestuur en voormalig personeel en bestaat uit de volgende componenten:

- rentetoevoegingen € 79.000
- toevoeging in de wachtgeldvoorziening wegens een ontvangen uitkering WAO en opbrengsten wegens uitleen personeel ad € 152.000
- een (eenmalige) extra dotatie van ruim € 1.218.000 wegens het op het gewenste niveau brengen van de pensioen- en wachtgeldvoorziening voormalig en zittend dagelijks bestuur.

Afschrijving van boekverliezen en Onvoorzien (N € 136.000)

Afschrijving van boekverliezen en onvoorzien	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Lasten				
Afschrijving van boekverliezen	136.000	0	0	0
Onvoorzien	0	0	50.000	0
Totaal lasten	136.000	0	50.000	0

De post Afschrijving van boekverliezen betreft de waardevermindering per ultimo boekjaar op een van de beleggingen, waarop de gelden van het Fonds oude leidingen (deels) zijn ondergebracht. Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2012 niet plaatsgevonden.

Baten

Rentebaten (V € 31.000)

Dit resultaat is toegelicht bij de post kapitaallasten.

Dividenden (V € 364.000)

Dividenden	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Baten				
Dividenden	429.000	65.000	0	498.000
Totaal Baten	429.000	65.000	0	498.000

Betreft de dividenuitkering en teruggave van de dividendbelasting van de beleggingsmaatschappij waarin de gelden van het Fonds oude leidingen (deels) zijn ondergebracht. Met ingang van 2012 worden deze opbrengsten in de exploitatierekening meegenomen.

Bij de najaarsrapportage is deze uitkering reeds opgehoogd met € 65.000.

Baten Personeelskosten (V € 176.000)

Deze post wordt toegelicht bij de post personeelslasten.

Opbrengst werken voor derden en opbrengst eigendommen (V € 931.000)

Werken voor derden en eigendommen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Baten				
Opbrengst werken voor derden	11.911.000	10.931.000	10.723.000	10.197.000
Opbrengst eigendommen	80.000	129.000	129.000	57.000
Totaal Baten	11.991.000	11.060.000	10.852.000	10.254.000

Bij de najaarsrapportage zijn de opbrengsten verhoogd met € 208.000. Per ultimo is op deze post € 931.000 meer ontvangen. Dit heeft te maken met nagekomen baten voorgaande jaren (€ 634.000), een incidentele bate t.b.v. de waterberging (€ 60.000) en vergoedingen voor verrichte werkzaamheden voor derden (€ 230.000).

Waterschapsbelastingen (V € 129.000)

Waterschapsbelastingen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz	Primitieve begroting 2012	Verschil
Baten				
Omslag gebouwd	16.702.000	17.127.000	16.852.000	-425.000
Omslag ongebouwd	5.328.000	5.263.000	5.263.000	65.000
Omslag natuur	56.000	58.000	58.000	-2.000
Ingezetenenomslag	7.358.000	7.298.000	7.298.000	60.000
Verontreinigingsheffing	333.000	313.000	313.000	20.000
Zuiveringsheffing	24.528.000	24.117.000	24.092.000	411.000
Totaal baten	54.305.000	54.176.000	53.876.000	129.000

Waterschapsbelastingen verdeeld naar kostendragers	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz	Primitieve begroting 2012	Verschil
Watersysteembeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	30.300.000	30.617.000	30.342.000	-317.000
Kwijtscheldingen	-522.000	-559.000	-559.000	37.000
Afkoop incassorisico	0	0	0	0
Invoeringsrente	-2.000	0	0	-2.000
Onttrekking aan bestemmingsreserve Watersysteembeheer	0	0	0	0
Totaal Watersysteembeheer	29.776.000	30.058.000	29.783.000	-282.000
Zuiveringsbeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	25.711.000	25.554.000	25.529.000	157.000
Kwijtscheldingen	-1.183.000	-1.436.000	-1.436.000	254.000
Afkoop incassorisico	0	0	0	0
Invoeringsrente	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer	0	0	0	0
Totaal Zuiveringsbeheer	24.528.000	24.118.000	24.093.000	411.000
Totaal waterschapsbelastingopbrengsten	54.305.000	54.176.000	53.876.000	129.000

Vershil t.o.v. aangepaste begroting verdeeld naar 2012 en voorgaande jaren	Jaarrek. 2012	2011 en voorgaande jaren	Primitieve begroting 2012	Vershil
Baten				
Lagere omslag gebouwd	-233.000	-191.000	0	-425.000
Hogere omslag ongebouwd	68.000	-4.000	0	64.000
Lagere omslag natuur	0	-2.000	0	-2.000
Hogere opbrengst ingezetenenomslag	15.000	10.000	0	25.000
Hogere opbrengst verontreinigingsheffing	33.000	-13.000	0	20.000
Hogere opbrengst zuiveringsheffing woningen	10.000	6.000	0	16.000
Hogere opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	143.000	-1.000	0	142.000
Totaal baten	36.000	-195.000	0	-160.000
Kwijtscheldingen / afkoop incassorisico	289.000	0	0	289.000
Totaal verschil t.o.v. begroting verdeeld naar 2011 en voorgaande jaren	324.000	-195.000	0	129.000

Met ingang van 2011 worden geen aanslagen meer opgelegd die betrekking hebben op de periode van vóór 1 januari 2010, toen een deel van de belastingopbrengsten werd geïnd door de waterbedrijven (zgn. meeliften). De nagekomen verminderingen/kwijtscheldingen die in 2012 nog zijn toegekend zijn verrekend met het waterschap en in de voorliggende jaarrekening meegenomen.

Bij de najaarsrapportage zijn de belastingopbrengsten naar boven bijgesteld met € 300.000. Per saldo is ten opzichte van de najaarsrapportage uiteindelijk nog € 129.000 meer ontvangen.

De belastingopbrengsten over voorgaande jaren was € 195.000 lager dan waar rekening mee was gehouden. Deze had voornamelijk betrekking op de categorie gebouwd – binnendijks. De lagere opbrengst van omslag gebouwd wordt veroorzaakt door een nog lagere WOZ-waarde dan voorzien. De hogere opbrengst voor verontreinigingsheffing bedrijven is het gevolg van een hogere lozing van een aantal meetbedrijven.

Bij de begroting 2012 was het bedrag voor kwijtschelding geraamd op € 1.995.000. Uiteindelijk is voor een bedrag van ruim € 1.600.000 kwijtgescholden (2011: € 1.600.000; 2010: € 1.582.000; 2009 € 1.594.000).

In 2012 is voor een bedrag van € 196.000 oninbaar geboekt (2011: € 139.000). De post oninbaar loopt via een voorziening op de balans. De benodigde stand per ultimo 2012 bedraagt € 240.000.

Bijdragen van derden (V € 68.000)

Bijdragen derden	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012	Jaarrek. 2011
Baten				
Bijdragen van derden	205.000	137.000	137.000	451.000
Totaal Baten	205.000	137.000	137.000	451.000

Deze post heeft betrekking op de provinciale bijdrage in de kosten beheer en onderhoud van diverse objecten (€ 186.000) en een bedrag aan schade-uitkeringen (€ 19.000).

Onttrekkingen aan voorzieningen (V178.000)

Deze post wordt toegelicht bij de post personeelslasten.

Onttrekkingen aan reserves (V € 136.000)

Reserves	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Verschil
Baten bestemmingsreserve Watersysteembeheer			
Onttrekking bestemmingsreserve De Slokkert	33.000	33.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Onderhoud Kunstwerken	36.000	36.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	32.000	32.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve MURA-bestrijding	210.000	210.000	0
Totaal baten bestemmingsreserve Watersysteembeheer	311.000	311.000	0
Baten bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer			
Onttrekking bestemmingsreserve Achterstallig onderhoud	50.000	50.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Beheer oude leidingen	336.000	200.000	136.000
Totaal baten bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer	386.000	250.000	136.000
Baten bestemmingsreserve Algemeen			
Onttrekking vijver waterschapshuis	6.000	6.000	0
Totaal baten bestemmingsreserve Algemeen	6.000	6.000	0
Totaal baten Reserves	703.000	567.000	136.000

Een nadere toelichting op de onttrekking aan de reserves en voorzieningen:

a. Algemene reserve

Op de algemene reserves hebben zich geen onttrekkingen voorgedaan in 2012.

b. De Slokkert

Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform begroting, een bedrag van € 33.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.

c. Onderhoud kunstwerken

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) is deze reserve voor een bedrag van € 36.000 aangewend voor achterstallig onderhoud aan het gemaal de Waterwolf.

d. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Conform besluitvorming in 2010 wordt deze reserve tot een bedrag van € 32.000 aangewend voor de jaarlijkse kosten voor het (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl.

e. Overdracht muskusrattenbestrijding

Conform besluitvorming zijn op deze reserve de kosten, voortvloeiend uit de overname van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie van de provincie Groningen, aangewend. In 2012 bedroeg dit € 54.000. De financiële afwikkeling is hiermee definitief. Het restantbedrag ad € 156.000 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

f. Achterstallig onderhoud

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) is deze reserve voor een bedrag van € 50.000 aangewend voor de kosten van het project CE-markering.

g. Beheer oude leidingen

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) wordt deze reserve tot een bedrag van € 200.000 aangewend voor saneringswerkzaamheden aan oude leidingen. Daarnaast is een bedrag van € 136.000 onttrokken aan deze reserve wegens de afschrijving van een boekverlies op een van de beleggingen.

h. Vijver waterschapshuis

Van deze reserve wordt geen gebruik meer gemaakt. Conform besluitvorming (najaarsrapportage) valt het bedrag vrij ten gunste van de exploitatie.

Doorberekeningen aan investeringen (V € 133.000)

Doorberekeningen aan investeringen	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Verschil
Baten			
Doorberekeningen aan investeringen	2.892.000	3.025.000	-133.000
Totaal Baten	2.892.000	3.025.000	-133.000

De doorberekening aan investeringen heeft betrekking op:

- a. verzekeringspremies ten behoeve van projecten (minder doorberekend € 78.000);
- b. doorberekening van de uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. Er is voor een bedrag van € 78.000 minder doorberekend (op een totaalbudget van € 1,2 miljoen).
- c. doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. De toegerekende rente bedraagt € 1,7 miljoen (dit is € 55.000 lager dan begroot, o.a. als gevolg van het rente-omslagpercentage dat daalde van 3,93 naar 3,67%).
Deze rente is verdisconteerd onder de rentelasten.

In het door het algemeen bestuur in 2008 vastgestelde besluit 'Beleidsregels waardering en afschrijving van vaste activa 2009', als verdere uitwerking en detaillering van artikel 13 van de nieuwe Verordening ex artikel 108 van de Waterschapswet, zijn de beleidsregels vastgelegd. Verder wordt verwezen naar het besluit van het algemeen bestuur van 6 maart 2013, waarin de rekening-courantrente is gewijzigd in omslagrente.

2.1 De exploitatierekening naar programma's

De exploitatierekening naar programma's bevat de gerealiseerde netto kosten van de programma's.

Het totaaloverzicht van de programma's ziet er als volgt uit:

Totaal		Programma 1-5								
in € 1.000	LASTEN							BATEN		SALDO KOSTEN
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek-verliezen	Onvoorzien	Totaal Lasten	Baten	Saldo	
Jaarrapportage 2012	16.847	20.308	32.186	1.878	136	0	71.354	71.102	252	
Jaarplan 2012 na wijz.	17.205	20.563	32.058	0	0	0	69.826	69.262	564	
Jaarplan 2012	17.200	19.902	31.318	0	0	50	68.470	68.470	0	
Jaarrapportage 2011	16.557	19.188	32.475	293	0	0	68.513	69.873	-1.360	
in € 1.000	INVESTERINGEN									
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto						
Jaarrapportage 2012	38.061	2.020	0	36.041						
Jaarplan 2012	37.782	3.491	0	34.291						
Jaarrapp 2011	22.195	4.789	0	17.406						

Totaal		Programma 1-5								
in € 1.000	LASTEN							BATEN		
	Kapitaal-lasten	Personeels-kosten	Goederen & Diensten	Toev. Res. & Voorz.	Afschr. boek-verliezen	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten		
P1 - Waterveiligheid en rampenbestrijding	731	3.142	2.032	0	0	5.905	615	5.290		
P2 - Voldoende en gezond water	4.878	6.060	6.353	0	0	17.292	2.447	14.845		
P3 - Gezuiverd water	8.572	3.001	14.614	0	0	26.187	11.162	15.025		
P4 - Water en maatschappij	1.331	2.242	1.862	1.218	0	6.653	404	6.249		
P5 - Bedrijfsvoering	1.336	5.861	7.324	231	136	14.889	1.465	13.423		
Belastingopbrengsten	0	0	0	0	0	0	54.305	-54.305		
Totaal / Resultaat voor bestemming	16.847	20.308	32.186	1.449	136	70.926	70.399	527		
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	0	429	0	429	0	429		
Bijdrage uit bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0	703	-703		
Bijdrage uit algemene reserves	0	0	0	0	0	0	0	0		
Mutatie op reserves	0	0	0	429	0	429	703	-275		
Totaal / Resultaat nog te bestemmen	16.847	20.308	32.186	1.878	136	71.354	71.102	252		

In het Jaarverslag onder hoofdstuk 1.1 Programmaverantwoording wordt een toelichting gegeven op bovenstaande cijfers. Aanvullend worden in hoofdstuk 2 onder 'Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage' de verschillen op de onderscheiden lasten en baten nader uitgewerkt.

2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting

De exploitatierekening naar kostendragers geeft per kostensoort de gerealiseerde netto-kosten en opbrengsten weer.

Per 1 januari 2009 vereiste de stelselwijziging (als gevolg van de nieuwe Waterschapswet) een aangepaste interne kostentoe rekening systematiek. Als uitgangspunt is de in 2003 bestuurlijk vastgestelde notitie ter financiering per beleidsveld gehanteerd. Daarbij heeft een conversie naar de programma's plaatsgevonden. Verder is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen. Nadere bepalingen met betrekking tot de kostentoe rekening zijn beschreven in het document 'Beleidsregels kostentoe rekening 2009'.

Rekening 2012 Watersysteembeheer

Exploitatierekening 2012 WATERSYSTEEMBEHEER	Jaarrekening 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012
Netto lasten			
Netto kosten	30.931.000	30.128.000	30.235.000
Bedrag voor onvoorzien	0	0	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-344.000	-444.000	-444.000
Totaal netto lasten	30.587.000	29.684.000	29.816.000
Netto belastingopbrengsten			
Belastingopbrengsten	30.301.000	30.617.000	30.342.000
Kwijtscheldingen	-522.000	-559.000	-559.000
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-2.000	0	0
Netto belastingopbrengsten	29.777.000	30.058.000	29.783.000
Resultaat voor bestemming	-810.000	374.000	-33.000
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	314.000	313.000	33.000
Bijdrage uit algemene reserves	0	0	0
Resultaat nog te bestemmen	-496.000	687.000	0

De taak Watersysteembeheer sluit met een negatief saldo van € 496.000 tegen een verwacht voordeling resultaat bij de najaarsrapportage van € 687.000. Het verschil van ruim € 1.183.000 is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Totaal netto lasten (N € 903.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het nadeel op de totale netto lasten ca. € 903.000.

- *Programma 1. Waterveiligheid en rampenbestrijding*

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een voordeel zien van € 178.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een last als gevolg van de overdracht van de muskusrattenorganisatie (deze is onttrokken aan de reserve). Anderzijds zijn de rentelasten € 100.000 hoger dan geraamd.

Dit programma wordt voor 94% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.

- *Programma 2. Voldoende en gezond water*

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een voordeel zien van € 240.000. De kapitaallasten zijn ca. € 200.000 lager, voor goederen en diensten is ca. € 300.000 minder uitgegeven. De personeelslasten zijn ca. € 400.000 hoger als gevolg van meer eigen inzet van personeel op onderhoud dan geraamd. De geactiveerde rente op onderhanden projecten valt ca. € 300.000 lager uit. De opbrengsten en bijdragen door derden, met name door de bodemdalingobjecten, zijn ca. € 440.000 hoger dan geraamd.

Dit programma wordt voor 100% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.

- *Programma 4. Water en maatschappij*

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een nadeel zien van € 780.000. Het nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door bestuurskosten als gevolg van een extra dotatie aan de pensioen- en wachtgeldvoorziening voormalige en huidige bestuursleden (€ 1,2 miljoen). Tevens zijn de goederen diensten ca. € 100.000 hoger dan geraamd. Aan de andere kant zijn de personeelskosten ruim € 300.000 gunstiger uitgevallen en zijn er meer opbrengsten geweest van ca. € 200.000.

Dit programma wordt voor 64% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.

- *Programma 5 Bedrijfsvoering*

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een voordeel zien van ca. € 300.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere bijdrage voor heffing en invordering van de waterschapsbelastingen (ca. € 100.000), informatisering en automatisering (€100.000) en personeelsbeheer en -beleid (€ 150.000). Anderzijds waren met name de kosten voor beheer en onderhoud tractie hoger dan geraamd (ca. € 200.000).

Dit programma wordt voor 50% toegerekend aan de taak watersysteembeheer.

Onder de algemene opbrengsten is de berekende rente op de eigen financieringsmiddelen € 100.000 lager dan geraamd.

Belastingopbrengsten / kwijtschelding (N € 281.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage (begroting na wijziging) is het nadeel € 281.000.

Het nadeel op de belastingopbrengsten wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere opbrengst voor omslag gebouwd als gevolg van lager vastgestelde WOZ-waarden. In het Jaarplan 2011 was ten opzichte van 2011 wel rekening gehouden met een neerwaartse bijstelling van de WOZ-waarde van objecten, namelijk 1,5%. Dit is dus onvoldoende gebleken.

Het bedrag dat is kwijtgescholden is € 29.000 beneden de raming gebleven.

Een analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden op pagina 47.

Resultaat nog te bestemmen (N € 1.183.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 496.000 negatief in plaats van € 687.000 positief.

Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 33.000 uit de bestemmingsreserve voor De Slokkert, € 35.000 is onttrokken aan de bestemmingsreserve achterstallig onderhoud kunstwerken, € 32.000 voor baggeren stedelijk gebied en € 210.000 is onttrokken dan wel /vrijgevallen aan de bestemmingsreserve mura-bestrijding.

In hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2012. Tevens is voor de kostendrager Watersysteembeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2012.

Rekening 2012 Zuiveringsbeheer

Exploitatierekening 2012 ZUIVERINGSBEHEER	Jaarrekening 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2012
Netto lasten			
Netto kosten	24.813.000	24.509.000	24.148.000
Bedrag voor onvoorzien	0	0	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-568.000	-80.000	-80.000
Totaal netto lasten	24.245.000	24.429.000	24.093.000
Belastingopbrengsten	25.712.000	25.554.000	25.529.000
Kwijtscheldingen	-1.183.000	-1.436.000	-1.436.000
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	0	0	0
Netto belastingopbrengsten	24.529.000	24.118.000	24.093.000
Resultaat voor bestemming	284.000	-311.000	0
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-429.000	-65.000	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	389.000	254.000	0
Bijdrage uit algemene reserves	0	0	0
Resultaat nog te bestemmen	244.000	-122.000	0

De taak Zuiveringsbeheer sluit met een positief saldo van € 244.000 tegen een verwacht nadelig resultaat bij de najaarsrapportage van € 122.000. Het verschil van ca. € 366.000 is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Totaal netto lasten (V € 184.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het voordeel op de totale netto lasten ca. € 184.000.

- *Programma 1. Waterveiligheid en rampenbestrijding*

Dit programma wordt voor 6% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer. Voor een nadere toelichting zie onder watersysteembeheer.

- *Programma 3. Gezuiverd afvalwater*

Ten opzichte van de najaarsrapportage is dit programma met € 120.000 binnen de raming gebleven.

Dit heeft met name te maken met een hogere opbrengst voor verwerking van afvalwater en een aanvullende bijdrage gemeenschappelijke regeling in verband met verhoging BTW per 1 oktober 2012.

Dit programma wordt voor 100% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.

- *Programma 4. Water en maatschappij*

Dit programma wordt voor 36% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer. Voor een nadere toelichting zie onder watersysteembeheer.

- *Programma 5 Bedrijfsvoering*

Ten opzichte van de najaarsrapportage laat dit programma een voordeel zien van ca. € 300.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere bijdrage voor heffing en invordering van de waterschapsbelastingen (ca. € 100.000), informatisering en automatisering (€100.000) en personeelsbeheer en -beleid (€ 150.000). Anderzijds waren de kosten voor beheer en onderhoud tractie hoger dan geraamd (ca. € 200.000).

Dit programma wordt voor 50% toegerekend aan de taak zuiveringsbeheer.

Onder de algemene opbrengsten is een besparing te noemen op de berekende rente op de eigen financieringsmiddelen van € 45.000. Tevens heeft er een dividenduitkering van € 443.000 plaatsgevonden, waarmee in de najaarsrapportage nog geen rekening was gehouden.

Netto belastingopbrengsten (V € 411.000)

De netto belastingopbrengsten zijn € 411.000 hoger uitgevallen dan bij de najaarsrapportage was geraamd. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een hogere opbrengst verontreinigingsheffing bedrijven.. Anderzijds is het bedrag dat is kwijtgescholden ruim beneden de raming uitgekomen. Een analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden op pagina 47.

Resultaat nog te bestemmen (V € 366.000)

In plaats van het in de najaarsrapportage becijferde negatieve resultaat van € 122.000, bedraagt het uiteindelijke resultaat € 366.000 positief.

Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 50.000 uit de bestemmingsreserve achterstallig onderhoud voor CE-markering. Verder is € 200.000 uit de bestemmingsreserve Fonds oude leidingen onttrokken voor saneringswerkzaamheden en € 136.000 voor de afschrijving van een boekverlies op een van de beleggingen. De toevoeging aan de bestemmingsreserve Fonds oude leidingen heeft betrekking op uitgekeerde dividenden, dividendbelasting en rente.

In Hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2012. Tevens is voor de kostendrager Zuiveringsbeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2012.

2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Van de baten en lasten die in de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten zijn opgenomen, worden in onderstaande tabel de ramingen uit de begroting en begroting na wijziging vermeld.

EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORTEN					
Nummer kosten soort	Omschrijving	Jaarrek. 2012	Begroting 2012 na begrot.wijz.	Begroting 2012	Jaarrek. 2011
	Lasten				
401	Rentelasten	5.936.674	6.447.326	6.450.936	6.010.943
402	Afschrijvingen	10.910.379	10.757.210	10.748.600	10.546.356
	sub-totaal kapitaallasten	16.847.053	17.204.536	17.199.536	16.557.299
410	Salarissen huidig personeel en bestuurders	14.491.881	15.273.200	15.194.200	13.658.576
411	Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	202.978	155.990	155.990	269.950
412	Sociale lasten	3.504.714	3.414.520	3.123.520	2.929.435
413	Overige personeelskosten	897.148	1.135.730	1.045.730	997.232
414	Personeel van derden	1.871.982	1.064.120	689.120	1.832.690
	sub-totaal personeelskosten	20.968.704	21.043.560	20.208.560	19.687.883
420	Gebruiksgoederen	1.271.420	1.224.430	1.077.630	1.078.426
421	Verbruiksgoederen	4.434.102	4.525.099	4.324.099	3.986.954
422	Energie en water	3.566.224	3.352.120	4.391.120	3.413.196
423	Huren, pachten en rechten	619.509	587.180	597.980	548.062
424	Verzekeringen	218.316	218.850	273.850	223.012
425	Belastingen	185.694	173.270	173.270	184.529
426	Onderhoud door derden	8.396.888	8.297.182	6.467.571	8.933.540
427	Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	13.493.682	13.928.890	14.012.890	14.107.147
	sub-totaal goederen en diensten	32.185.835	32.307.021	31.318.410	32.474.866
430	Toevoegingen aan voorzieningen	1.449.066	0	0	293.178
430	Toevoegingen aan reserves	428.733	65.000	0	0
440	Onvoorzien	0	0	50.000	0
451	Afschrijving van boekverliezen	136.240	0	0	0
470	Aandeel en Doorberekende kosten	0	-173.000	0	0
	Voordelig resultaat	0	0	0	1.359.759
	Totaal generaal	72.015.630	70.447.117	68.776.506	70.372.985
	Baten				
800	Rentebaten	578.022	546.810	546.810	593.898
810	Dividenden	428.620	65.000	0	497.684
820	Baten personeelskosten	175.830	0	0	67.236
830	Opbrengst werken voor derden	11.911.081	10.930.780	10.722.780	10.196.769
840	Opbrengst eigendommen	80.069	129.520	129.520	57.661
850	Waterschapsbelastingen	54.304.873	54.175.539	53.875.539	53.117.873
860	Bijdragen van derden	204.495	136.800	136.800	451.477
870	Onttrekkingen aan voorzieningen	485.317	306.470	306.470	432.290
880	Onttrekkingen aan reserves	703.384	566.501	33.160	3.250.836
890	Doorberekeningen aan projecten	2.891.471	3.025.427	3.025.427	1.707.261
	Nadelig resultaat	252.469	0	0	0
	Totaal generaal	72.015.630	69.882.847	68.776.506	70.372.985

Een nadere analyse op de kosten- en opbrengstsoorten is te vinden onder Hoofdstuk 2 'Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage'. In de analyse worden enkele kosten- en opbrengstsoorten samengevoegd weergegeven.

2.4 De balans per 31 december 2012 en de toelichting

BALANS PER 31 DECEMBER 2012				
ACTIVA	31-12-2012	31-12-2011	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	12.132.244	10.011.146		
Materiële vaste activa	164.864.537	138.480.545		
Financiële vaste activa	304.739	408.398		
Totaal vaste activa	177.301.519	148.900.089		
Vlottende activa				
Kortlopende Vorderingen	7.365.442	11.962.563		
Overlopende activa	1.509.856	92.946		
Liquide middelen	4.988.377	10.794.043		
Totaal vlottende activa	13.863.674	22.849.552		
TOTAAL ACTIVA	191.165.193	171.749.641		
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen:				
- Algemene reserves	7.030.479	5.698.303		
- Overige bestemmingsreserves	7.741.045	7.988.113		
- Nog te bestemmen resultaat	-252.469	1.359.759		
Totaal eigen vermogen	14.519.054	15.046.174		
Voorzieningen	2.946.148	1.982.400		
Vaste schulden	130.411.443	118.747.199		
Totaal vaste passiva	147.876.646	135.775.774		
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden	34.611.843	30.981.817		
Overlopende passiva	4.013.155	4.992.051		
Schuld aan bankiers	4.663.549	0		
Totaal vlottende passiva	43.288.546	35.973.868		
TOTAAL PASSIVA	191.165.193	171.749.641		

2.4.1 Toelichting op de balans

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2009 is het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) van kracht geworden, waarin de verslaggevingvoorschriften zijn vastgelegd. Binnen de voorschriften van de nieuwe regelgeving per 1 januari 2009 zijn de regels aangaande het activeren van uitgaven aangescherpt.

De financieringsbronnen (taken) zijn watersysteembeheer en zuiveringsbeheer. De algemene reserves zijn ingedeeld naar deze twee taken.

Vanaf 2012 wordt de bijdrage aan het HWBP in de balans onder de immateriële vaste activa gepresenteerd in plaats van onder de materiële vaste activa. De vergelijkende cijfers voor 2011 zijn aangepast aan deze presentatiewijziging.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

Onder de post immateriële activa zijn die activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa zijn opgenomen. Het betreft met name uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling en aan derden betaalde afkoopsommen, software en licenties en aan derden verstrekte subsidies.

Onder de materiële activa zijn investeringen opgenomen in verbeteringswerken ten behoeve van de primaire taken van het waterschap (keringen, watergangen, kunstwerken, zuiveringstechnische werken) en investeringen ten behoeve van de ondersteunende taken (bedrijfsgebouwen, tractie en automatisering).

Bij de waardering van (I)MVA wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Onder de post financiële activa zijn opgenomen de kapitaalverstrekking aan de Nederlandse Waterschapsbank N.V., de N.V. Groninger Monumenten Fonds en RioNoord B.V., alsmede een hypothecaire lening aan personeel en een geldlening aan RioNoord B.V. Bij de waardering wordt rekening gehouden met oninbaarheid.

De waardering van de vaste activa heeft plaatsgevonden op basis van de historische kostprijs/aanschafwaarde c.q. de verkrijgingsprijs, verminderd met subsidies / bijdragen van derden en met de gecumuleerde afschrijvingen. Het waterschap hanteert de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. In de door het algemeen bestuur op 1 oktober 2008 vastgestelde beleidsregels omtrent de waardering en afschrijving van vaste activa 2009, die integraal onderdeel uitmaken van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijlvest, zijn de te hanteren afschrijvingstermijnen vastgelegd.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij rekening is gehouden met mogelijk oninbare posten. Voor deze posten is een voorziening getroffen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn onderverdeeld naar voorzieningen ten behoeve van de taken van het waterschap en naar algemene voorzieningen. Waardering vindt plaats tegen RTS ultimo 2012 (Ultimate Forward Rate (UFR) ultimo 2012. De jaarlijks indexatie is 2%. Als overlevingstabel is de AG-Prognosetafel

Langlopende en kortlopende schulden

De schulden zijn op basis van de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde opgenomen voor zover deze bedragen zijn toe te rekenen aan het verslagjaar. De lasten en baten worden verantwoord op het moment dat deze gerealiseerd zijn. Eventuele afwikkelingsverschillen over voorgaande jaren worden verantwoord in het jaar waarin deze verschillen blijken.

2.4.3 Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden van het waterschap al dan niet duurzaam te dienen. Als onderdeel van de vaste activa wordt de stand van zaken van het onderhanden werk weergegeven. Onderstaand wordt per activa soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa € 12.132.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2012	Onderhanden werken	Investerings 2012	Afschrijving 2012	Bijdragen 2012	Boekwaarde 31 december 2012
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	993.524	431.510		220.491		1.204.543
Overige	303.134			70.798		232.336
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	6.564.742	2.698.995		808.104		8.455.633
Verkiezingen	133.393			133.393		
Totaal werken in exploitatie	7.994.793	3.130.505	0	1.232.786	0	9.892.512
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	388.511	-431.510	804.947		126.713	635.235
Overige	624.990		1.079.681		100.173	1.604.498
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	1.002.851	-1.148.206	145.354			0
Totaal onderhanden werken	2.016.353	-1.579.716	2.029.982	0	226.886	2.239.733
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	10.011.146	1.550.790	2.029.982	1.232.786	226.886	12.132.244

De post Onderzoek en ontwikkeling heeft betrekking op diverse projecten, zoals het opstellen van de waterkansenkaart, Living North Sea (het in kaart brengen van de belangrijkste vismigratieroutes) en de studie droge voeten 2050. In de post Overige zijn kosten van toetsingsprojecten opgenomen, zoals veiligheidstoetsing en toetsing primaire kering.

De verstrekte Bijdragen aan activa en eigendom van overheden betreffen bijdragen aan gemeenten in de kosten van de aanleg van randvoorzieningen rioolstelsels en aanleg in landelijke gebieden. De bijdragen kunnen worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Het verschil in onderhanden werken van 1,5 mln betreft de geactiveerde bijdrage 2012 inzake het HWBP.

In de onderhanden werken zijn met name de in het kader van het initiëren van c.q. participeren in onderzoeken naar te nemen maatregelen 2010-2015 opgenomen. Deze geven deels invulling aan de voornemens uit het Waterbeheerplan.

Voor immateriële vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Afschrijvingstermijn immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Overige	facultatief
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden *)	5 jaar

*) Op basis van een onderbouwde redenering kan worden afgeweken van de aangegeven afschrijvingstermijn.

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

Materiële vaste activa € 164.865.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2012	Onderhanden werken	Investerings 2012	Afschrijving 2012	Bijdragen 2012	Boekwaarde 31 december 2012
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	47.205					47.205
Vervoermiddelen en werktuigen	2.975.800		747.050	603.589		3.119.261
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	1.918.535	368.614		516.621		1.770.528
Kantoren, woningen en werkplaatsen	7.190.731	290.967		461.119		7.020.579
Waterkeringen	292.540	780.861		25.543		1.047.858
Watergangen en kunstwerken	26.784.355	19.661.165		1.953.299		44.492.221
Gemalen watersysteembeheer	3.951.174	71.218		423.076		3.599.316
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	6.113.915	2.605.777		629.346		8.090.346
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	21.180.779	259.962		1.552.815		19.887.926
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	39.574.046	1.685.045		3.407.675		37.851.416
Vaarwegen en havens	1.745.229	2.556.459		104.510		4.197.178
Totaal werken in exploitatie	111.774.309	28.280.068	747.050	9.677.593	0	131.123.834
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen						
Vervoermiddelen en werktuigen						
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	204.754	-368.614	721.844			557.984
Kantoren, woningen en werkplaatsen	95.495	-290.967	201.046			5.574
Waterkeringen	499.879	-2.331.651	5.862.938			4.031.167
Watergangen en kunstwerken	14.872.427	-19.661.165	8.982.319		1.106.963	3.086.619
Gemalen watersysteembeheer	1.293.812	-71.218	2.662.926		376.187	3.509.333
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	1.717.008	-2.605.777	913.769		25.000	0
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	1.575.388	-259.962	4.091.566			5.406.992
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	4.971.743	-1.685.045	13.906.335		50.000	17.143.033
Vaarwegen en havens	1.475.732	-2.556.459	1.861.193		780.466	
Totaal onderhanden werken	26.706.239	-29.830.858	39.203.938	0	2.338.615	33.740.703
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	138.480.548	-1.550.790	39.950.988	9.677.593	2.338.615	164.864.537

Voor materiële vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Afschrijvingstermijn materiële vaste activa	Termijn
Gronden en terreinen	facultatief
Vervoermiddelen en werktuigen	7 jaar
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	facultatief
Kantoren, woningen en werkplaatsen	40 jaar
Waterkeringen	35 jaar
Watergangen en kunstwerken	25 jaar
Gemalen watersysteembeheer	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	30 jaar
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	30 jaar
Vaarwegen en havens	25 jaar

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven. De informatie omtrent cumulatieve subsidies is niet doelmatig op te nemen in de staat van vaste activa. De informatie is echter bekend bij het waterschap.

Onderhanden werk € 35.980.000

Onderhanden werk vaste activa	Materiële vaste activa	Immateriële vaste activa	Totaal vaste activa
Het verloop van het onderhanden werk is als volgt:			
Boekwaarde per 1 januari 2012	26.706.239	2.016.353	28.722.592
In 2011 in exploitatie genomen	-29.830.858	-1.579.716	-31.410.574
Investerings onderhanden werk 2012	39.203.938	2.029.982	41.233.920
Subsidies en bijdragen reserves	-2.338.615	-226.886	-2.565.501
Afschrijvingen op onderhanden werk 2012	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2012	33.740.704	2.239.733	35.980.437

Onder het hoofdstuk 1.1 'Programmaverantwoording' van het jaarverslag wordt per programma een nadere toelichting gegeven op de uitgevoerde projecten. Voor de werken die aan het einde van het jaar nog een restantkrediet hadden, worden de verwachtingen weergegeven over het vervolg van deze werken.

Het totaal aan nog beschikbare kredieten op onderhanden projecten bedraagt per 31 december 2012 € 41,3 miljoen (voor de out of pocketkosten), terwijl aan subsidies nog een totaalbedrag van € 11,4 miljoen wordt verwacht.

In onderstaande tabel wordt per programma het onderhanden werk per 31 december 2012 weergegeven. In Bijlage C. van de jaarrapportage is opgenomen welke projecten het betreft.

OVERZICHT PER PROGRAMMA: ONDERHANDEN WERK 2012 EN OVERBOEKING NAAR 2013							
Progr.nr	Programma Omschrijving	Totaal kosten krediet 2012	Totaal subsidie krediet 2012	Bestede kosten t/m 2012 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2012	Ovb restant kosten krediet naar 2013	Ovb restant subsidie krediet naar 2013
1	Veiligheid	10.192.621	2.900.000	7.884.552	17.621	2.308.069	2.882.379
2	Voldoende en Gezond Water	46.602.046	13.334.274	23.953.463	4.925.450	22.648.583	8.408.824
3	Gezuiverd Water	35.872.900	126.000	20.709.924	16.000	15.162.976	110.000
4	Water en Maatschappij	903.700		343.123	19.486	560.577	-19.486
5	Bedrijfsvoering	1.152.225		562.728		589.497	
Totaal		94.723.492	16.360.274	53.453.791	4.978.557	41.269.701	11.381.717

Financiële vaste activa € 305.000

Financiële vaste activa	Stand 31 dec 2012
Kapitaalverstrekingen aan:	
Bedrijven	
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127.305
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	19.550
agio bij aankoop aandelen	7.272
	154.127
RioNoord B.V.	
45 aandelen à € 100,- nominaal en volgestort	4.500
N.V. Groninger Monumenten Fonds	
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110.000
Totaal kapitaalverstrekingen	268.627
Leningen aan:	
Ambtenaren	
Hypotheek aan personeel voormalig Zuiveringschap Drenthe	
Stand 1 januari 2012	37.703
aflossing 2012	-1.659
Stand 31 december 2012	36.044
Bedrijven	
RioNoord B.V.	
verstrekte geldlening	0
Overigen	
Waarborgsommen	68
Totaal geldleningen	36.112
Totaal financiële vaste activa	304.739

De lening aan RioNoord B.V. ter hoogte van € 279.000 is inmiddels geheel afgewaardeerd (in 2010 € 116.000; in 2011 € 61.000; in 2012 € 102.000). In 2013 zal een bestuurlijk standpunt worden ingenomen over het toekomstig nut en noodzaak van dit samenwerkingsverband.

In bijlage B. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

VLOTTENDE ACTIVA

Kortlopende vorderingen € 7.365.000

Kortlopende Vorderingen	€
Betreft vorderingen op belastingdebiteuren:	
Debiteuren belastingen	2.890.569
af: voorziening oninbaar	-282.249
Nog op te leggen aanslagen	1.100.000
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	3.708.319
Overige vorderingen	
(Debiteuren)subsidies en bijdragen	1.949.105
Debiteuren overig	719.454
af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-238.145
Overige vorderingen	1.226.708
Totaal overige vorderingen	3.657.122
Totaal Kortlopende Vorderingen	7.365.442

Toelichting vorderingen op belastingdebiteuren

Het te vorderen bedrag Debiteuren belastingen per 31 december 2012 en de opbouw van de voorziening is als volgt:

Debiteuren belastingen	Vordering	Voorziening
Vordering en voorziening ultimo:		
Debiteuren voorgaande jaren	1.298.555	162.873
Debiteuren 2012	1.591.682	119.376
Totaal vordering en voorziening per 31 december 2012	2.890.237	282.249

De post Debiteuren belastingen betreft de vordering per 31 december 2012, als gevolg van aanslagoplegging. De invordering van de openstaande posten bij Hefpunt loopt volgens de in de SLA opgenomen gemaakte afspraken.

Wegens oninbaarheid is in 2012 in totaal € 196.000 afgeboekt op de voorziening. De voorziening is per ultimo boekjaar weer op het gewenste niveau gebracht, waarbij € 132.000 ten laste is gebracht van zuiveringsheffing en € 107.000 ten laste van omslag gebouwd en ongebouwd. De voorziening bedraagt per ultimo € 282.000. Bij het bepalen van de voorziening wordt rekening gehouden met de financiële risico's die het waterschap loopt.

Voor nog op te leggen aanslagen tot en met 2012 is in totaal € 1,1 miljoen opgenomen, € 640.000 voor 2012 en € 460.000 voor 2010 en 2011.

In de SLA zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot de voortgang van de aanslagoplegging op het einde van het kalenderjaar. Met behulp van prestatie-indicatoren wordt de voortgang per soort belastingopbrengst door Hefpunt gemonitord. In de meeste gevallen zijn de doelstellingen van de SLA gerealiseerd.

Toelichting overige vorderingen

De subsidies en bijdragen hebben betrekking op uitgevoerde en in uitvoering zijnde projecten, alsmede bijdragen van derden in de exploitatiekosten, zoals de bodemdalinggemalen.

In de post overige vorderingen is een vordering van ruim € 838.000 opgenomen van Hefpunt voor de belastinginkomsten van december 2012. Deze zijn in januari 2013 door Hefpunt doorbetaald aan het waterschap.

De vorderingen zijn ingeschat op invorderbaarheid en op basis van deze inschatting en ervaringscijfers is de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald.

Van de vorderingen is € 1.068.000 direct opeisbaar, € 2.606.000 betreft ramingen waarvoor de afrekeningen in 2013 worden opgemaakt.

Overlopende activa € 1.510.000

Overlopende Activa	€
Betreft vooruitbetaalde kosten van:	
Verzekeringspremies en onderhoudscontracten	101.094
Exploitatiekosten Hefpunt	971.672
Overige overlopende activa	437.089
Totaal overlopende activa	1.509.856

Dit zijn kosten die betrekking hebben op het jaar 2013, waarvan de betaling in het jaar 2012 heeft plaats gevonden.

Liquide middelen € 4.988.000

Liquide Middelen	€
Betreft de volgende saldi per 31 december 2012	
Kas en overige liquide middelen	930
ING-bank	2.844
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant fonds oude leidingen)	408.604
APG Investment Services (belegging fonds oude leidingen)	4.550.431
Triodos Groenfond	25.567
Totaal Liquide Middelen	4.988.376

2.4.4 Passiva

Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva. Onder de vaste passiva zijn afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer. Onder de post vlottende passiva zijn afzonderlijk opgenomen de vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. Onderstaand wordt per passiva soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen € 14.519.000

Eigen Vermogen	31 dec 2012	1 jan 2012
	€	€
Het eigen vermogen bestaat uit:		
Algemene reserves	7.030.479	5.698.303
Overige bestemmingsreserves	7.741.045	7.988.113
Nog te bestemmen resultaat	-252.469	1.359.759
Totaal eigen vermogen	14.519.054	15.046.174
Het exploitatieresultaat 2011 is als volgt bestemd en verwerkt:		
Algemene reserves		1.332.176
Overige bestemmingsreserves		27.583
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2011		1.359.759

Het exploitatieresultaat 2011 bedroeg € 1.359.000. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van ca. € 1.332.000 toegevoegd aan de algemene reserves en is een bedrag van ruim € 27.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserves.

De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

Algemene Reserves € 7.030.000

Algemene Reserves	Stand 31 dec 2012	Stand 1 jan 2012	
De samenstelling van de algemene reserves is als volgt:			
Watersysteembeheer			
a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering	384.952	384.952	
b. Algemene reserve	3.997.637	3.942.775	
Totaal watersysteembeheer	4.382.589	4.327.726	
Zuiveringsbeheer			
c. Algemene reserve	2.354.096	1.076.782	
d. Egalisatiefonds waterkwaliteit	293.794	293.794	
Totaal zuiveringsbeheer	2.647.890	1.370.576	
Totaal algemene reserves	7.030.479	5.698.303	
	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Het verloop van de algemene reserves is als volgt:			
Stand per 1 januari 2012	4.327.726	1.370.576	5.698.303
Exploitatieresultaat 2011	54.862	1.277.314	1.332.176
Stand per 31 december 2012	4.382.589	2.647.890	7.030.479

a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering

Deze reserve maakt onderdeel uit van de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming.

b. Algemene reserve watersysteembeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 55.000 is, na besluitvorming, in 2012 toegevoegd aan deze reserve. De gewenste omvang van de reserve watersysteembeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandsvermogen van het jaarverslag.

c. Algemene reserve zuiveringsbeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 1.278.000 is, na besluitvorming, in 2012 toegevoegd aan deze reserve. De gewenste omvang van de reserve zuiveringsbeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandsvermogen van het jaarverslag.

d. Egalisatiefonds waterkwaliteit

In 2012 hebben op deze reserve geen mutaties plaats gevonden. In bijlage D. wordt het verloop van de algemene reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Overige Bestemmingsreserves € 7.741.000.

Bestemmingsreserves	Stand 31 dec 2012	Stand 1 jan 2012		
De samenstelling van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Watersysteembeheer				
1. Projecten integraal waterbeheer	377.842	377.842		
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	136.899	130.380		
3. De Slokkert	376.020	388.116		
4. Onderhoud kunstwerken	143.091	178.702		
5. Gemaal De Liew/Eemshaven	145.000	145.000		
6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	232.945	264.945		
7. MURA-bestrijding	0	210.643		
8. FES waterbodemsan.	1.134.350	1.134.350		
Totaal watersysteembeheer	2.546.148	2.829.978		
Zuiveringsbeheer				
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	30.374		
2. Achterstallig onderhoud	183.086	233.086		
3. Reserve Beheer oude leidingen	4.959.035	4.866.542		
Totaal zuiveringsbeheer	5.172.495	5.130.002		
Algemeen				
1. Aankleding waterschapshuis	22.403	22.403		
2. Vijver waterschapshuis	0	5.730		
Totaal algemeen	22.403	28.133		
Totaal bestemmingsreserves	7.741.045	7.988.112		
	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Algemeen	Totaal
Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Stand per 1 januari 2012	2.829.978	5.130.002	28.133	7.988.112
Resultaatbestemming 2011	27.583	0	0	27.583
Toevoegingen 2012	0	428.733	0	428.733
Onttrekkingen 2012	-311.414	-386.240	-5.730	-703.384
Stand per 31 december 2012	2.546.148	5.172.495	22.403	7.741.044

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve aangegeven waarvoor deze is gevormd.

Watersysteembeheer

1. Projecten integraal waterbeheer

Deze reserve wordt aangewend voor projecten in het kader van het onderzoek verbetering vispassages zeegemalen. In het kader van dit onderzoek is in 2009 een bedrag van € 29.000 onttrokken. In 2010 zijn twee projecten gestart, waarvan de kosten (deels) ten laste zullen worden gebracht van deze reserve. In 2011 is een bedrag van € 42.000 onttrokken voor genoemd onderzoek. Overig onderzoek en hieruit voortvloeiende maatregelen zullen in de komende jaren plaats vinden. Hiervoor staat ultimo 2012 een bedrag van € 378.000 gereserveerd.

2. Baggeren overdiepte Hoendiep

Voor het baggeren van de overdiepte van het Hoendiep ter plaatse van de suikerfabriek is in het verleden een afkoopsom ontvangen. Hiervoor staat ultimo 2012 een bedrag van € 137.000 gereserveerd. Vanuit de resultaatbestemming 2011 is op 1 januari 2012 rente toegevoegd.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

3. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren aangewend voor de exploitatiekosten van het desbetreffende gemaal. Conform begroting is in het boekjaar € 33.000 ten laste van deze reserve gebracht. Ultimo 2012 is de stand van deze reserve € 376.000. Vanuit de resultaatbestemming 2011 is op 1 januari 2012 rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

4. Onderhoud kunstwerken

Voor de revisie van kwantiteitsgemalen is op deze reserve in 2011 € 47.000 onttrokken. De renovatie van in totaal 46 oppervlaktewatergemalen is in 2010 gestart en wordt gefaseerd uitgevoerd. Voor het wegwerken van achterstallig onderhoud van de Waterwolf was € 59.000 gereserveerd. In 2012 is een hiervoor een bedrag van € 36.000 aan deze reserve onttrokken en ten gunste van de exploitatie gebracht.

Ultimo 2012 is de stand van deze reserve € 143.000. Deze reserve is geormerkt voor een tweetal projecten. Voor het wegwerken van achterstallig mechanisch onderhoud van De Waterwolf is nog € 23.000 gereserveerd. Verder dient de geraamde onttrekking tot een bedrag van € 120.000 ter dekking van de kosten voor CE-markering. Dit project is per einde boekjaar nog in uitvoering.

5. Gemaal De Lieuw/Eemshaven

Bij resultaatbestemming 2008 is deze reserve ontstaan uit een schade-uitkering als gevolg van een calamiteit aan het gemaal De Lieuw. Tot op heden hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. Het herstel is uitgesteld omdat er sprake is van verplaatsing van het gemaal.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft de reserve gehandhaafd.

Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 145.000.

6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant)bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is in 2010 ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

Een deel van deze gelden, ad € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl. Gedurende 5 jaar wordt hiervoor € 32.000 onttrokken. In 2012 is dan ook € 32.000 onttrokken aan deze reserve. Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 233.000.

7. MURA-bestrijding

Ten behoeve van de overdracht van de muskusrattenbestrijding van de provincie Groningen naar het waterschap is bij resultaatbestemming 2010 deze reserve ontstaan. In 2011 is € 790.000 onttrokken aan deze reserve. De financiële afwikkeling van de overdracht heeft in 2012 plaats gevonden. De in 2012 gemaakte kosten als gevolg van de overdracht, ad € 54.000 zijn ten laste van deze reserve gebracht. Het resterende saldo ad € 157.000 is ten gunste van de exploitatie gebracht.

8. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen – Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Bij algemeen bestuursbesluit is besloten om deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en het Damsterdiep. In 2012 hebben zich geen mutaties voorgedaan. Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 1,1 miljoen.

Zuiveringsbeheer

1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren

In 2012 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. De activa voor deze reserve dient nog te worden benoemd. Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 30.000.

2. Achterstallig onderhoud

Deze reserve dient met name ter dekking van de kosten voor CE-markering (€ 124.000). In 2012 is een bedrag van € 50.000 ten laste gebracht van dit project. Het restant ad € 74.000 blijft geormerkt voor de kosten van CE-markering. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor overig achterstallig onderhoud. Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 183.000.

3. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door het waterschap Noorderzijlvest. In de "Gemeenschappelijke regeling samenwerking" zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd.

De waterschappen gaan er vooralsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor de amovering van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. Mogelijke toekomstige voor- of nadelen voortvloeiende uit de reserve kunnen, analoog aan de verdeling van de overige reserves, worden verdeeld in de verhouding 48,9% voor Noorderzijlvest en 51,1% voor Hunze en Aa's.

Vanaf 1 juli 2002 is dit fonds belegd voor een bedrag ad € 7.570.000. Per 1 november 2003 vond de belegging plaats in het Loyalis FS Rentefonds Europa. Op 1 februari 2007 is een deel van dit fonds overgezet naar Loyalis FS Rente Plus Fonds Europa 1-3 jaar. Vanaf 1 maart 2008 werd Loyalis Financial Services een dochteronderneming van APG, die op haar beurt weer een dochteronderneming is van de Stichting Pensioenfondsen ABP. De fondsen, waarin belegd wordt, heten vanaf deze datum APG-IS Rentefonds Europa 1-3 en APG-IS Rentefonds Europa 4-7.

In 2012 is € 200.000 aan het fonds onttrokken voor het saneren van watergangen rondom een voormalige stortplaats (rioolwaterpersleiding Groningen-Delfzijl).

In 2012 heeft een waardevermindering op één van de beleggingsfondsen van € 138.000 plaatsgevonden.

In 2012 zijn ontvangen dividenden (gerealiseerde winst), terugontvangen dividendbelasting en rente ten gunste van de bestemmingsreserve gebracht. De balanswaarde van de belegging per einde boekjaar bedraagt € 4.959.000. De koerswaarde van de beleggingen bedraagt ultimo 2012 € 5.104.000. Een gedeelte van het fonds wordt in rekening-courant gehouden (saldo einde boekjaar € 409.000).

Algemeen

1. Aankleding Waterschapshuis

In 2012 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden. Per ultimo 2012 bedraagt het saldo € 22.000.

2. Vijver Waterschapshuis

Deze reserve is op 1 januari 2010 gevormd uit het resultaat over het boekjaar 2009. Conform besluitvorming zijn de kosten van het herstel van de vijver bij Het Waterschapshuis in 2010 ten laste gebracht van deze reserve. Het restende saldo ad € 6.000 is in 2012 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

In bijlage D. wordt het verloop van de bestemmingsreserves reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Noeg te bestemmen resultaat - € 252.000

In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 252.000 (negatief) afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Voorzeningen € 2.946.000

Voorzeningen	Stand 31 dec 2012	Stand 1 jan 2012
De samenstelling van de voorzieningen is als volgt:		
Arbeidsgerelateerde verplichtingen		
1. Pensioen- en wachtgeldvoorziening dagelijks bestuur	2.300.572	1.164.899
2. Wachtgeldvoorziening voormalig personeel	645.576	817.501
Totaal arbeidsgerelateerde verplichtingen	2.946.148	1.982.400
Het verloop van de voorzieningen is als volgt:		
	Totaal	
Stand per 1 januari 2012	1.982.400	
Rentebijdragen	79.296	
Toevoegingen ten laste van de exploitatie	1.369.769	
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-485.317	
Stand per 31 december 2012	2.946.148	

Pensioen- en wachtgeldvoorzieningen bestuur en personeel

De voorzieningen hebben betrekking op het voormalige personeel en het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers. In 2010 is voor het eerst ook de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen.

In januari 2013 heeft het dagelijks bestuur besloten de berekeningswijze van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen met ingang van de jaarrekening 2012 aan te passen aan geactualiseerde grondslagen. Door de complexiteit van de berekeningen is tevens besloten de actualisatie jaarlijks door een extern deskundige te laten uitvoeren.

De berekeningen zijn gebaseerd op geactualiseerde grondslagen en leiden daardoor tot een (eenmalige) extra dotatie aan de pensioenvoorziening van ca. € 1,2 miljoen. Hiermee is in de jaarrekening reeds rekening gehouden.

De werkelijke uitgaven voor pensioenen en wachtgelden voor bestuurders bedroegen € 130.000. Aan wachtgelden voormalig personeel werd € 355.000 betaald, terwijl voor dit personeel € 152.000 werd ontvangen van derden.

De toegerekende rente bedraagt € 79.000.

In bijlage D. wordt het verloop van de voorzieningen gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Vaste schulden € 130.411.000

Vaste Schulden	€
Het saldo van de vaste schulden per 31 december 2012 bestaat uit:	
Onderhandse leningen binnenlandse banken	148.720.240
Waarborgsommen	30.744
Totaal saldo vaste schulden per 31 december 2012	148.750.984
Het verloop van de vaste schulden is als volgt:	
Stand per 1 januari 2012:	134.086.739
Opgenomen leningen in 2012	30.000.000
Aflossing leningen 2012	-15.339.541
Ontvangen waarborgsommen 2012	3.785
Saldo per 31 december 2012	148.750.984
Aflossingsverplichting 2013 (netto vlottende schulden)	-18.339.541
Stand per 31 december 2012	130.411.443

In 2012 zijn de volgende leningen aangetrokken:

- € 15.000.000, per 3 april 2012, looptijd 10 jaar, rentepercentage 2,51%;
- € 15.000.000, per 18 december 2012, looptijd 10 jaar, rentepercentage 1,78%.

De rentelast van de geldleningen welke ten laste komt van 2012 bedraagt € 5.370.000.

De gewogen gemiddelde rentedruk bedroeg per in 2012 4,06% (2011 4,33%; 2010 4,42%; 2009 4,85%; 2008 5,14%; 2007 5,13%).

Per 31 december 2012 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd van de leningen 7,06 jaren (2011: 8,7).

In bijlage E. is een nadere specificatie van de vaste schulden en waarborgsommen opgenomen.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden € 34.612.000

Netto-vlottende schulden	€
Betreft:	
Schulden aan leveranciers	9.313.377
Afdracht loonheffing en sociale premies	941.369
Afdracht BTW	19.812
Aflossingsverplichting 2012 opgenomen geldleningen	18.339.541
Overige netto-vlottende schulden	5.997.744
Totaal netto-vlottende schulden	34.611.843

Schulden aan leveranciers € 9.313.000

De post "schulden aan leveranciers" heeft betrekking op nota's, die in 2012 zijn ontvangen en nog niet zijn betaald. Ultimo februari 2013 is deze post grotendeels betaald.

Afdracht belastingen, sociale- en verzekeringspremies € 961.000

Betreft de in januari 2013 afgedragen loonheffing, sociale premies over december 2012 en de afdracht omzetbelasting over de maand december 2012.

Aflossingsverplichting 2012 opgenomen geldleningen € 18.340.000

Betreft de aflossingsverplichting 2013 over de langlopende geldleningen welke onder de netto-vlottende schulden is opgenomen.

Overige netto-vlottende schulden € 5.998.000

Dit betreft aangegane verplichtingen (leveringen) die in 2013 zijn gefactureerd en betaald.

Overlopende passiva € 4.013.000

Overlopende passiva	€
Betreft:	
Verplichtingen	
Reservering restant verlofdagen	1.165.578
Transitorische rente	2.847.577
Totaal verplichtingen	4.013.155
Overige vooruit ontvangen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen	-53.000
Totaal overige vooruitontvangen bedragen	-53.000
Totaal overlopende passiva	3.960.155

De opgenomen verplichtingen zijn in het begrotingsjaar opgebouwd en deze komen in het volgende begrotingsjaar tot betaling of kunnen tot betaling leiden (verlofdagen). Deze laatste worden in principe niet uitbetaald.

De opgenomen post overige vooruit ontvangen bedragen komt ten bate van het volgende begrotingsjaar.

Schuld aan bankiers € 4.664.000

Schulden aan bankiers	€
Betreft de volgende saldi per 31 december 2012	
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant)	4.663.549
Totaal schulden aan bankiers	4.663.549

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Betrekking hebbend op de materiële vaste activa zijn per ultimo 2012 investeringsverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 19,9 miljoen.

Voor de inzet van bedrijfsauto's zijn per ultimo 2012 operationele leaseverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 775.000. Voor een deel van de bedrijfswagens zijn meerjarige full operational leaseovereenkomsten afgesloten. Deze hebben een contractlooptijd van 6 jaar. Voor in totaal 41 bedrijfswagens zijn overeenkomsten afgesloten. De kosten hiervan in 2012 belopen ca. € 252.000.

Voor het begrotingsjaar 2012 heeft het waterschap een kredietfaciliteit bij de Nederlandse Waterschapsbank ter hoogte van maximaal € 15,8 miljoen.

Het waterschap fungeert, samen met de waterschappen Hunze en Aa's en Fryslân, als borg voor een lening van € 2,4 miljoen tegen 4.89% rente. Deze lening is door Hefpunt aangegaan bij de Waterschapsbank en heeft een looptijd van 5 jaar. De stand van de lening is per einde boekjaar € 480.000.

Vaststelling Jaarrapportage

Bijlage: H	
Saldo baten en lasten kostendragers	Jaarrekening 2012
Kostendragers	
Watersysteembeheer	-496.000
Zuiveringsbeheer	244.000
Totaal resultaat 2012	-252.000

De Jaarrapportage 2012 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap Noorderzijlvest in haar vergadering op 17 april 2013,

B. Middel
dijkgraaf

W. Brenkman
plv. secretaris-directeur

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest op 17 april 2013,

B. Middel
dijkgraaf

W. Brenkman
plv. secretaris-directeur

Bijlagen

A. Staat van vaste activa

Onschrijving van de kapitaaluitgaven	STAND 01-01-2012					MUTATIES IN 2012					STAND 31-03-2012					kapitaallasten (afschrijving en rente)
	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde	Vermeerderingen	Overboeking OHW	Geactiveerde lasten	Verminderdinen	Onvancens subsidie	Bidragen reserves	Afschrijving	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde	Rente		
WERKEN IN EXPLOITATIE																
Immateriële activa	1.507.275	513.751	993.524		431.510					220.491	1.938.765	794.242	1.204.543	38.738	259.230	
Onderzoek en ontwikkeling	819.504	516.370	303.134							70.798	819.504	587.168	232.336	3.937	74.735	
Overige (licentiebedeeling)	10.023.780	3.459.038	6.564.742		2.698.935					808.104	12.722.715	4.267.142	8.455.633	232.343	1.040.448	
Bidragen aan activa in eigendom van overheden		400.179	133.393							133.393	533.572	533.572	0	2.473	135.866	
Verkiezingen																
Totaal Immateriële vaste activa	12.884.131	4.889.938	7.994.193	0	3.130.505	0	0	0	0	1.232.786	16.014.636	6.122.124	9.892.512	277.493	1.510.219	
Materiële activa																
Gronden en terreinen	47.205	0	47.205								47.205	0	47.205	1.750	1.750	
Vervoermiddelen en werktuigen	7.208.911	4.233.111	2.975.800	772.008			24.958			603.598	7.980.920	4.861.659	3.119.261	96.614	700.203	
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	6.034.236	4.115.761	1.918.535		398.614					516.621	6.402.910	4.632.382	1.770.528	61.598	578.179	
Kantoren, woningen en werkplaatsen	13.381.607	6.190.876	7.190.731		230.967					461.119	13.672.574	6.651.995	7.020.579	258.068	719.187	
Waarkeuringen	640.322	347.762	292.540		760.861					25.543	1.421.183	373.325	1.047.858	6.437	31.979	
Watersnaden en kunstwerken	64.244.870	37.460.515	26.784.355		19.861.165					1.953.299	83.906.035	39.413.814	44.492.221	956.895	2.810.194	
Gemalen watersysteembeheer	9.612.375	5.661.201	3.951.174		71.218					423.076	9.663.593	6.084.277	3.599.316	138.198	561.274	
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	201.807.471	140.063.826	6.113.915		2.605.777					623.346	22.786.518	14.696.172	8.090.346	214.659	844.005	
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	69.295.038	48.114.260	21.180.779		259.962					1.522.815	69.555.001	49.667.075	19.887.926	754.999	2.307.814	
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	90.143.374	50.569.328	39.574.046		1.665.045					3.407.675	91.828.419	53.977.003	37.851.416	1.400.146	4.807.821	
Vaarweeren en havens	2.281.583	538.324	1.743.259		2.556.459					104.510	4.838.022	640.844	4.197.178	62.772	167.282	
Totaal materiële vaste activa	283.070.303	171.295.994	111.774.309	772.009	28.280.068	0	24.959	0	0	9.677.593	312.122.980	180.998.546	131.128.834	3.952.096	13.629.689	
Totaal werken in exploitatie	295.954.434	176.185.932	119.769.102	772.009	31.410.573	0	24.959	0	0	10.910.379	328.137.016	187.120.670	141.016.346	4.229.589	15.139.968	
ONDERHANDEN WERKEN																
Immateriële activa																
Onderzoek en ontwikkeling	715.159	328.648	386.511	762.298	-431.510	22.648		38.713	90.000		1.088.596	453.361	635.235	22.648	22.648	
Overige	624.930	0	624.930	1.038.211	-1.038.211	41.470		18.153	82.020		1.704.671	100.173	1.604.498	41.470	41.470	
Bidragen aan activa in eigendom van overheden	1.002.851	0	1.002.851	107.104	-1.148.236	38.250						0	0	0	38.250	
Totaal Immateriële vaste activa	2.343.001	326.648	2.016.353	1.927.614	-1.579.716	102.368		54.866	172.020		2.793.267	553.534	2.239.733	102.368	102.368	
Materiële activa																
Gronden en terreinen	0	0	0								0	0	0	0	0	
Vervoermiddelen en werktuigen	0	0	0								0	0	0	0	0	
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	204.754		204.754	702.175	-388.614	19.669					557.984	0	557.984	13.691	13.691	
Kantoren, woningen en werkplaatsen	95.495		95.495	174.851	-290.967	26.195					5.574	0	5.574	21.478	21.478	
Waarkeuringen	499.879		499.879	5.690.079	-2.331.651	172.859					4.031.167	0	4.031.167	96.218	96.218	
Watersnaden en kunstwerken	20.247.754	5.375.327	14.872.427	7.978.424	-19.661.165	1.033.696			200.000		9.568.909	6.482.290	3.086.619	828.967	828.967	
Gemalen watersysteembeheer	1.853.644	593.633	1.260.011	2.338.736	-71.218	324.190		906.933			4.445.353	996.019	3.509.333	0	0	
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	1.717.008	1.177.008	806.490	806.490	-2.605.777	107.289		376.187			25.000	25.000	0	76.524	76.524	
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	1.591.388	16.000	1.575.388	3.738.734	-259.962	352.833		25.000			5.422.992	16.000	5.406.992	123.944	123.944	
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	4.971.743	4.971.743	4.971.743	13.328.877	-1.665.045	577.459			50.000		17.193.033	90.000	17.143.033	483.176	483.176	
Vaarweeren en havens	1.475.732		1.475.732	1.745.917	-2.556.459	115.276		780.468			780.468	780.468	0	10.719	10.719	
Totaal materiële vaste activa	32.657.398	5.951.160	26.706.239	36.504.272	-29.830.858	2.639.665		2.088.615	250.000		42.030.678	8.289.775	33.740.903	1.604.717	1.604.717	
Totaal onderhanden werken	35.000.399	6.277.808	28.722.591	38.431.866	-31.410.573	2.802.034		2.143.481	422.020		44.823.745	8.843.309	35.980.437	1.707.065	1.707.065	
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	330.954.833	182.463.140	148.491.693	39.203.895	0	2.802.034		2.143.481	422.020		372.960.762	195.963.979	176.996.783	5.936.674	16.847.053	

B. Staat van financiële vaste activa

Omschrijving	STAND 01-01-2012			MUTATIES IN 2012			STAND 31-12-2012		
	Aanschafprijs	Verminderingen cumulatief	Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderingen	Aanschafprijs	Verminderingen cumulatief	Boekwaarde	
Kapitaalverstrekingen aan:									
Bedrijven									
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	154.127	0	154.127	0	0	154.127	0	154.127	
RioNoord B.V.	4.500	0	4.500	0	0	4.500	0	4.500	
N.V. Groninger Monumenten Fonds	110.000	0	110.000	0	0	110.000	0	110.000	
Totaal kapitaalverstrekingen	268.627	0	268.627	0	0	268.627	0	268.627	
Leningen aan:									
Ambtenaren									
Hypotheken aan personeel Zuiveringschap Drenthe	53.105	15.402	37.703	0	1.659	53.105	17.061	36.044	
Bedrijven									
RioNoord B.V.	279.000	177.000	102.000	0	102.000	279.000	279.000	0	
Overigen									
Betaalde waarborgsommen	68	0	68	0	0	68	0	68	
Totaal leningen	332.173	192.402	139.771	0	103.659	332.173	296.061	36.112	
Totaal financiële vaste activa	600.800	192.402	408.398	0	103.659	600.800	296.061	304.739	

C. Overzicht investeringskredieten per 31 december 2012

Bijlage : C

OVERZICHT ONDERHANDEN WERK 2012 EN OVERBOEKING NAAR 2013	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2012	Totaal subsidie krediet 2012	Bestede kosten t/m 2012 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2012	Ovb restant kosten krediet naar 2013	Ovb restant subsidie krediet naar 2013
1	Veiligheid	453	Dijkpark Garmenwolde	317.621		223.498	17.621	94.123	-17.621
		479	Monitoring ommelandereedijk Livedijk XL	3.525.000	2.900.000	1.935.989		1.589.011	2.900.000
		480	Veiligheidstoetsing regionale waterkeringen	325.000		142.454		182.546	
		487	Versterkingswerken primaire waterkering	75.000		0		75.000	
		515	Hoogwaterbeschermingsprogramma HWBP	1.500.000		1.522.858		-22.858	
		530	Versterken Eemskanaaldijk 2012-2013	1.100.000		607.727		492.273	
		536	Versterken zeekering Vierhuizenegat	3.350.000		3.452.027		-102.027	
			Totaal Veiligheid	10.192.621	2.900.000	7.884.552	17.621	2.308.069	2.882.379
2	Voldoende en Gezond Water	287	ASP Herinrichting Peize	1.476.120		2.018		1.474.102	
		332	Nieuwbouw gemeaal Selwerd		11.000	55.885	109.608	-5.885	-98.608
		405	Venangen telemetrie kwantiteitsgemalen	1.757.000		321.248		1.435.752	
		412	Waterbeiging module 1 - proceskosten	500.000		556.784		-56.784	
		413	Waterbeiging module 2 - ruilplan	476.000		462.023		13.977	
		414	Waterbeiging module 3 - Uitvoering Roden-Norg	8.050.755		7.974.828		75.927	
		415	Waterbeiging module 4 - Uitvoering Peize	8.159.307	3.000.000	7.714.964	3.173.563	444.343	-173.563
		417	Gemaal en sluis Usquert	6.220.024	6.220.024	405.533	500.352	5.814.491	5.719.672
		429	Renovatie 17 kwantiteitsgemalen	5.825.000	47.100	2.474.338	47.100	3.350.662	
		438	Living North Sea	115.000	50.000	141.518	165.375	-26.518	-115.375
		440	Lauwersmeestudies (incl. gemeaal Lauwersoog)	182.225	39.900	196.114	58.880	-13.889	-18.980
		458	Baggeren / depot / opwerpen wierde Valcurm	2.656.907	656.900	1.017.240	656.900	1.639.667	
		473	Inrichting en afkoop RAK Appingedam-Delfzijl	666.000	90.000	346.161		319.839	90.000
		481	Onderhoud cleveringsluizen Lauwersoog	100.000		52.746	30.672	47.254	-30.672
		482	Vergroten bemalingscapaciteit gemeaal NPZijl	200.000		73.126		126.874	
		488	Maatregelen verdroging Reitdiepswal	355.000	156.000	309.650	20.000	45.350	136.000
		489	Grond-oppervlakte-water interactie	167.888		10.047		157.841	
		491	Baggeren Damsterdiep, incl. saneren	50.000	50.000	47.547	50.000	2.453	
		494	Vispassages Noorolderzijl, Spijkersterpompen en Drie delfzijlen	1.885.200	1.544.600	256.497	63.000	1.628.703	1.481.600
		505	Herinrichting Norg-restant	2.639.000		1.298.075		1.340.925	
		518	60 km aanleg NVO	3.050.000	1.000.000	14.795	50.000	3.035.205	950.000
		519	Studie droge voeten 2050	656.250	268.750	70.450		585.800	268.750
		521	Monitoringsbeleidsplan	150.000		106.876		43.124	
		534	Bijdrage koppeling Matsloot-Eelderdiep	674.370		25.000		649.370	
		537	KRW-Vispassageerbaar maken 28 kunstwerken	400.000	200.000			400.000	200.000
		543	GPS hard- en software	50.000				50.000	
		545	Aankoop maaipaden vanaf 2012	90.000		20.000		70.000	
			Totaal Voldoende en Gezond Water	46.602.046	13.334.274	23.953.463	4.925.450	22.648.583	8.408.824

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2012	Totaal subsidie krediet 2012	Bestede kosten t/m 2012 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2012	Ovb restant kosten krediet naar 2013	Ovb restant subsidie krediet naar 2013
3	Gezuiverd Water	402	Uitbreiding RWZI Garmenwolde	23.309.900		13.922.304		9.387.596	
		406	Vervangen telemetrie rioolgemaal	1.457.000		368.396		1.088.604	
		416	CE-markering	120.000				120.000	
		427	Renovatie 8 rioolgemaal	5.140.000	110.000	4.247.695		892.305	110.000
		459	Grondaankoop Garmenwolde	2.000.000		1.545.015		454.985	
		490	MJA 3 Energiemaatregelen zuiveren	250.000		127.135		122.865	
		496	Beheer ondergrondse infrastructuur	200.000	16.000	181.700	16.000	18.300	
		507	Aanleg persleiding Uithuizen-Uithuizermeeden	1.946.000		265.434		1.680.566	
		525	RWZI Uithuizermeeden, incl. persleiding Eemshaven	500.000		18.452		481.548	
527	RWZI Garmenwolde milieumaatregelen	950.000		33.792		916.208			
	Totaal Gezuiverd Water			35.872.900	126.000	20.709.924	16.000	15.162.976	110.000
4	Water en Maatschappij	442	OP Onderzoeksprojecten	352.000		275.131	19.486	76.869	-19.486
		512	Water en kwaliteit	159.200		47.466		111.734	
		523	Stedelijke wateropgaven (plannen maken)	145.000		20.526		124.474	
		524	Bijdragen aan gemeenten in IBA's 2012	187.500				187.500	
		544	E-overheid, updaten e-loket	60.000				60.000	
			Totaal Water en Maatschappij			903.700		343.123	19.486
5	Bedrijfsvoering	448	Inrichten crisisruimten waterschapshuis	102.225		25.672		76.553	
		484	MIS fase 2	300.000		92.632		207.368	
		526	Vernieuwing DATA opslag en infra	520.000		353.475		166.525	
		531	Van bestellen tot betalen - E-facturering	100.000		90.950		9.050	
		538	Verbeteren gegevensbeheer enz.	50.000				50.000	
		539	Grootschalige Basisregistratie Topografie	80.000				80.000	
	Totaal Bedrijfsvoering			1.152.225		562.728		589.497	
Eindtotaal				94.723.492	16.360.274	53.453.791	4.978.557	41.269.701	11.381.717

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet	Totaal subsidie krediet	Saldo projectkosten	Bestede kosten t/m 2012 ex cl. uren en rente	Ontvangen subsidie, reserve, expl. t/m 2012	Project gereed Over/onder schrijding kosten	Project gereed Over/onder schrijding subsidie	Saldo resultaat project
1	Veiligheid	498	Achterst. onderhoud Asfalverharding zeedijk	900.000	0	900.000	733.457	0	166.543	0	166.543
		506	Huisvesting MURA-organisatie	250.000	0	250.000	248.956	0	1.044	0	1.044
		511	Aanpassen kade Eemskanaal 2010 fase 2	555.000	0	555.000	577.290	0	-22.290	0	-22.290
		514	Herstel Eemskanaaldijk Woltersum	500.000	0	500.000	549.904	0	-49.904	0	-49.904
	Totaal Veiligheid			2.205.000	0	2.205.000	2.109.606	0	95.394	0	95.394
2	Voldoende en Gezond Water	277	Waterberging jaarplan 2005	1.000.000	0	1.000.000	958.161	0	41.839	0	41.839
		338	GGMP + SBMP	860.000	300.000	560.000	551.931	2.155	308.069	297.845	10.224
		403	RYK Sauwerd	250.000	113.230	136.770	112.469	90.000	137.531	23.230	114.301
		439	Waterstructuurplan Noorddijk	820.250	0	820.250	666.407	75.200	153.843	-75.200	229.043
		503	Cleeringsluizen Lijvoering Top 10	1.500.000	750.000	750.000	1.074.643	537.475	425.357	212.525	212.832
		508	Aanpassen inlaat Gaarkeuken	40.000	0	40.000	46.728	0	-6.728	0	-6.728
	Totaal Voldoende en Gezond Water			4.470.250	1.163.230	3.307.020	3.410.339	704.830	1.059.911	458.400	601.511
3	Gezuid Water	450	Garnwolde as built, CE, ATEX, veiligheid	696.090	50.000	646.090	773.123	50.000	-77.033	0	-77.033
		455	Renovatie filterpersgebouw icm werkplaats GW	2.030.900	0	2.030.900	2.223.547	0	-192.647	0	-192.647
		461	Ondersteuning projecten RWZI garnwolde	741.900	0	741.900	785.782	0	-43.882	0	-43.882
		483	Roodwater Ontvangst Station Eemshaven	200.000	0	200.000	240.560	0	-40.560	0	-40.560
		500	Weegbrug Garnwolde	145.000	25.000	120.000	166.931	25.000	-21.931	0	-21.931
		509	Onderhoudsbeheersysteem MC-Main	125.000	0	125.000	130.302	0	-5.302	0	-5.302
	Totaal Gezuiverd Water			3.938.890	75.000	3.863.890	4.320.245	75.000	-381.355	0	-381.355
4	Water en Maatschappij	206	Stimuleringsregeling alkoppelen 2004	1.463.056	0	1.463.056	1.109.955	0	353.101	0	353.101
		394	Restauratie Walsingerzijl	1.000.000	300.000	700.000	1.101.527	400.000	-101.527	-100.000	-1.527
		444	OP Onderzoeksprojecten	405.869	206.369	199.500	439.576	233.712	-33.707	-27.343	-6.364
		447	Restauratie sluis Oosterdijkshorn	1.366.650	360.000	1.006.650	1.452.213	365.296	-85.563	-5.296	-80.267
		492	Waterketen (kennisprogramma 2010)	152.500	0	152.500	158.045	44.445	-5.545	-44.445	38.900
		504	Renovatie brug Marsum (Boerenbrug)	330.000	15.000	315.000	295.739	15.170	34.261	-170	34.431
		520	Herstel en overdracht bruggen gem. Loppersum	250.000	0	250.000	250.000	0	0	0	0
	Totaal Water en Maatschappij			4.968.075	881.369	4.086.706	4.807.055	1.058.623	161.020	-177.254	338.274
5	Bedrijfsvoering	454	Vervanging beeldbedieningsstations	140.000	0	140.000	100.879	0	39.121	0	39.121
		502	Z-Info	110.000	0	110.000	127.592	0	-17.592	0	-17.592
	Totaal Bedrijfsvoering			250.000	0	250.000	228.471	0	21.529	0	21.529
	Eindtotaal			15.832.215	2.119.599	13.712.616	14.875.716	1.838.453	956.499	281.146	675.353

D. Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Stand 1-1-2012	MUTATIES 2012				Stand 31-12-2012	Berekende rente niet toegevoegd
		Vermeerderingen (Overige) interne vermeerderingen	Verminderingen		Extern		
			Rentetoevoeging	Intern			
Algemene reserves							
Watersysteembeheer							
a. Afkoopsummen overname onderhoud waterkering	384.952	0	0	0	0	384.952	19.248
b. Algemene reserve	3.942.775	0	54.862	0	0	3.997.637	199.882
	4.327.726	0	54.862	0	0	4.382.589	219.130
Zuiveringsbeheer							
c. Algemene reserve	1.076.782	0	1.277.314	0	0	2.354.096	117.705
d. Egalisatiefonds	293.794	0	0	0	0	293.794	14.690
	1.370.576	0	1.277.314	0	0	2.647.890	132.395
Totaal Algemene reserves	5.698.303	0	1.332.176	0	0	7.030.479	351.525
Bestemmingsreserves							
Watersysteembeheer							
1. Projecten integraal waterbeheer	377.842	0	0	0	0	377.842	18.892
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	130.380	6.519	0	0	0	136.899	6.845
3. De Slokkert	388.116	21.064	0	33.160	0	376.020	20.459
4. Onderhoud kunstwerken	178.702	0	0	35.611	0	143.091	8.935
5. Gemaal De Lieuw/Eemshaven	145.000	0	0	0	0	145.000	7.250
6. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	264.945	0	0	32.000	0	232.945	0
7. MURA-bestrijding	210.643	0	0	210.643	0	0	10.532
8. FES waterbodemsan.	1.134.350	0	0	0	0	1.134.350	56.718
	2.829.978	27.583	0	311.414	0	2.546.148	129.631
Zuiveringsbeheer							
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	0	0	0	0	30.374	1.519
2. Achterstallig onderhoud	233.086	0	0	50.000	0	183.086	11.654
3. Reserve Beheer oude leidingen	4.866.542	0	428.733	200.000	136.240	4.959.035	0
	5.130.002	0	428.733	250.000	136.240	5.172.495	13.173
Algemeen							
1. Aanleg waterschapshuis	22.403	0	0	0	0	22.403	1.120
2. Vijver waterschapshuis	5.730	0	0	5.730	0	0	286
	28.133	0	0	5.730	0	22.403	1.406
Totaal Bestemmingsreserve	7.988.113	27.583	428.733	567.143	136.240	7.741.045	144.210
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	13.686.415	27.583	1.760.909	567.143	136.240	14.771.524	495.735
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen							
1. Pensioen- en wachtgeldvoorziening dagelijks bestuur	1.164.899	46.596	1.217.867		128.790	2.300.572	0
2. Wachtgeldvoorziening voormalig personeel	817.501	32.700	151.902	5.539	350.988	645.576	0
	1.982.400	79.296	1.369.769	5.539	479.778	2.946.148	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	1.982.400	79.296	1.369.769	5.539	479.778	2.946.148	0

E. Staat van vaste schulden 2012

STAAT VAN VASTE SCHULDEN 2012											Bijlage: E		
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente %	Looptijd	Vervaldag rentenota	STAND 01-01-2012	MUTATIES IN 2012		Vervaldag	STAND 31-12-2012	Betaalde rente	Verschuldigde rente per 01-01-2012	Verschuldigde rente per 31-12-2012	Rente t.i.v. 2012	Aflossings verplichting 2013
					Vermeerderingen	Aflossingen							
1. Vaste geldleningen													
226.890				0	0	0	30-04	0	0	0	0	0	0
1.815.121	6,625%	25 jaar	30-04	363.024	0	0	01-03	272.268	28.897	24.147	18.060	22.811	90.756
3.176.462	7,960%	20 jaar	01-03	635.292	0	0	01-06	476.469	44.915	26.211	19.604	38.309	158.823
2.722.681	6,290%	20 jaar	01-10	680.670	0	0	01-10	544.536	42.814	10.674	8.516	40.656	136.134
12.000.000	5,240%	15 jaar	04-06	4.800.000	0	0	18-06	4.000.000	251.520	144.710	120.262	227.072	800.000
13.000.000	4,015%	20 jaar	18-06	7.800.000	0	0	18-06	7.150.000	313.170	168.168	153.733	298.735	650.000
6.280.318	6,350%	15 jaar	01-01	1.674.751	0	0	01-01	1.256.063	79.760	0	0	79.760	418.688
13.613.406	6,070%	20 jaar	18-01	6.126.033	0	0	18-01	5.445.362	371.850	353.512	314.278	332.615	680.670
13.613.406	5,870%	20 jaar	17-11	6.126.033	0	0	17-11	5.445.362	359.598	43.349	38.427	354.676	680.670
9.000.000	4,590%	30 jaar	01-10	7.800.000	0	0	01-10	7.500.000	358.020	89.260	85.592	354.352	300.000
10.000.000	4,315%	20 jaar	12-02	8.000.000	0	0	12-02	7.500.000	345.200	304.533	285.603	326.271	500.000
11.000.000	4,645%	30 jaar	01-10	9.900.000	0	0	01-10	9.533.333	459.855	114.649	110.101	455.307	366.667
2.000.000	3,640%	25 jaar	01-01;04;07;10	1.913.978	0	0	01-01;04;07;10	1.827.957	67.712	0	0	67.712	86.022
10.000.000	4,120%	5 jaar	12-12	4.000.000	0	0	12-12	2.000.000	164.800	8.579	4.278	160.499	2.000.000
15.000.000	3,370%	5 jaar	2-3	9.000.000	0	0	2-3	6.000.000	303.300	252.612	167.948	218.636	3.000.000
10.000.000	3,000%	5 jaar	30-6	6.000.000	0	0	30-6	4.000.000	180.000	90.740	60.328	149.588	2.000.000
10.000.000	2,740%	10 jaar	24-6	9.000.000	0	0	24-6	8.000.000	246.600	128.367	113.792	232.025	1.000.000
3.600.000	2,320%	10 jaar	1-9	3.240.000	0	0	1-9	2.880.000	75.168	24.919	22.089	72.339	360.000
1.500.000	4,340%	10 jaar	13-8	1.500.000	0	0	13-8	1.500.000	65.100	24.970	24.902	65.032	0
4.000.000	4,430%	10 jaar	23-7	4.000.000	0	0	23-7	4.000.000	177.200	78.162	77.949	176.986	0
10.000.000	3,790%	10 jaar	22-2	10.000.000	0	0	22-2	10.000.000	379.000	323.967	324.117	379.150	0
3.500.000	4,030%	10 jaar	15-12	3.500.000	0	0	15-12	3.500.000	141.050	6.183	6.166	141.033	0
8.000.000	3,935%	15 jaar	20-3	8.000.000	0	0	20-3	8.000.000	314.800	246.665	245.991	314.126	0
10.000.000	2,460%	9 jaar	1-7	10.000.000	0	0	1-7	8.888.889	246.000	123.337	109.333	231.996	1.111.111
10.000.000	3,540%	10 jaar	22-3	10.000.000	0	0	22-3	9.000.000	354.000	275.441	247.220	325.779	1.000.000
15.000.000	2,510%	10 jaar	3-4	0	15.000.000	0	3-4	15.000.000	0	0	279.803	279.803	1.500.000
15.000.000	1,780%	10 jaar	18-12	0	15.000.000	0	18-12	15.000.000	0	0	9.484	9.484	1.500.000
224.048.284	4,041%			134.059.781	30.000.000	15.339.541		148.720.240	5.370.329	2.863.153	2.847.577	5.354.753	18.339.541
<p>In 2012 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal 30 miljoen Euro tegen respectievelijk 2,51 en 1,78% en een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2012 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd van de afgesloten leningen 7,06 jaar en is het gewogen gemiddelde rentepercentage 4,04.</p>													
2. Geldlening onder garantie waterschap													
a. Voor uit te voeren projecten uit de strategienota van het Waterschap heeft het waterschap een garantie afgegeven voor het Waterschapshuis voor 596.347 Euro. Deze borgstelling is per 10 juli 2012 komen te vervallen.													
b. Per 1 november 2008 heeft Hefpunt voor de investeringen in ICT en facilitaire zaken een lening van € 2,4 miljoen afgesloten bij de NWB, tegen een rentepercentage van 4,89 en een looptijd van 5 jaar.													
3. Waarborgsommen													
Ontvangen waarborgsommen sleutels onderhoudsweg zeevering				24.945	0	0	0	25.280	0	0	0	0	1.247
Ontvangen waarborgsommen verrekijkers OZD				113	0	0	0	113	0	0	0	0	6
Ontvangen waarborgsommen toegang Garmerwolde				1.900	0	0	0	5.350	0	0	0	0	95
Totaal Waarborgsommen				26.959	3.785	0	0	30.744	0	0	0	0	1.348

F. Berekening van het rente-omslagpercentage

BEREKENING VAN DE RENTE-OMSLAGPERCENTAGE		Bijlage: F		
Gemiddeld geïnvesteerd bedrag		2012		
		Per 01-01 €	Per 31-12 €	Gemiddeld €
Immateriële vaste activa		6.494.791	5.304.862	5.899.827
Materiële vaste activa		113.274.309	104.338.061	108.806.185
Onderhanden projecten		28.722.591	65.681.328	47.201.959
Financiële vaste activa		408.398	304.739	356.568
		148.900.089	175.628.990	162.264.539
Financieringsmiddelen				Per 01-01-2012
Algemene reserve	cf overzicht reserves			5.698.303
Overige reserve	cf overzicht reserves			3.121.571
Voorzieningen	cf overzicht reserves			1.982.400
				10.802.273
Vaste geldleningen	cf. schuldenoverzicht			134.059.781
Waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			26.959
				144.889.013
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen				
Financieringsmiddelen				144.889.013
Gemiddeld geïnvesteerd				162.264.539
Tekort aan middelen				17.375.526
Berekening rentekosten				
Rente geldleningen	cf. schuldenoverzicht			5.354.753
Rente waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			1.348
Rente financiële vaste activa	rente onder baten			-1.530
Rente rekening courant				21.600
Bespaarde rente				
- waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht		1.348	
- algemene reserve			351.525	
- bestemmingsreserve			144.210	
Rentetoevoeging voorzieningen	cf. overzicht reserves/vz		79.296	
				576.379
				5.952.550
Rente-omslag				
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:				
			Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente
Totaal			162.264.539	5.952.550
Af: Investerings met vaste rente (financiële vaste activa)			36.874	1.530
			162.227.665	5.951.020
Gemiddeld percentage			5.951.020	3,66831%
			162.227.665	

G. Risicoparagraaf

RISICOPARAGRAAF WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST		Bijlage: G			
Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg
1	Bij het ontstaan van het waterschap in 2000 is een fonds opgericht voor het verwijderen van niet meer in gebruik zijnde persleidingen. Het fonds is belegd in een obligatiefonds met een verwacht rendement van 5%-8%. Het werkelijke rendement kan hiervan afwijken wat gevolgen kan hebben voor de omvang van het fonds.	2000	In de Jaarrapportage wordt de actuele stand van het fonds opgenomen per ultimo van het betreffende jaar. De waarde van de belegging bedraagt ultimo december 2012 € 5,0 miljoen.	Midden	Als het fonds ontoereikend is dragen NZV en H&A's bij.
2	Over het jaar 2000 en 2001 zijn aanslagen opgelegd aan een bedrijf te Hoogkerk wegens het niet voldoen aan de vergunningseisen. De opbrengst is verantwoord in de Jaarrapportage 2004. Ook voor het jaar 2002 is uitgegaan van een nog op te leggen aanslag. In 2003 is wederom voldaan aan de vergunningseisen. Door het bedrijf is beroep bij het Hof aangetekend tegen de aanslagen over 2000 en 2001.	2004	In september 2007 heeft het Hof uitspraak gedaan over het beroep tegen de aanslag over 2000. De definitieve uitspraak over de aanslag 2001 van het Gerechtshof Leeuwarden is er nog niet. Het waterschap heeft aangedrongen bij het Hof op schriftelijk uitsluitstel wanneer dit vonnis tegemoet kan worden gezien.	Laag	Het bedrag van het restrisico is bijgesteld naar 250.000 euro, omdat het waterschap inmiddels een gedeelte teruggekregen heeft.
3	Beroep van medewerker tegen ontslag.	2008	De Centrale Raad van Beroep heeft het waterschap in het gelijk gesteld. De UWV ziet het ontslag als onvrijwillige werkloosheid en probeert de financiële gevolgen voor rekening van het waterschap te brengen op basis van het eigen-risico-dragerschap. Er loopt nog correspondentie over de definitieve afwikkeling van de uitkering.	Midden	€ 40.000 is uitgekeerd.
4	Definiëring van de belastingcategorie Natuur en Ongebouwd.	2009	In 2011 is op landelijk niveau (UvW) besloten een beperkt aantal zaken voor te leggen aan de rechter. Een van die zaken betreft objecten bij het waterschap Noorderzijlvest. De verwachting is dat in het 1e halfjaar van 2012 hierover een uitspraak volgt. In de proefprocedures zijn nog geen uitspraken verschenen.	Midden	Inschatting maximaal circa € 300.000.
5	Mogelijke veroordeling tot gedeeltelijke betaling kostenposten ten gevolge van door het waterschap geaccepteerde meldingen van zandopslag in een plas, waar in een ander deel ook gerecreëerd wordt.	2009	Het waterschap is op dit moment nog betrokken in een aantal procedures waarin o.a. de rechtmatigheid van het toestaan van de zandopslag in de plas beoordeeld wordt.	Midden	De omvang van het (tot nu toe bekende) risico is € 150.000.
6	Begin maart 2009 is er tijdens het baggeren van het Mensingeveersterfloodplep het talud gedeeltelijk verzakt. De gemeente De Marne heeft het waterschap voor een bedrag van ca. €300.000 aansprakelijk gesteld. Tevens heeft het waterbedrijf het waterschap voor een bedrag van ca. €50.000 aansprakelijk gesteld. Het waterbedrijf had uit voorzorg haar waterleiding verlegd en wil deze kosten op ons verhalen.	2009	Inmiddels heeft Centraal Beheer de claim afgewezen (na rapport expert). Op 22 september 2009 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf afgewezen. Centraal Beheer is van mening dat de claim van het waterbedrijf buiten de dekking van de polis valt. Volgens de expert en de projectleider is de kade niet door het baggeren verzakt. Op 22 april 2010 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf nogmaals afgewezen.	Laag	Maximaal risico is € 350.000 in geval van uitbetaling van de claims.
7	Begin januari 2012 is ten tijde van hoogwater door de voorzitter van de veiligheidsregio het bevel tot evacuatie van Woltersum e.o. gegeven.	2012	De kosten van evacuatie en de schade zijn verdeeld over de betrokken partijen en verantwoord in voorliggende jaarrapportage. Er bestaat een geringe kans dat het waterschap alsnog geconfronteerd wordt met schadeclaims als gevolg van deze calamiteit.	Laag	Het maximale risico wordt ingeschat op € 50.000.

H. Vaststelling jaarrapportage

Bijlage: H	
Saldo baten en lasten kostendragers	Jaarrekening 2012
Kostendragers	
Watersysteembeheer	-496.000
Zuiveringsbeheer	244.000
Totaal resultaat 2012	-252.000

I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant